

Előterjesztés

Lajosmizse Város Önkormányzata
2010. augusztus 11-i ülésére

Tárgy: Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programjának jóváhagyása

Az előterjesztést készítette:

Sápi Tamás gyakornok
Intézményirányító és Településfejlesztési
Iroda

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta:

Művelődési és Oktatási Bizottság

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

Kutasiné Nagy Katalin sk.
jegyző

Előterjesztés
Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2010. augusztus 11-i ülésére

Tárgy: Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programjának jóváhagyása
Ikt. szám: I/8242/16/2010.

Tisztelt Képviselő-testület!

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) alapján a Lajosmizsei Napközini Otthonos Óvoda (továbbiakban: Óvoda) az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint nevelési programot készít. A Helyi Óvodai Nevelési Program módosítását az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának változása indokolta. A módosított programot az Óvoda nevelőtestülete készítette el, melyet a jogszabály értelmében az intézmény fenntartójának arra jogosult közoktatási szakértővel véleményeztetni kell. Erre a szakértői vélemény készítésére jött létre 2010. július 8-án vállalkozási szerződés Lajosmizse Város Önkormányzata és Dudásné Szécsény Erika közoktatási szakértő között. A szakértői vélemény az előterjesztés 2. melléklete, a Szülői Szervezet jegyzőkönyve az előterjesztés 3. melléklete, a nevelőtestület jegyzőkönyve pedig az előterjesztés 4. melléklete. A Helyi Óvodai Nevelési Program az előterjesztés 5. melléklete, mely nagy terjedelme miatt Lajosmizse Város honlapján, valamint eredeti formában a Polgármesteri Hivatal Intézményirányító és Településfejlesztési Irodájában tekinthető meg. Az Óvoda megkeresése, valamint a nevelési program változásainak rövid összefoglalója az előterjesztés 1. mellékletét képezi. A Helyi Óvodai Nevelési Program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Fentiek alapján az alábbi határozat-tervezetet terjesztem a T. Képviselő-testület elé:

I. Határozat-tervezet

.../2010. (...) ÖH
A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda
Helyi Óvodai Nevelési Programjának jóváhagyása

Határozat

- 1.) Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint Lajosmizse és Felsőlajos Közoktatási Intézményfenntartói Társulás gesztor önkormányzata a Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda egységes szerkezetbe foglalt Helyi Óvodai Nevelési Programját jóváhagyja.
- 2.) Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a jegyzőt, hogy a döntésről Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testületét soros ülésén tájékoztassa.
- 3.) Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a határozat elfogadásával egyidejűleg hatályon kívül helyezi a korábban elfogadott óvodai nevelési programot, valamint annak módosításait.

Felelős: Képviselő-testület
Határidő: 2010. augusztus 11.

Lajosmizse, 2010. augusztus 02.

Basky András sk.
polgármester

Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda
Lajosmizse, Attila u. 6.

Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
Lajosmizse, Városház tér 1.

Ikt. sz.: 560/2010
Tárgy: HOP módosítás

Tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Képviselő-testület!

A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda nevelőtestülete elkészítette az egységes szerkezetbe foglalt és az országos Alapprogram változásait tartalmazó (255/2009.IX. 20.-i Kormányrendelet) módosított Helyi Nevelési Programját.

Az Alapprogram módosulásával, az óvodai nevelési program módosítására, kiegészítésére került sor.

Munkánk folyamán az alábbi, hangsúlyozottabbá vált elvére kell figyelmünk.

Az óvodai nevelés valamennyi szegmensét érintve:

- A társadalmi, illetve a közoktatási rendszer új kihívásait meghatározó elvére.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, és tehetséges gyermekek nevelését, továbbá az inkluzív-, az integrált, a migráns gyermekek nevelését- és a kompetencia alapú nevelést támogató szemlélet változásait meghatározó elvére.
- A tanulás fogalmának átértékelését meghatározó elvek, különös tekintettel az óvoda és iskola kapcsolatrendszerére, az iskola kezdő szakaszára, az óvoda iskolásításának tilalmára, a szabad játék hangsúlyozására.
- Az egészséges életmódra nevelés, a testi nevelés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítására-, a környezettudatos magatartáshoz-, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítását meghatározó elvekre.

Az Alapprogram szerkezeti felépítése is módosult.

1. Bevezető

Kiemelt szerepet kapott a gyermekeket megillető jog.

2. Gyermekkép, óvodakép

- Fejezet tartalmában, a társadalmi, illetve a közoktatási rendszer új kihívásaival összhangban fogalmazódott meg.
- Az inkluzív-, az integrált-, a migráns gyermekek nevelését támogató szemléletet.
- Az esélyegyenlőséget, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd.

3. Az óvodai nevelés feladatai

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészségmegőrzés szokásainak, valamint a környezettudatos magatartás kialakításához-, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakításának alapelvei.

3.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

- Az óvodai élet átfogó gyermek-dajka közötti kapcsolat jelentősége.
- A gyermeki önkifejezésnek teret adó szemlélet.
- A gyermeki személyiségfejlődésben a szokás és normarendszer megalapozására tett hangsúly.
- A gyermek szűkebb és tágabb környezetéhez, a szülőföldhöz való kötődést segítő pedagógus attitűd.
- A gyermek személyiségfejlődésének alakulásában, a modell értékű kommunikáció, bánásmód, viselkedés.

3.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

- Az Alapprogram az anyanyelvi nevelést valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó feladatként határozza meg.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. Személyi feltételek

- Kiemelt az óvodapedagógus szerepe, elfogadó, segítő, támogató attitűdje a gyermekekkel való kapcsolatában.
- Fontos az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája.

4.2. Tárgyi feltételek

- Az óvodának rendelkeznie kell a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- A gyermek által használt eszközöket a számukra hozzáférhető módon kell elhelyezni.
- Az óvodai munkatársaknak lehetőséget kell teremteni a szülők fogadására.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Napirend és hetirend

- A különböző tevékenységekhez igazodó napirendre helyezett hangsúly, az érzelmi biztonságot teremtő rendszeresség.
- A párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezése, szervezése.
- Kiemelt a játék elsődleges szerepe, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtésének követelménye.
- Az óvodai teljes nyitva tartási idejében, a gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányíthatja.

4.4. Az óvoda kapcsolatai

- Az óvodapedagógusnak figyelembe kell, hogy vegye a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíteni kell az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásokat.
- Nagyobb hangsúly helyeződött az óvoda kapcsolataiban az óvodai nevelést segítő intézményekkel történő együttműködésre.

5. Az óvodai élet tevékenységei

5.1. Játék

- A figyelem a szabad játékra helyeződött, az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.
- Fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése felelősségét hangsúlyozó elvárással.
- Rendezésre kerültek a játékfajták.

5.2. Vers, mese

- A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítását várja el az óvodai nevelés.
- Elvárás a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése a gyermekekkel.

5.3. Ének, zene, énekes játék

- Fontos eszközként szolgálnak a gyermek zenei képességeinek, kreativitásának alakításában az énekes népi játékok és kortárs művészeti alkotások.

5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

- A gyermeki alkotás, a belső képek gazdagítására helyezi a hangsúlyt – gyermeki önkifejezés.
- Az óvodapedagógus feladatának jelöli meg, megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival.

5.5. Mozgás

- A társra figyelés fontosságát jelöli.
- Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek szervezése az óvodai nevelés minden napján.
- Az alapelvekkel összhangban különös figyelemmel kell lenni a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására.

5.6. Külső világ tevékeny megismerése

- Néphagyományok, szokások és családi kultúra értékeinek felfedezése, szeretete és védelme, alkalmazása a tevékenységekben.
- A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

- A cselekvő tanulás szem előtt tartása.
- A saját és mások elismerésére való nevelés.
- Az a pedagógia attitűd igény, amely a gyermeki tevékenységekben biztosíthatja a felfedezés lehetőségét, annak örömet.
- Az óvodapedagógus a gyermekeket a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse.

5.8. Tanulás

- Előtérbe került a tevékenységekben megvalósuló cselekvéses tanulás.
- Az óvodai tanulás célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése.
- Az óvodapedagógus feladata a tanulást támogató környezet megteremtése.
- Építeni kell a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás egyik feltétele a felfedezés lehetősége, a kreativitás erősítése.
- Személyre szabott pozitív értékeléssel kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.

7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Fontos megfogalmazás, hogy a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik, hat- hétéves korára.
- Rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdesre.
- Átértékelődtek a tanulás fogalmát meghatározó elvek, az átmenet az óvodából az iskolába elv.
- Egyértelművé vált az óvoda iskolásításának tilalma.
- A változások felismerhetővé tették a kompetencia alapú tanulás jellemző jegyeit.

Kérjük tisztelettel a Polgármester Urat és a Képviselő-testületet az egységes szerkezetű módosított Helyi Nevelési Programot elfogadni szíveskedjenek.

Lajosmizse, 2010. július 27.

Tisztelettel:

Kocsis Györgyné
óvodavezető

**SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY
A LAJOSMIZSEI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA
HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMJÁRÓL**

**Készítette: Dudásné Szécsény Erika
közoktatási szakértő**

**Igazolvány szám: SZ021950
Cím: 6000 Kecskemét Sétatér u. 5.
Telefon: +36-30/309-37-36**

ÖSSZEFOGLALÁS

Az óvoda helyi nevelési programját a 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet alapján átdolgozta (az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról). Nevelési elveik átgondoltak. Az óvoda saját gyakorlatára építve végezte el a programmódosítást, mellyel céljuk az áttekinthetőség, jól használhatóság, törvényi megfelelés. A felsőlajosi tagintézmény a módosítás során támaszkodott a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programra, annak beépítése a tevékenységformákban is fellelhető, de az új program szellemiségét is végigkíséri. A program létrehozói az óvodát igénybevevők sajátosságait, szükségleteit jól ismerik, erre építik pedagógiai hatásaikat. Meglévő értékeik, eredményeik összegződnek a dokumentumban.

A társadalmi, illetve a közoktatási rendszer új kihívásait, - különös tekintettel a családi nevelésben bekövetkezett változásokra - maximálisan figyelembe veszik. A hátrányos helyzetű -, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, továbbá az inkluzív -, az integrált, a migráns gyermekek nevelését az óvodai élet egész területén felvállalják.

A korszerű óvodával szembeni elvárásokat, a változásokat követni tudó intézményi szemléletváltást, - többek között a kompetencia alapú nevelést támogató gondolkodásmódot - ötvözi a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve.

A gyermekek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteit messzemenően figyelembe vevő sokszínű, sokoldalú személyiségformálásban, a gyermeki szabad játékot – kiemelt szerepből kiindulva – elsődlegesnek tekintik, úgy, hogy a módosított alapprogramban hangsúlyozottabbá vált területek az óvodai nevelés valamennyi szegmensét érinti.

Az országos alapprogram elvárásként fogalmazza meg az anyanyelvi fejlesztést az óvoda mindennapi életében. A helyi programban ez teljesül. Fellelhető a játéktevékenységbe, tanulásba, és a többi tevékenységformába történő beintegrálása.

A közösségi nevelés, érzelmi élet gazdagítása, és az erkölcsi-etikai normák megjelenése szintén kiemelt szerepet kap az új alapprogram meghatározásában. Helyi szinten ennek is eleget tesznek a program megalkotói.

A program fejezetei tartalmi szempontból igényesen kidolgozottak, logikusan épülnek egymásra. Az egészséges életmódra nevelést, a testi nevelést, az egészségmegőrzést hangsúlyozza. A környezettudatos magatartáshoz, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítását felvállalja.

Az óvodai nevelésben a tanulás fogalmának átértékelését hangsúlyozzák, illetve odafigyelnek e téren is az óvoda – iskola kapcsolatrendszerére, az óvoda iskolásításának tilalmára. A játékos, tevékenységbe ágyazott, cselekvésen alapuló ismeretszerzést, képességfejlesztést részesítik előnyben.

A szülők, gyermekek elfogadására, igényeikhez való alkalmazkodásra törekszenek, melynek alapvető feltétele a családdal történő együttműködés. Ezáltal az óvoda kialakítja intervenciós gyakorlatát, hogy a segítségnyújtás teljes körű legyen. A gyermeki, szülői jogokat tiszteletben tartják. Nagy hangsúlyt fektetnek az óvodai nevelést segítő intézményekkel történő együttműködésre.

A program az 1993-as többször módosított Köznevelési törvénynek, a módosított Óvodai nevelés országos alapprogramjának megfelel. A fenntartó intézkedési tervével koherens és a feladatellátási kötelezettségen felül külön terhet nem ró rá.

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglalás.....	2
Tartalomjegyzék.....	4
Bevezetés.....	5
Törvényességi vizsgálat megállapításai.....	6
Részletes elemzés.....	7
A helyzetelemzés és a program összhangja.....	7
Nevelésfilozófia (gyermekkép, óvodakép, alapelvek, attitűdök).....	8
Az óvodai nevelés célja, feladatai.....	8
Az óvodai élet megszervezése	9
Az óvodai élet tevékenységformái.....	9
A kapcsolatrendszer felépítettsége.....	10
Az integráció megvalósulása.....	10
Az esélyegyenlőség megvalósulása.....	11
A program megvalósíthatósága, formai elemek.....	11
A jóváhagyás és nyilvánosság követelményeinek való megfelelés.....	12
Záradék.....	13

BEVEZETÉS

A szakértői vizsgálat módszere: dokumentumelemzés a módosított nevelési program, egyéb dokumentumok és az alábbi szakmai kritériumrendszer alapján:

Törvényességi vizsgálat:

- Megfelelés a közoktatási törvény vonatkozó előírásainak
- Tartalmi összhang a módosított Óvodai nevelés országos alapprogramjával
- A meglévő személyi – tárgyi feltételek biztosítják-e az eredményes megvalósítást, jelentenek-e többletköltséget a fenntartó számára

Rendelkezésre bocsátott dokumentumok:

- Az intézmény Alapító okirata
- A módosított nevelési program
- A fenntartó intézkedési terve
- A fenntartó minőségirányítási programja
- A fenntartó és az intézmény esélyegyenlőségi terve

A részletes elemzés szempontjai:

- A helyzetelemzés és a program összhangja
- Nevelésfilozófia (gyermekkép, óvodakép, alapelvek, attitűdök)
- Az óvodai nevelés célja, feladatai
- Az óvodai élet megszervezése
- Az óvodai élet tevékenységformái
- A kapcsolatrendszer felépítettsége
- Az integráció megvalósulása (gyermeki jogok, egyenlő hozzáférés)
- A program megvalósíthatósága, formai elemek
- A jóváhagyás és nyilvánosság követelményeinek való megfelelés

TÖRVÉNYESSÉGI VIZSGÁLAT MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az óvoda nevelési programja a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) és az azt módosító 2003. évi LXI. Tv. 47.§. előírásainak megfelel.

Az óvoda működésének, feladatainak tervezése az Alapító okiratnak megfelel.

A 137/1996. (VIII.28.) Korm. rendelettel kiadott, módosított Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban van.

A szülői jogokat biztosítják, együttműködő, hatékony kapcsolat kialakítását tervezik (Kt. 13§, 14§).

A 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. számú melléklete szerint biztosítják az óvodák kötelező (minimális) eszközeit és felszereléseit. A mellékletben található eszközök, felszerelések a fenntartói ütemezés szerint pótlásra szorúlnak.

A Kt. 19.§-a értelmében biztosított az óvodapedagógusok módszertani szabadsága.

A gyermeki jogok, érvényesítését a Kt. 10.§-nak és a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek megfelelően tervezik.

Az esélyegyenlőségre a 2003. évi CXXV. törvénynek megfelelően törekszenek. („Egyenlő bánásmódról, és az esélyegyenlőség előmozdításáról”.)

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének tervezésekor a 23/1997. (VI.4.) MKM rendelet 1. sz. mellékletét figyelembe vették.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beillesztését a nevelési programba a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 39/E.§ (4-8) bekezdése szerint végezték el.

RÉSZLETES ELEMZÉS

A helyzetelemzés és a program összhangja

Az óvoda bemutatkozásában reálisan értékeli intézményük sajátos helyzetét, környezetüket és a családok szociokulturális hátterét. Fellelhető az elemzés minőségében a komplex kompetencia alapú szemléletmód, amely a részletes, korrekt helyzetelemzésre építi az egész program szakmai koncepciójának kidolgozását.

Ennek megfelelően alakítják nevelőmunkájukat, egyéni arculatukat, amelynek két iránya a közoktatási feladatok magas színvonalú ellátása, és a gyermekközpontú nevelés, illetve a tevékenységközpontú program felvállalása. Gyermekképük pedagógus hitvallásukról vall:

„A gyermek, akit szeretnek, és átölelnek, megtanulja, hogy szeretetet érezzen és vigyen a világba.”

Az óvoda rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Külön odafigyelnek a gyermekek által használt felszerelésekre, hogy azokat számukra hozzáférhető módon helyezték el, illetve biztonságosak legyenek. A környezet esztétikájánál ügyelnek arra, hogy a gyermekeket harmóniát árasztó színek, formák anyagok vegyék körül.

Az óvodapedagógusok szakmai képzettsége programjuknak megfelelő, speciális ismeretei kiemelt hangsúllyal szerepelnek helyzetelemzésükben. Igényességüket, közösen képviselt értékeik továbbvitelét mutatják a megfogalmazott elvárások minden óvodapedagógussal és dajkával kapcsolatban. Az új alapprogram szellemiségében hangsúlyozottabbá vált az óvodapedagógus szerepe, elfogadó, segítő, támogató attitűdje. Megfogalmazódott az óvónő és az óvodapedagógus munkáját segítő alkalmazottak összehangolt munkájának konkretizálása.

Nevelésfilozófia (gyermekkép, óvodakép, alapelvek, attitűdök)

Gyermekképükben pedagógiai hitüket fogalmazzák meg: vallják, hogy a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Számukra az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, – biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Óvodaképükben sajátosságaiknak megfelelően a közoktatásban és a helyi hagyományrendszerükben elért eredményeik megőrzése, alakítása, és az óvoda alapvető funkciójának kiteljesedése fogalmazódik meg. Biztosítják az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit (környezettudatos magatartás, iskolai életre való alkalmasság).

Alapelvek között szerepelnek azok a tartalmi jellemzők, amelyeket előtérbe helyeznek a gyermekek nevelése érdekében: gyermekek elfogadása, szeretete, megbecsülése; egyéni készségek és képességek kibontakoztatása; a gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

Attitűdjeikben megfogalmazzák az inkluzív -, integrált, - migráns gyermekek nevelését támogató szemléletet, az esélyegyenlőség fontosságát; a humanista, gondoskodó, szakmailag igényes gondolkodásmódú felnőtt közösség eszmeiségét.

Az óvodai nevelés célja, feladatai

Céljaik az alapelvekből levezetettek: figyelembe veszik az óvoda sajátosságait, ugyanakkor a korszerű pedagógiai irányelveket is követik. Az óvodás gyermek személyiségének kibontakoztatását segítik elő, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételével.

Feladataiknál taglalják az egészségmegőrzéshez, illetve környezettudatos magatartás kialakításához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítását.

Megjelenítik a gyermeki önérvényesítő törekvések mellett, a gyermeki önkifejezésnek teret adó szemléletet. A gyermeki személyiségfejlődésben a szokás – és normarendszer megalapozására teszik a hangsúlyt. A szülőföldhöz való kötődést erősítik. Az anyanyelv fejlesztése az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van, a programban végig fellelhető. (fő feladatok, tevékenységformák, játéktevékenység, munka)

Az óvodai élet megszervezése

Az óvodások életkorának megfelelő biztonságos és egészséges tárgyi környezetben valósítják meg napközbeni ellátásukat, az óvó – védő funkció érvényesülését. Testi – lelki fejlődésüket a fejlettségüknek megfelelően tervezett szokások és tevékenységek jól szolgálják.

Kiemelésre került az óvodapedagógus szerepe: az óvoda teljes nyitva tartási idejében csak ő foglalkozhat a gyermekekkel. Megfogalmazódott az óvodapedagógus és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt munkája: melyet elfogadó, segítő, támogató attitűd jellemez. Felvállalják a tehetséges gyermekek, hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek, illetve a sajátos nevelési igényű - és a migráns gyermekek fejlesztését is.

Megerősítést nyert a gyermek egyéni szükségleteihez, a különböző tevékenységekhez igazodó napirendre helyezett hangsúly, az érzelmi biztonságot teremtő rendszeresség. Fellelhető a szabad játék kitüntetett szerepe, a tevékenységek közötti harmonikus arányok megteremtése.

Az óvodai élet tevékenységformái

A céloknak megfelelő dominanciával, módszertanilag hatékony és korszerű formában kerültek kidolgozásra a gyermeki tevékenységek. A szabad játék és a játékos komplex tanulási tevékenység a kisgyermek számára életkoruknak és egyéni képességüknek megfelelő lehetőséget biztosít a fejlődésre. Az anyanyelv ápolásának, fejlesztésének feladatai megfelelő hangsúlyt kapnak a tevékenységek tervezésénél.

Biztos fejlődéslélektani hozzáértéssel fogalmazzák meg a gyermekek fejlődésének várható jellemzőit az óvodáskor végére. Ez lehetővé teszi a hatékony értékelést, folyamatkövetést. A gyermek saját magához viszonyított értékelésének fontosságát hangsúlyozzák. Az óvodapedagógusok számára megfogalmazott konkrét feladatok segítik az egységes értelmezést.

A szabad játék során megtervezték az óvodapedagógus jelenlétét, felelősségét. E tevékenységben definiálták a játékfajtákat is.

A tevékenységformák kidolgozásánál fellelhetők az önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítása.

Több tevékenységformánál támaszkodnak a kortárs irodalmi művek alkalmazására.

Kiemelt fontosságúnak kezelik a gyermeki véleményalkotás, illetve döntési képesség fejlesztését is.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás fejezete úgy módosult, hogy mindenféle tudást tanulásnak értelmezznek, amely a gyermeki tevékenységben biztosítja a felfedezés lehetőségét, örömet.

A kapcsolatrendszer felépítettsége

Óvodai nevelésük hatékonyságát kiemelten szolgálja a családokkal tervezett kapcsolatrendszerük. Ezek kommunikációs tartalmukban és formájukban egyaránt tudatosságot mutatnak: a partneri igények megismerését, a tájékoztatást, együttműködést segítik elő a szülőkkel. Figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait az együttműködés során érvényesítik a családokhoz illesztett megoldásokat.

A fenntartóval, iskolával, egyéb intézményekkel kiépített kapcsolataik elősegítik a szakmai információ - áramlást, és a közös céljaik eredményes megvalósítását. Nagy hangsúly helyeződik az óvoda kapcsolataiban az óvodai nevelést segítő intézményekkel történő együttműködésre.

Szakmai kapcsolataik nyitott és innovatív nevelőközösséget feltételeznek.

Az integráció megvalósulása

Befogadó nevelésük az eltérő bánásmódot igénylő, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű, valamint a tehetséges, a roma, illetve a migráns gyermekek együttnevelését jelenti óvodáikban. Megfelelő pedagógiai hatások biztosításával, együttműködő szakemberek (pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyermekorvos, védőnő) és különböző intézmények támogatásával teremtik meg az egyenlő esélyeket minden óvodás gyermek számára.

A gyermekvédelemmel összefüggő feladataikat részletesen tartalmazza a program.

A tehetséges gyermekek, a fejlődésben akadályozott gyermekek, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a sajátos nevelési igényű és migráns gyermekek differenciált fejlesztését igen nagy hozzáértéssel dolgozták ki.

Az esélyegyenlőség megvalósulása

Az inkluzív, az integrált és interkulturális gyermekek nevelését, az esélyegyenlőséget, a hátrányt csökkentő pedagógiai attitűdöket a program fejezeteiben végig részletezik. Kitérnek a nemek társadalmi egyenlőségének támogatására. Mindvégig kiemelt szerepet kap a gyermeket megillető jog, az egyenlő hozzáférés biztosításának alapelve.

A gyermekek fejlesztését helyesen értelmezett pedagógiai hatások rendszerében tervezik. A gyermekekből áradó egyediséget, személyiségük értékeit ötvözik a közösség pozitív érzelmi hatásával.

A gyermekek közösségi életre történő felkészítését az én tudat erősítését, a tervezett tevékenységek, óvodai hagyományok- ünnepek, tartalmukban, formájukban elősegítik.

A hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelésének, fejlesztésének feladatai átszövik a program egészét. Személyiségük erősítésével csökkentik az indulási hátrányokat.

Közösségbe illeszkedésük, személyiségük pozitív alakítása érdekében a segítő partnerek és intézmények együttműködését biztosítják.

A program megvalósíthatósága, formai elemek

A program megvalósíthatóságát biztosítják azok a feltételek, amelyekkel az óvodák rendelkeznek. A fenntartó számára nem jelent többlet terhet.

A személyi feltételek a törvényi előírásoknak megfelelnek a létszám és a végzettség terén. A pedagógusok magas szintű képzettsége – szakvizsga, szakirányú végzettség – a képzések iránya és tudatossága a nevelési és szervezeti célokat támogatja.

Meglevő tárgyi feltételeik lehetővé teszik a programban szereplő célok és feladatok megvalósítását. A fenntartó által biztosított költségvetésen kívül eszközbővítésre más forrásokat is bevonnak (pályázatok, „Tündérbert Alapítvány, helyi vállalkozók, Szülői Szervezet, szülői jótékonyági rendezvények).

A „Szervezeti és időkeretek” fejezet tartalmazza a csoportszervezés elveit, a napirend és hetirend szervezési jellemzőit, az egyes tevékenységekre szánt időkeretet.

Megállapítható, hogy a szervezeti és időkeretek kialakításánál figyelembe vették az óvoda Alapító okiratát, az óvodahasználók igényeit, és a gyermeki szükségleteket. A gyermekek legfejlesztőbb tevékenységére, a szabad játékra szánt folyamatos idő biztosított.

A program formailag is megfelelő.

Szakszerű, áttekinthető, jól szerkesztett, esztétikus, a gyakorlatban jól használható dokumentum. Tagolása, stílusa a majdani új óvodapedagógusokat is segíti munkájukban.

A jóváhagyás és nyilvánosság követelményeinek való megfelelés

Szerepelnek benne a legitimációs és érvényességi előírások. A szülők a program alapján reális képet kapnak az óvodai nevelőmunkáról.

A program rendelkezik a hatályosságról és a nyilvánosságra hozatal módjáról.

A programmódosítás a kormányrendelet előírása alapján történt: az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján.

Segíti a vezető és a pedagógusok tervező munkáját, hatékony folyamat – követést mérést, értékelést tesz lehetővé.

A programhoz rendelt pedagógiai dokumentációk tartalmi, formai meghatározásával egységes rendszert alakítanak ki a nevelési eredmények nyomon követéséhez, minőségfejlesztéshez.

ZÁRADÉK

A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja a közoktatási törvényben szereplő követelményeknek megfelel. Összhangban van az Óvodai nevelés országos alapprogramjával.

Mindezen tények alapján biztosított a tartalmi munka megvalósíthatósága.

A PROGRAM JÓVÁHAGYÁSÁT JAVASLOM.

A vizsgált programot egy olyan nevelőtestület fogalmazta meg, akik hivatásukat nagy szakmai hozzáértéssel, emberi példamutatással művelik.

Az általuk teremtett értéket és tapasztalatokat hosszú évek óta a gyakorlatban megvalósították, e dokumentumban deklarálták.

Gratulálok munkájukhoz, és kívánom, hogy ezt a neves feladatot sikeresen és örömmel valósítsák meg a jövőben is.

Kecskemét, 2010. július 22.

Dudásné Szécsény Erika
közoktatási szakértő

Jegyzőkönyv

Készült: 2010. június 09. Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda

Jelen vannak: Kocsis Györgyné óvodavezető
Kunné Sipos Ágnes óvodavezető helyettes
Szülői Szervezet (lásd a mellékelt jelenléti ívet)

Tárgy: A módosított Helyi Nevelési Program elfogadása

Kocsis Györgyné óvodavezető üdvözlöi a Szülői Szervezet tagjait.

Jegyzőkönyv vezetésre felkéri Mihálka Mária
Jegyzőkönyv hitelesítésre felkéri Páldeákné Kardos Anikó

Kocsis Györgyné a Helyi Nevelési Program módosításával kapcsolatban ismerteti a program módosítás menetét, fő lépéseit.

- Beválás vizsgálat
- Alapprogram, Köznevelési törvény, rendeletek áttekintése
- Szakértővel való konzultáció (a munka során több alkalommal)
- A Helyi Nevelési Program átírása

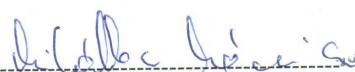
Részletesen ismerteti a Helyi Nevelési Programban végrehajtott változtatásokat, elmondja, hogy ezekre a módosításokra miért van szükség.

Kocsis Györgyné kéri a jelenlévőket, hogy a programmal kapcsolatban kialakított véleményüket, észrevételeiket, felmerülő kérdéseiket mondják el.

Vég Erzsébet a tehetséggondozás programban való jelentőségére kérdezett rá.

A jelenlevők az egységes keretbe foglalt Helyi Nevelési programot kézfenn tartásos szavazással egyhangúan elfogadták.

Lajosmizse, 2010. június 09.

Jegyzőkönyvvezető

Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda
Szülői Szervezete Jegyzőkönyv hitelesítő
6050 Lajosmizse, Attila u. 6.

Határozat

A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Szülői Szervezete 2010.06.09.-én megtárgyalta a Helyi Óvodai Nevelési program módosítását és a következő határozatot hozta.

Jelen volt 15 fő (mellékelt jelenléti ív alapján).

A módosítást 255/2009. (XI.20.) kormányrendelet alapján, az óvodavezető, az óvodavezető helyettes és a minőségi kör vezetője készítette el az óvodapedagógusok véleményét figyelembevéve.

Az előterjesztést a jelenlévő szülőkkel az óvodavezető ismertette, a Szülői Szervezet elnöke előzőleg már áttanulmányozta.

Az óvodavezető ezután lehetőséget biztosított az elhangzottak véleményezésére, esetleges egyéb módosítási javaslatok megtételére.

A programmal kapcsolatos véleményt a jegyzőkönyv tartalmazza.

Az előterjesztett módosítási javaslatot a Szülői Szervezet elfogadta.

Lajosmizse, 2010. június 9.

Hitelesítő:

Mihálka Mária

Páldeákné Kardos Anikó
Szülői Szervezet elnöke

Lajosmizsei Napköziotthonos Óvoda
Szülői Szervezete
6050 Lajosmizse, Attila u. 6.

Kocsis Györgyné óvodavezető

JELENLÉTI ÍV

2010-06-09. 17 óra Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda Szülői Szervezete

Név	Aláírás	
DR. FARAGÓ ZSOLTNÉ	<i>[Handwritten signature]</i>	Szt. Lajos Cica csoport
Szebi's Andrea	<i>[Handwritten signature]</i>	Uccinócskó cs.
FARKASNÉ DANICS JUDIT	<i>[Handwritten signature]</i>	Óribe cs.
Tleska Zoltán Csilla	<i>[Handwritten signature]</i>	Dyviszi cs.
BARTKÓNÉ KOLLER ROZÁLIA	<i>[Handwritten signature]</i>	Napraforgó cs.
KEG ERZSEBET	<i>[Handwritten signature]</i>	Csúcs csoport
PALDERNÉ KARDOS ANIKÓ	<i>[Handwritten signature]</i>	fa és Mezőcs.
PULAI BEÁTA	<i>[Handwritten signature]</i>	Szt. Lajos, Margareta.
BODRI ATTILÁNÉ	<i>[Handwritten signature]</i>	Margareta cs.
Ats Hajnalka	<i>[Handwritten signature]</i>	Sissi
Juhász Judit	<i>[Handwritten signature]</i>	Sissi
Bérgi Judit	<i>[Handwritten signature]</i>	Szt. Mihály óvoda
FÉRI LAJZSÓNÉ	<i>[Handwritten signature]</i>	Dékán utcai óvoda
UJASZKÓCZKY ANIKÓ	<i>[Handwritten signature]</i>	Katica csoport.
BARANYI ÉVA	<i>[Handwritten signature]</i>	Katica csoport.

Jegyzőkönyv

Készült: 2010. június 30. Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda

Jelen vannak: Kocsis Györgyné óvodavezető
Kunné Sipos Ágnes óvodavezető helyettes
Nevelőtestület (lásd a mellékelt jelenléti ívet)

Tárgy: A módosított Helyi Nevelési Program elfogadása

Kocsis Györgyné óvodavezető üdvözli a nevelőtestület tagjait.

Jegyzőkönyv vezetésre felkéri Lobodáné Papp Zsófiát
Jegyzőkönyv hitelesítésre felkéri Kunné Sipos Ágnes

Kocsis Györgyné a Helyi Nevelési Program módosításával kapcsolatban ismerteti a program módosítás menetét, fő lépéseit.

- Beválás vizsgálat
- Alapprogram, Közoktatási törvény, rendeletek áttekintése
- Szakértővel való konzultáció (a munka során több alkalommal)
- A Helyi Nevelési Program átírása

Bemutatja a módosított Helyi Nevelési Programban megjelenő új fogalmakat.

Részletesen ismerteti a Helyi Nevelési Programban végrehajtott változtatásokat, elmondja, hogy ezekre a módosításokra miért van szükség.

Kunné Sipos Ágnes elmondja milyen változtatások történtek a tevékenységi formákat illetően.

Szarkáné Jurászik Zita ismerteti a Helyi Nevelési Program felsőlajosi Tagóvodára vonatkozó részét.

Herczendorfné Deák Ágnes bemutatja a törvényi előírásoknak és az óvodai gyakorlatnak megfelelően módosított Gyermekvédelem területet.

Kunné Sipos Ágnes ismerteti a Helyi Nevelési Programba illesztett IPR programot.

Kocsis Györgyné kéri a jelenlévőket, hogy a pályázattal kapcsolatban kialakított véleményüket, észrevételeiket, felmerülő kérdéseiket mondják el.

Lobodáné Papp Zsófia nagyon összeszedettnek, tartalmilag megfelelőnek tartja az új programot, semmit sem változtatna rajta. Véleménye szerint a Zöld óvoda pályázat kritériumrendszerének is megfelelő lehet.

Jurászkné Gáspár Anitának tetszik a program megszervezése, jónak tartja a felosztását, véleménye szerint áttekinthető.

A jelenlevők az egységes keretbe foglalt Helyi Nevelési programot kézfenn tartásos szavazással egyhangúan elfogadták.

Lajosmizse, 2010. június 30.

Kovács Papp Zsófia
Jegyzőkönyvvezető

[Handwritten signature]
Jegyzőkönyv hitelesítő

Határozat

A Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda nevelőtestülete 2010.06.30.-án megtárgyalta a Helyi Óvodai Nevelési program módosítását és a következő határozatot hozta.

Jelen volt 27 fő (mellékelt jelenléti ív alapján).

A módosítást 255/2009. (XI.20.) kormányrendelet alapján, az óvodavezető, az óvodavezető helyettes és a minőségi kör vezetője készítette el az óvodapedagógusok véleményét figyelembevéve.

Az előterjesztés előtt minden óvodapedagógus megismerhette a módosított Helyi Óvodai Programot.

A véleményüket elmondhatták az értekezlet során, melyet a mellékelt jegyzőkönyv tartalmaz.

Az előterjesztett módosítási javaslatot a nevelő testület ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Lajosmizse, 2010. június 30.

Hitelesítők:

Kunné Sipos Agnes

Helgert Lászlóné

Kocsis Györgyné óvodavezető

Jelenléti ív
2010. június 30.
Nevelési értekezlet

- HECSENDÓRTERNE' DEAK ÁGNES
VIRAGNÉ MUKOS ERIKA
- BUDOSÓ TIHARÉRNÉ
JURÁSZIKNÉ GÁSPÁR ANITA
- QILÁGYINÉ DRABANT ANIKÓ
VIRÁG GABRIELLA
- SEVEKNÉ KOLNÁR EDNA
DAGÓ ÁGNES
- TÓTH EDINA
LOBODANÉ PAPP ZSÓFIA
- J. PINTÉRANÉ VINCE ILDIKÓ
- KOCSIS GYÖRGYENÉ
- KERESZTES LÁSZLÓNÉ
SZARVÁRNÉ JURÁSZIK ZITA
- NAGY LÁSZLÓNÉ
SZABÓ MÁRTA
- KOLLÁRNÉ SARKADI ÉVA
- MEUJÉRNÉ VALÉRIA
TURINÉ KISS BEÁTA
- NAGY ILDIKÓ
- Balyi Judit
- NAGYSZABÓNÉ BOBBÉJS ÉVA
- HELGERT LÁSZLÓNÉ
- FERŐ LÁSZLÓNÉ
OLAHNÉ SKIVÓ, KATALIN
- KENNÉ Sipos Ágnes
- BOGNÁR Marianna

- Heceudorfne' Deak Agnes
Viraguné Mukos Erika
Budosa Tiharerne'
- Juraszikné Gáspár Anita
Bilógiáné Drabant Anikó
Virag Gabriella
- Sevekné Kolnár Edna
Dagó Agnes
Tóth Edina
- Lobodané Papp Zsófia
J. Pinterané Vince Ildikó
Kocsis Györgyéné
- Keresztes Lászlóné
Sarkai Juditné
- Nagy Lászlóné
Szabó Márta
Kollár
- Meujérné Valéria
Turiné Kiss Beáta
- Nagy Ildikó
Balyi Judit
- Nagyszabóné Bobbéjs Éva
Helget Lászlóné
Ferő Lászlóné
Olahné Skivós, Katalin
- Kenné Sipos Ágnes
Bognár Marianna

LAJOSMIZSEI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA
HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

2010.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezető.....	2. oldal
1.1. Óvodánk bemutatása.....	2. oldal
1.2. Helyzetelemzés.....	3. oldal
2. Gyermekkép, óvodakép	
2.1. Gyermekkép.....	5. oldal
2.2. Óvodakép.....	5. oldal
2.3. Alapelvek.....	6. oldal
2.4. Céljaink.....	8. oldal
3. Az óvodai nevelés feladatai	
3.1. Az egészséges életmód alakítása.....	8. oldal
3.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása.....	14. oldal
3.3. Az anyanyelvi -, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	16. oldal
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	
4.1. Személyi feltételek.....	19. oldal
4.2. Tárgyi feltételek.....	21. oldal
4.3. Az óvodai élet megszervezése.....	22. oldal
4.4. Az óvoda kapcsolatai.....	25. oldal
5. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai (Lajosmizse)	
5.1. Játék.....	29. oldal
5.2. Vers, mese.....	31. oldal
5.3. Ének, zene, énekes játék.....	34. oldal
5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	36. oldal
5.5. Mozgás.....	38. oldal
5.6. Külső világ tevékeny megismerése.....	40. oldal
5.7. Munka, munka jellegű tevékenységek.....	44. oldal
5.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	46. oldal
6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai (Felsőlajos)	
.....	48. oldal
7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	64. oldal
8. Gyermekvédelem.....	65. oldal
9. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok (IPR)	
.....	67. oldal
10. A sajátos nevelési igényű és tehetséges gyermekekkel kapcsolatos feladatok	
.....	87. oldal
11. Az óvoda ünnepei, hagyományai, jeles napjai.....	88. oldal
12. Az óvoda speciális szolgáltatásai.....	89. oldal
Összegzés.....	90. oldal
Záró rendelkezések.....	91. oldal
Melléklet	

1. BEVEZETŐ

2004.-ben nevelőtestületünk által módosított „Helyi Óvodai Nevelési programunkat” átdolgoztuk a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX törvény módosítására kiadott 2003. évi LXI törvényben rögzített jogszabályok alapján. *Illetve kiegészítettük az Alapprogramot módosító Kormányrendelet 255/2009.(XI. 20.) szerint.*

Programunk módosításnál figyelembe vettük az intézmény Alapító okiratában a fenntartó által megjelölt változásokat, *valamint az Alapprogramot módosító Kormányrendeletet.*

Az elmúlt évek partnerelégedettségi vizsgálatainak eredményeit beépítettük feladataink sorába.

A nevelőtestület döntése alapján programunkat átdolgoztuk annak érdekében, hogy a mindennapi gyakorlati nevelő és tervező munkánkban jól használható, rövid, áttekinthető legyen.

A konkrét megfogalmazású feladat és tevékenységrendszerrel mind a régen intézményünkben dolgozó, mind a leendő óvodapedagógusok egységes szemléletű nevelőmunkáját kívánjuk segíteni, biztosítva ezzel az állandó színvonalas minőségi nevelőmunkát.

1.1. Óvodánk bemutatása

Az egységes közoktatási intézmény 2007. augusztus 8. alakult Lajosmizsei székhellyel. A társulásban résztvevő napközi otthonos óvodák szakmai szempontból részben önállóak. A nevelési program közös, amely tartalmazza a tagintézményi sajátosságokat is

Az óvoda hivatalos elnevezése: Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda

Az óvoda Alapító okiratának száma. **180/1992. számú határozat**

25/1994. számú módosított határozat

57/1996. számú módosított határozat

159/1998. számú módosított határozat

124/1999. számú módosított határozat

31/2004.(III.3.) Önkormányzati határozat

123/2007.(VIII.8.) Önkormányzati határozat

164/2007.(IX.12.) Önkormányzati határozat

27/2008.(II.13.) Önkormányzati határozat

134/2008.(VIII.13.) Önkormányzati határozat

41/2009.(III.18.) Önkormányzati határozat

95/2009.(V.26.) Önkormányzati határozat

138/2009.(VIII.12.) Önkormányzati határozat

151/2009.(IX.16.) Önkormányzati határozat

Az óvoda székhelye: **6050. Lajosmizse, Attila u. 6.**

Az óvoda telefon-fax száma: **76/356-560**

Az óvoda telephelyei: **6050. Lajosmizse, Rákóczi u. 26.** telefon száma: **76/356-092**

6050. Lajosmizse, Szent L. u. 19. telefon száma: **76/356-203**

Az óvoda tagintézménye: 6055. Felsőlajos Óvoda u. 2. telefon száma: **76/356-362**

*Az óvoda fenntartója: Lajosmizse és Felsőlajos Közoktatási Intézményfenntartói Társulása
6050. Lajosmizse, Városház tér 1.*

Az óvoda felügyeleti szerve: Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

Típus szerinti besorolás:

A tevékenységek jellege alapján: közszolgáltató költségvetési szerv – közintézmény

A feladat ellátásához kapcsolódó funkciója alapján: önállóan működő költségvetési szerv

Pénzügyi, gazdasági feladatait ellátó önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv:

Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete

Alaptevékenysége

Szakfeladat szerinti besorolás:

851000 Óvodai nevelés intézményeinek programjainak komplex támogatása

851011 Óvodai nevelés, ellátás

851012 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása

562912 Óvodai, intézményi étkeztetés

856013 Fejlesztő felkészítés

Kisegítő tevékenység:

562917 Munkahelyi étkeztetés

562920 Egyéb vendéglátás

A gyermekcsoportok száma: **13 csoport Lajosmizsén**
2 csoport Felsőlajoson

Az alapító okiratban meghatározott gyermeklétszám: 366 fő

Ebből:

- Lajosmizse, Attila u. 6.: 200 fő**
- Lajosmizse, Szent L. u. 19.: 66 fő**
- Lajosmizse, Rákóczi u. 26.: 50 fő**
- Felsőlajos, Óvoda u. 2.: 50 fő**

1.2. Helyzetelemzés

Lajosmizse székhelyintézmény és telephelyek

Lajosmizse város Magyarország geometriai középpontján, földrajzilag a Duna-Tisza közti hátság és a Cegléd-Gödöllői dombvidék határán fekszik.

Városunk területén a kora bronzkorban már emberi települések voltak.

A mai Lajosmizse város területe a XVIII-XIX. század jelentős időszakában Jászberény város birtoka volt. Az egykori kun pusztákat a berényiek állattenyésztésre használták. A századforduló tájékán a jászberényi lakosok már építettek Mizsén és Lajoson. A község 1877-ben lett közigazgatásilag önálló: Jász-Lajosmizse Nagyközség néven.

Lajosmizse a II. világháború után kommunális téren elmaradt község volt.

Az 1960-as évektől gyors fejlődésnek indult. Ez a fejlődés 1970-től – a község nagyközségi rangra emelését követően – fokozódott.

Ekkor bővült és fejlődött erőteljesen a településen belüli gyermekeket nevelő-oktató intézményhálózat, így az óvoda is.

1973-ban épült fel az új 100 férőhelyes 4 csoportos óvoda mely 1977-ben széles társadalmi összefogással bővült újabb 100 férőhellyel bővült. Ez a mai Központi Óvoda épülete.

1972-ben a Rákóczi utcai tagóvoda teljes felújítást kapott, így ez az óvoda ma is jól szolgálja a két csoporttal kapcsolatos nevelőmunkát.

A Szent Lajos utcai óvoda az új Egészségház felépítésével felszabadult régi gyermekorvosi rendelő helyén került kialakításra. Az itt levő két csoport számára a helyiségek méretei nem *voltak* megfelelőek. *2009 nyarán a Szent Lajos utcai volt iskolaépületet alakítottuk át és új mosdóhelyiséggel bővítettük. 2009 őszén 3 megfelelő méretű csoportszobával, valamint tornaszobával várhattuk a gyermekeket.*

Az 1993-ban városi rangot kapott, kiterjedt tanyavilággal rendelkező településünkön élő családok helyzetében anyagi-, szociális-, kulturális téren nagymértékű eltérések mutatkoznak.

Az óvodába járó gyermekek közül 75 % a városban, 25 % tanyán él.

Óvodásaink többsége elfogadható körülmények között él.

Egyre bővül azoknak a családoknak a száma, akiknek lehetőségei a társadalmi változások miatt beszűkültek. Napi anyagi gondokkal küzdenek, melynek során a családok szétesnek, a gyermekek sérülései halmozódnak, hátrányos helyzetbe kerülnek. Minden évben több család a jobb megélhetés reményében költözik településünkbe, de ők általában a perifériára csúsznak, gyermekei hátrányokkal kerülnek óvodába.

A családok fokozatosan romló életfeltételei miatt egyre fontosabb szerepet kap az óvodai nevelésben a gyermekek napközbeni ellátása.

Pedagógusaink megpróbálják a nehéz körülmények között élő hátrányos helyzetű gyermekeket felzárkóztatni, sérüléseiket enyhíteni az elfogadó, meleg, szeretetteljes óvodai légkörben. A Sajátos Nevelési Igényű (enyhe értelmi és beszéd fogyatékos) gyermekek nevelése, oktatása megvalósul intézményünkben, amelyhez a fenntartó megfelelő végzettségű szakembert biztosít.

Azok a családok, akik a nagy távolság miatt nem tudják megoldani iskolaköteles gyermekeik naponkénti óvodába járatását, kollégiumi elhelyezést kérnek számukra. A kollégium helyet ad a hátrányos helyzetű, és veszélyeztetett gyermekek számára is.

Óvodásaink szociokulturális körülményeinek felmérése alapján a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat. Az Alapító Okiratnak megfelelően látjuk el a gyermekek fejlesztését.

Felméréseink alapján megállapítható, hogy a családok többségének kulturális igényeit kielégítik a TV műsorai, videózás, valamint újabban a hipermarketek látogatása. Ezért különösen fontos a kapcsolattartás különböző formáinak alkalmazása, óvodánk nyitottsága a szülők, családok nevelése érdekében.

A szülők igényeinek felmérésére kiadott kérdőívek elemzése, értékelése során az eredmények azt mutatják, hogy a szülők, családok szívesen járatják intézményünkbe gyermekeiket. Igénylik az óvodai nevelés biztosítását 3 éves kortól az iskolai élet megkezdéséig. Ezen felmérésekből kimutatható az is, hogy a családok az óvodától olyan feladatok megvalósítását is elvárják, amelyek a családi nevelés alapvető feladatai lennének (szokások kialakítása, viselkedési normák megalapozása, életkornak megfelelő szókincs, beszédfejlettség).

A továbbiakban fontos feladatunk, tudatosítani a szülőkben, hogy az óvodai nevelés a családi nevelést kiegészíti, de nem pótolhatja, és nem helyettesítheti.

Felsőlajosi tagintézmény

A felsőlajosi óvoda 1979-ben épült a Lajosmizsei Nagyközségi Tanács és az Almavirág Szakszövetkezet segítségével. A község lakosságának igényei alapján szükségessé vált, hogy óvoda épüljön. A település létszámához igazodva két csoportszobás óvodát hoztak létre, a hozzátartozó kiszolgáló helyiségekkel együtt. A minden igényt kielégítő modern gyermekintézmény társadalmi összefogással épült.

Az átadás 1980. november 1.-én ünnepélyes keret között történt.

1992-ig a Lajosmizsei Óvoda tagóvodájaként működünk.

1993. márciustól az intézmény fenntartója Felsőlajos Község Önkormányzata.

Az óvoda közös igazgatású a Felsőlajosi Általános Iskolával 2007-ig. 2007. szeptember 1.-től a Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda tagintézményeként működik az óvoda.

Óvodánk a főúttól könnyen megközelíthető, a település központjában található. Az épülethez parkosított, nagy udvar tartozik. A szülők társadalmi munkával aktívan részt vesznek az óvoda és környezete szépítésében.

Óvodánk ötven férőhelyes, két részben osztott csoporttal működünk: kis-középső, és nagy-középső. Helyi nevelési programunk választásához figyelembe vettük a helyi adottságokat, a fenntartó elvárásait, a szülők igényeit, de legfőképpen a gyermekek érdekeit.

Így esett választásunk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programra (Miskolc, 1996, Fábian Katalin).

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

„A gyermek, akit szeretnek, és átölelnek, megtanulja, hogy szeretetet érezzen és vigyen a világba.”

Az Alapprogram a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, akinek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Minél kisebb egy gyerek, annál több szeretetre, biztonságra, melegségre van szüksége az egészséges fejlődéshez. Ezért a biztonságos, elfogadó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése valamennyiünk legfőbb feladata. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. A gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatásánál a tradicionális nemi szerepek mellett a sajátos értékek megőrzésének tiszteletben tartását támogatjuk.

2.2. Óvodakép

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyiségének teljes kibontakoztatásának támogatásával az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.

Óvodánk tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodánkban a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Nevelőmunkánk lehetővé teszi és segíti a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.

A gyermeki szükségletek kielégítése érdekében biztosítjuk az érzelmi biztonságot nyújtó, egészséges, derűs, tevékeny, balesetmentes, esztétikus, szeretetteljes környezetet, óvodai légkört.

Biztosítjuk a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és a fejlettségnek megfelelő – tevékenységeket, különös figyelmet fordítva a játéokra.

A gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtésével.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében – lehetőségeinkhez mérten – segítjük az önazonosság megőrzését.

A migráns szülők gyermekeinek biztosítjuk az integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

A hátrányos helyzetű, magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése speciális személyi feltételekkel megvalósul.

A partnerek segítő véleménye beépül a nevelőmunkába.

2.3. Alapelvek

A közös alapelvek a székhelyintézményre, a telephelyekre és a tagóvodára jellemző elveket foglalja össze, amelyek meghatározzák az óvodai élet céljait, feladatait.

- ❖ A gyermek mindenképp felett álló érdekének védelme.*
- ❖ A gyermek személyiségének és jogainak tiszteletben tartása,*
- ❖ A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság vegye körül. Egyéni, differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, amely minden gyermeket megillet.*
- ❖ A gyermek alapvető testi és lelki szükségleteinek figyelembevétele.*
- ❖ Helyes magatartási normák megalapozása.*
- ❖ Olyan szokásrendszer kialakítása, amely biztonságot nyújt a gyermek számára, megalapozott, következetes, ám rugalmas. Fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskolás kornak alapja, s egyben a felnőtté válás feltétele is.*
- ❖ Megfelelő életvitel, egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk. Nevelési cél a gyermeknek adekvát és rendszeres életritmus, megfelelő napirend*

kialakítása. A felfokozott mozgásigény a gyermek életkori sajátosságai közé tartozik. Ennek kielégítése az óvodapedagógus feladata.

- ❖ *A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk óvodáinkban, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.*
- ❖ *A szociálisan hátrányos gyermekek megsegítésének, esélyegyenlőség, esélyek növelése.*
- ❖ *Nagyon fontos a családok nevelési szokásainak megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz. Nevelési célunk a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése. Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított.*
- ❖ *A közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben. Nevelési cél, hogy igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor egyedül is tevékenykedhessen. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.*
- ❖ *A folyamatos beszoktatás lehetőségének biztosítása.*
- ❖ *A szülők, partnerek reális igényeinek kielégítése.*
- ❖ *Óvodás életkorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegységesebb pszichikus szükséglete. A játék semmi mással nem helyettesíthető. A gyermek létformája a játék, ezen keresztül tapasztalja meg körülötte lévő világ sokszínűségét. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, a személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség-, képességfejlesztés leghatékonyabb módja.*
- ❖ *Egységes nevelői hatások érvényesítése.*
- ❖ *Óvodapedagógusi mintaadás.*
- ❖ *Segítő, támogató jelenlét.*
- ❖ *A nevelés és tanulás folyamatjellegének figyelembevétele.*
- ❖ *A gyermek és az óvodapedagógus közötti érzelmi kapcsolat figyelembevétele.*
- ❖ *A pozitív megerősítés elve.*
- ❖ *A kényszerítés mellőzése.*
- ❖ *A gyermeki önállóság tiszteletben tartása.*
- ❖ *Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.*

- ❖ *A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével érjük el, hogy a gyermek tisztelje, szeresse a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne. Nevelési célunk, hogy az óvodás korú gyermekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka néni példája elengedhetetlen.*
- ❖ *Sokoldalú, több érzékszervre ható tapasztaltatás elősegítésének érvényesítése.*
- ❖ *Rácsodálkozás, felismerés fokozott figyelembevétel.*
- ❖ *Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, mely normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.*
- ❖ *Óvodáinkban komplex nevelés folyik. Célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaézés kialakítása, fenntartása.*

2.4. Céljaink

- ❖ *Célunk az óvodások élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése.*
- ❖ *A gyermekek szívesen járjanak óvodába, érezzék otthon magukat.*
- ❖ *Célunk az emberi értékek közvetítése a közösségi élet szabályainak formálása, a kultúra átadása, a mindennapi életben való helytállásra nevelés.*
- ❖ *Kiemelkedő képességek felismerése, gondozása, differenciált feladatok biztosítása.*
- ❖ *Munkánk során célunk, hogy a gyerekek sokoldalú harmonikus fejlődését a személyiség kibontakoztatását legjobb tudásunk szerint elősegítsük, egészséges óvodai környezet megteremtésével.*
- ❖ *A gyermekek megfelelő gondozottságának biztosítása alapvető szükségleteiknek kielégítése.*
- ❖ *Harmonikus, nyugodt, vidám, szeretetteljes, egészséges, változatos tevékenységekre lehetőséget adó környezet biztosítása.*
- ❖ *Szociálisan és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek differenciált fejlesztése, egyéni képességek kibontakoztatása.*
- ❖ *A sajátos nevelési igényű gyermekek eltérő fejlődésének figyelembevétel.*
- ❖ *Óvodánk célja, hogy megteremtse a nevelés feltételeit, és folyamatosan biztosítsa azt.*

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- *az egészséges életmód alakítása,*
- *az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,*
- *az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása*

3.1. Az egészséges életmód alakítása

A gondozás és a gondoskodás a gyerekekről alapvető és állandóan jelenlévő sajátossága az óvodának. Kiemelt jelentőségű ebben az életkorban az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Cél:

- *a gyermek testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme,*
- *a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,*
- *a gyermek testi képességeinek fejlesztése,*
- *a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,*
- *az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,*
- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megléte,*
- *a gyermekek speciális gondozói, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásába be kell vonni a megfelelő szakembereket, akikkel együtt kell működnie szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt.*
- *Rendszeres életritmus, megfelelő napirend kialakítása a gyermek számára*

Az óvodapedagógus feladatai

- Az a célunk, hogy tudatosan alakítsuk a 3-6 éves gyermek én kompetenciáját a szabadidős tevékenységeken keresztül.
- Az óvodapedagógus alakítsa ki a gyermek szociális kompetenciáit, miközben
 - edzi a gyermek egészségét
 - kialakítja az egészséges életmód, testápolás, az egészségmegőrzés, *betegségmegelőzés* szokásait
 - gondozza, *óvja* a rábízott gyermekeket.
- A kognitív kompetenciáinak fejlődését segítse elő azáltal, hogy
 - kielégíti mozgásigényüket, a testi szükségleteiket
 - biztosítja a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését
 - odafigyel a gyermek testi fejlődésére
 - a nagymozgások fejlesztését előtérbe helyezi.
- Az óvodapedagógus és a gyermekek aktívan járuljanak hozzá az udvar esztétikájának, rendjének, megtartásához.
- Az udvari élet megszervezésénél használja ki *azokat a tevékenységformákat, melyek során lehetőség van a gyermekek környezettudatos magatartásának alakítására, mozgásigény kielégítésére, valamint az egészséges életmód alakítására.*
- *A sajátos nevelési igényű gyermekek adottságait figyelembe véve fokozott odafigyelés és segítségnyújtás.*
- *Az etnikai kisebbségi és a halmozottan hátrányos helyzetből adódó hátrányok megszüntetésére törekszünk.*
- *Alapvető higiéniai szokások kialakítására nagy hangsúlyt fektetünk.*
- *Alapozza meg a gyermek önállóságát, alkalmazkodóképességét, együttműködését és készítse őket az egymástól való tanulásra.*

Feltételek

- Az egészséges életmódra nevelés feltételrendszerének biztosítása, fejlesztése az óvodavezető feladata az óvodapedagógusok és a szülők közreműködésével.
- A csoportszobákban biztosítottak legyenek az egészséges életkörülmények és a gyermekek jó közérzete. Az óvodapedagógus tegye barátságossá, otthonossá, többféle funkció betöltésére alkalmassá a csoportszobát. biztosított legyen a nap folyamán a friss levegő a csoportszobákban, még téli időszakban is.
- A csoportszoba egészséges levegőjét párologtatóval, szellőztetéssel biztosítsa
- Megfelelő eszközök biztosítása, amelyek elősegítik a gyermek kompetenciáinak fejlődését az egészséges életmódra nevelés során.

- Az udvaron különböző talajfelületek állnak rendelkezésre a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzésére. A lubickoló medence a vízhez szoktatási feladatokon túl az úszás előkészítésére, az udvarok fákkal, cserjékkel beültetett árnyékos részei és napsütötte tisztásai a gyermekek edzésére alkalmasak.
- Az udvari mozgásfejlesztő eszközök segítséget nyújtanak a gátlásos, labilis mozgású gyermekek mozgásának spontán és irányított helyzetekben történő gyakorlására.
- A kiszolgáló helyiségek berendezése, bútorzata (padok, szekrények, fogasok, fogmosó tartók) a lehető leghigiénikusabb módon szolgálja a gyermekek személyes és szociális kompetenciájának kielégítését. Óvodáinkban minden gyermeknek van külön szekrénye. Két-két csoportot szolgál ki egy-egy öltöző helyiség, melyet felváltva használnak a csoportok. A zsúfoltság elkerülése érdekében biztosítjuk az öltözködés alkalmával a folyamatos ki- és bemenetet. A mosdóhelyiségekben hideg-, melegvizet folyóvíz, szappan és körömkéfe áll a gyermekek rendelkezésére. Egy mosdót két csoport használ, váltva egymást. Minden gyermeknek saját, jellel ellátott törölközője, fésűje, fogkeféje és fogmosó pohara van. A WC-k függönyökkel ellátottak.
- *A gondozási műveletek során párbeszéd kialakítása, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelése.*
- Az egészséges életmód, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása érdekében óvodánk részt vesz a Dohányzás vagy Egészség kiegészítő óvodai programban. A program célja a prevenció, egészséges szemléletformálás. *A programot több óvodapedagógus is alkalmazza a saját csoportjában.*
- *2007.-ben óvodánk csatlakozott az „Egészségesebb óvodák” hálózatához.*

Tevékenységek

- *Az óvónő a gyermek óvodában töltött idejét, tudatosan és élettani szükségleteinek megfelelően tervezi, szervezi.*
- *A helyes életritmust az egyéni és életkori sajátosságoknak megfelelően a családdal összhangban alakítja ki.*
- *A gondozottság, ápoltság a gyermeke számára jó közérzetet biztosít.*
- *A rendszeres időben történő tevékenységeket a gyermekek örömmel végzik.*
- *Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezetségét az óvónő biztosítja.*
- *Az óvónők a dajkák bevonásával megállapodnak a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében.*

A testápolás a gyerekek egészségének védelmét, testiük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztasági igényük kialakulását szolgálja. A gondozás során a kisgyermek szociális és személyes szükségleteit elégítjük ki. Elősegítjük növekedését, fejlődését, hozzájárulunk egészsége megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges és a biztonságos életvitel kialakulásához.

Az óvodapedagógus feladatai

- *A gyereket szükségleteinek, kívánságainak jelzésére, szóbeli kifejezésére szoktatja. Ne süssön, de ösztönözze, segítse a gyermekeket abban, hogy szükségleteik körüli teendőiket közösen – a nevelővel együttműködve – de egyre önállóbban végezzék.*
- *Figyeljen a családi és az óvodai testápolási szokások összehangolására. Szükség esetén tájékoztassa a szülőket a helyes gondozási szokások alakításának fontosságáról.*
- *A testápolási műveletek a gyermekeket segítő felnőttek (óvodapedagógus, dajka) és a gyerekek közötti bensőséges kapcsolat elmélyítését is elősegítik.*
- *Érvényesítse a differenciált bánásmódot a helyes egészségügyi és higiéniai szokások kialakításánál.*

- *A szociálisan, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél gyakran előforduló hiányos gondozási feladatokat pótolja.*

Tevékenységek

- *Az óvodában a gyerekek szappannal folyóvízben mossanak kezet WC használat után, étkezés előtt és minden esetben, amikor szükséges. Néha egy-egy gyerek teljes mosdatására is szükség lehet. A gyermekek körmei legyenek ápoltak.*
- *A gyermekek étkezés után fogat mos.*
- *Az óvodáinkban kialakult szokásrend lehetővé teszi, hogy a gyerek akkor mehessen WC-re, amikor akar, és szükségleteit társaitól elválasztva, nyugodt körülmények között végezhesse el. A helyi sajátosságokból adódóan sok olyan gyermek jár óvodánkba, akik itt találkoznak először öblítőberendezéssel és ismerkednek meg a papírhasználattal is. Ezek a gyermekek különös gondoskodást igényelnek. Sok türelemmel és magyarázattal kell segíteni őket.*

*Az időjárásnak megfelelő **öltözködés** védi a gyermekeket.*

Az óvodapedagógus feladatai

- *Tájékoztassa a szülőket, a gyermek réteges öltöztetésének fontosságáról.*
- *Az óvodapedagógus kérje a szülőket, különösen kiscsoportban, hogy az óvodai szekrényben tartalék fehérneműt és váltó ruhát is tartsanak.*
- *Kísérje figyelemmel, hogy a gyermek megfelelő sorrendben öltözzön, vetkőzzön, és igény szerint segítse ebben. Tanítsa meg cipőfűzőjének gondos megkötését, holmijával való gondos bánásmódot.*
- *Hívja fel a figyelmét, hogy ruháját esztétikusan, összehajtva helyezze a szekrénybe, a polcra.*
- *A nagyobb gyermekeket buzdítsa a kisebbek segítésére, ezzel erősítve szociális kompetenciájukat.*

Tevékenység

- *A gyermek öltözéke legyen célszerű, álljon összhangban önállóságukkal és az óvodai étellel.*
- *Rendezett külső megjelenés igényévé váljon.*
- *Önállóan tudja ruhadarabjait le- és felvenni. Fejlettségi szintjének megfelelően tudjon cipőt kötni és gombolni.*
- *A gyermek ruhaneműjét maga helyezze el a szekrényében életkorának megfelelően.*

Feltételek

- *Az óvodában váltóruhát, pizsamát és tornaruhát, valamint váltócipőt kérünk. a váltócipő nem lehet papucs.*
- *A gyermekek számára elkülönített öltözőszekrény áll rendelkezésükre.*

*A fejlődés egyik feltétele a **táplálkozás**, amely az elhasznált energiát pótolja, és a további testépítést szolgálja. A gyermekek napi háromszori étkezését az életkoruknak megfelelően kialakított egészséges étrenddel óvodánk főzőkonyhája biztosítja.*

Az óvodapedagógus feladatai

- *Vegye figyelembe a gyermekek eltérő étkezési szokásait.*
- *Az otthonról hozott különböző táplálkozási szokások miatt fontos, hogy az óvodapedagógus ismerje meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadja a kezdeti étvágytalanságot, válogatást.*
- *Tanítsa meg a gyermekeket az evőeszközök helyes használatára szükség szerint segítse.*

- *Az ismeretlen ételeket kóstoltassa meg, ízükhöz fokozatosan szoktassa a gyermekeket.*
- *Fordítson kiemelt figyelmet a helyes étkezési és illemszabályok kialakítására, a gyermek egyéni étkezési tempójára, szükségleteire.*
- *Biztosítsa a gyermekek számára, hogy a nap bármely szakaszában pótolhassák folyadékhiányukat.*

Tevékenységek

- *A gyermek csukott szájjal étkezzon, evőeszközöket megfelelő módon használja. Használjon szalvétát. tányér fölé hajolva étkezzon.*
- *A tevékenységet segítséggel vagy önállóan végezzék, melynek mértéke életkornak megfelelően bővül, szokás és szabályrendszere kiteljesül.*
- *A tevékenység gyakorlása során a környezet rendjének megőrzésére és kialakítására neveljük a gyermeket.*

Feltételek

- *A gyermekek számára mindig ép, tiszta, kézméretüknek megfelelő evőeszközök és edények, terítő, szalvéták, ünnepek alkalmával ünnepi asztal szolgálják az étkezést.*
- *Óvodáinkban az étkezések mindig azonos időben történnek. A gyermekek folyamatosan tízóraiznak, ezzel biztosítjuk a zavartalan játékidőt, mely az elmélyült játék egyik alapfeltétele. Egyéni igényük szerint a gyermekek eldönthetik, hogy mikor ülnek le enni. Az ebédhez már együtt ül le az egész csoport. Az uzsonnát a délutáni pihenő és mindennapos testnevelés után is közösen fogyasztják el.*
- *Hetente egy alkalommal, a szülőkkel együttműködve biztosítjuk a vitaminpótlást (friss zöldség, gyümölcs).*

***A Mozgás, edzés** az óvodai nevelés fontos része. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésük elősegítésére törekszünk. A mozgásformák sokszori gyakorlásához optimális feltételeket teremtünk óvodánk udvarán, tornaszobánkban, csoportszobákban, valamint nyári időszakban a medencében. A mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszközöket.*

Az óvodapedagógus feladatai

- *A mozgásfejlesztéshez biztosítsa az eszközöket.*
- *Fokozottan figyeljen a balesetvédelmi szabályok betartására.*
- *A mozgásfejlesztésnél vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait, törekedjen a változatos eszközhasználatra és feladatadásra.*
- *Feladatok összeállításánál vegye figyelembe a gyermeki érdeklődést.*
- *Szabad eszközválasztás lehetőségét biztosítsa a gyermekek számára.*

Tevékenységek

- *Életkorának megfelelően biztonságosan használja az eszközöket óvónői felügyelet mellett.*
- *Aktívan és örömmel végezze a játékos mozgásfejlesztő tevékenységeket.*

Feltételek

- *A mozgásfejlesztéshez biztonságos eszközök biztosítása.*
- *A mozgáshoz egészséges és biztonságos környezet megteremtése (fünyírás, portalanítás, felmosás, locsolás, udvar átnézése mielőtt a gyermekek kimennek)*

Levegőzés fontos élettani hatású, időjárástól függően, a gyermek minél több tevékenységet a szabadlevegőn végezzen.

Az óvodapedagógus feladatai

- *Biztosítsa a gyermeknek a napi levegőzését.*

Tevékenységek

- *A gyermek aktívan, társaira figyelve, a szabályok betartásával, felügyelettel tartózkodjon a szabadlevegőn.*

Feltételek

- *Szabadlevegőn való tartózkodáshoz változatos tevékenységek és eszközök biztosítása.*
- *Nyári időszakban védelem a meleg ellen (napernyők, napkrémek).*
- *Az udvari pancsolóban megfelelő higiénés feltételek biztosítása.*

*A gyermekek délutáni **pihenése** élettani szükséglet. Az egyéni alvás igényét, egyéni szokásait figyelembe vesszük (cumi, alvóka).*

Az óvodapedagógus feladatai

- *Az óvodapedagógus teremtsen meg a nyugodt pihenés feltételeit.*
- *Elalvás előtt nyugtassa a gyermeket mesével és altatók dúdolásával.*

Tevékenységek

- *Alvás időben a többi gyermeket nem zavarja, csendesen pihen.*

Feltételek

- *Minden gyermeknek legyen saját ágyneműje, pizsamája, melyet a szülő biztosít.*
- *Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezt lefekvés előtti alapos szellőztetéssel kell biztosítani.*
- *Életkornak megfelelő ágyak biztosítása.*

***Egészségvédelem** fontos feladat, ennek megvalósítását a gondozási és testi nevelési feladatok segítik elő.*

Az óvodapedagógus feladatai

- *Megfelelő napirend kialakításával a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás és a környezet változásaihoz, ezáltal ellenállóvá válják a betegségekkel szemben*
- *A gyermek testi edzettségét levegő, víz, napfény együttes hatásával biztosítsa.*
- *Az egészséges életmód érdekében szoros együttműködés a családokkal, fokozott figyelemmel a halmozottan hátrányos gyermekek családjaira.*

Tevékenységek

- *A tevékenységek végzése során a gyermek ügyeljen saját és társai testi épségére*

Feltételek

- *A gyerekek haját az óvodában szükség szerint fésüljék meg. A haj átvizsgálását a védőnői szolgálat havi rendszerességgel végzi.*
- *A helyes fogmosáshoz nyújt segítséget az óvodánkba több alkalommal is ellátogató szájhigiénikus, aki az óvodapedagógussal együtt játékosan ismerteti meg a gyermekekkel a fogmosás fontosságát, technikáját, a fogkefe helyes használatát.*
- *A gyermekek egészségügyi szűrését óvodánkban a gyermekorvos és a védőnők végzik.*

- *A megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása a testi épség védelme a balesetek megelőzése érdekében*

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyerekek önállóan mosakodnak, törülköznek.
- ❖ Figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, használják a szappant.
- ❖ Ruhájuk ujját fel- és letűrik.
- ❖ Körömkefével tisztítják a körmüket, fogat mosnak, fésülködnek.
- ❖ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, tisztán tartják, és helyére teszik azokat.
- ❖ Zsebkendőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat.
- ❖ Rendeltetés szerint használják a WC-t, vigyáznak a WC, mosdó rendjére.
- ❖ Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- ❖ Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat, és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- ❖ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- ❖ Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- ❖ Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- ❖ Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ❖ Teljesen önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki- és begombolják.
- ❖ Cipőjüket befűzik, bekötik.
- ❖ Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a szekrényükbe helyezik.
- ❖ Az időjárásnak megfelelőnek öltöznek.
- ❖ Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- ❖ *Megalapozódik környezettudatos magatartásuk*, vigyáznak környezetük rendjére, gondozottságára.
- ❖ *Az ajtókat csendesesen nyitják, csukják.*
- ❖ *Az eszközökkel óvatosan bánnak.*
- ❖ *Szükségletükké válik a szabad levegőn való tartózkodás a sokrétű mozgásformák kipróbálása, gyakorlása mindennapi életük velejárója.*

3.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

Cél: Óvodai nevelésünkben célunk a gyermek egyéni érdekeinek, *tulajdonságainak*, képességeinek, tevékenység-szükségeinek kibontakoztatása érzelmi biztonságot nyújtó *közösségi* környezetben.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

Nevelési szemléletünkben lényeges elem a következetes, feltétel nélküli szereteten, elfogadáson alapuló nevelés, *kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása*.

Feladatunk, hogy óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhessék a gyermekeket.

Törekszünk arra, hogy az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze.

Segítjük a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és teret adunk önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.

Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

Lehetőségünk szerint figyelembe vesszük a szociális és érzelmi különbségeket, feladataink meghatározásánál a gyermekek tevékenységeinek megszervezésénél.

Biztosítjuk, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit. Neveljük a gyermeket a különbségek elfogadására, tiszteletére.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának és szabálytudatának) fejlődését, a szokás-, és normarendszerének megalapozását.

Elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre. Az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására neveljük. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldre való kötődés alapja. A környezettudatos magatartás megalapozását komplex tevékenységi rendszerben a gondolkodás, az értékrend, a döntési képességek fejlesztése segíti elő.

A felnőtt közösség együttműködésével az emberi kapcsolatok ápolásával mintát adunk az érzelmi kapcsolaton nyugvó gyermekközösségek kialakulásához. *A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.*

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális törődést igényel, szükség esetén a megfelelő szakember közreműködését kérjük fejlesztésükhöz.

Az óvodapedagógus feladatai

- Vegye figyelembe a gyermek érzelmi igényeit, szükségleteit, *törekedjen a kiegyensúlyozott légkör megteremtésére.*
- Segítse elő az érzelmekre épülő kapcsolatteremtést.
- Ismerje meg a gyermeket családi környezetében az óvodába lépés előtt.
- Adjon lehetőséget a beszoktatás különböző formáira – anyával történő fokozatos beszoktatás, a gyermek és a szülő igényeinek biztosításával.
- Biztosítsa az óvodába lépéstől kezdődően a pozitív érzelmi hatásokat.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásrendjét.
- Segítse a gyermek éntudatának fejlődését. Alakítson ki reális énképet, pozitív értékrendet, helyes viselkedési szokásokat.
- *Segítse elő a gyermekek önkifejező, önértékelítő törekvéseit. akaratuk, kitartásuk fejlődését.*
- Legyen türelmes, tapintatos az érzelmi megnyilvánulások tekintetében.
- Szervezze meg a gyermek óvodai életét olyan módon, hogy fejlődjenek erkölcsi tulajdonságaik (segítőkészség, együttérzés, együttműködés, önzetlenség, figyelmesség).
- Alakítsa ki, formálja, *alapozza meg* a közösségi élet szabályait, *szokás és normarendszerét.*
- Segítse elő a társas kapcsolatok fejlődését, barátságok kialakulását.
- Alakítsa a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek pozitív érzelmi kapcsolatát úgy, hogy a gyermek jól érezze magát az óvodában.
- *A különbségek elfogadására, tiszteletére neveljen.*

- Alakítsa ki a csoport hagyományrendszerét.
- Becsültesse meg a természeti és társadalmi értékeket.
- Legyen bátorító, türelmes, adjon személyével pozitív mintát.
- Gondoskodjon a kiemelkedő képességű gyermekek folyamatos fejlesztéséről.
- Adjon sokoldalú támogatást a sajátos nevelési igényű gyermekek számára, és alkalmazza az inkluzív pedagógiát.
- Alkalmazzon speciális eljárásokat a nehezen szocializálható, szociálisan és halmozottan hátrányos helyzetű, lassabban fejlődő gyermekeknek.
- Fordítson kiemelt figyelmet a tanköteles korban óvodába kerülő, illetve kollégista óvodás gyermekek szociális felzárkóztatására.
- A szülőket tájékoztassa a gyermekcsoport életével kapcsolatos eseményekről, hírekről.

Feltételek

- Biztonságos, nyugodt családi elfogadó, szeretetteljes légkör jellemezze a csoportot. Legyen elegendő hely és tér a csoportszobában és az udvaron egyaránt a gyermeki érzelmek kibontakozásához.
- Elegendő idő álljon rendelkezésre az egymás közt alakuló érzelmek kinyilvánítására és megélésére, együtt játszásra.
- A megfelelő motiváló eszközök pozitív érzelmi hatást gyakorolnak a gyermekekre.
- Legyen mód a közös élményszerzésre.
- Szülői igény esetén lehetőség van arra, hogy a gyermek a nagyobb testvérrel egy csoportba járhatson, vagy a testvérek találkozhatnak az udvaron, csoportszobában.

Tevékenységek

- A nagyobbak szeretettel és segítő szándékkal veszik körül a kicsiket. A nagyobb gyermekek segítenek a kisebbeknek a mosdóban és az öltözésnél.
- A gyermekek érzelmileg azonosulnak az óvónő *és az óvoda más dolgozói* által képviselt értékrenddel, ezáltal erősödik a csoport közösségi formálódása.
- A születésnapok, névnapok, óvodai ünnepek közös átélése által alakulnak gyermek társas és baráti kapcsolatai. A közös tevékenységek során a gyermekben fejlődnek a szociális, esztétikai és erkölcsi érzelmek, és megtalálja helyét a közösségben.
- Minden csoportnak hagyomány, *szokás-, és normarendszere van, amely nyugodt* légkört biztosít.
- A közös programokon, kirándulásokon a közös tevékenységek segítik az óvodai közösség formálódásait.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak társaikkal, más csoportba járó gyermekekkel.
- ❖ Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz, az őket körülvevő felnőttekhez.
- ❖ A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődve vesznek részt.
- ❖ Figyelemmel és türelemmel meghallgatják a felnőtteket, és a társaikat.
- ❖ A pozitív énkép, önismeret, önértékelés fejlődése révén képessé válik az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon történik.
- ❖ Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek.
- ❖ Társaik különbözőségét megértéssel fogadják.
- ❖ Érzelmileg elfogadják társaikat, felfogják a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság.
- ❖ Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak, valamint a csoport szokás-, normarendszerének betartása.
- ❖ Segítenek társaiknak, megértők, türelmesek, társas viszonyuk megszilárdul.

- ❖ Szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.

3.3. Az *anyanyelvi*, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél: A gyermekek életkori sajátosságaira – természetes kíváncsiságukra, érdeklődésükre –, valamint *a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire* építve *biztosítjuk a tevékenységeket. További élményekkel* bővítjük ismereteiket, tapasztalataikat *az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.*

A spontán szerzett ismereteiket rendszerezük, bővítjük, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben gyakoroltatjuk. Fejlesztjük értelmi képességeiket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásukat.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakításában fontos szerepet tulajdonítunk a beszélő környezetnek a helyes mintaadással és a szabályok közvetítésével. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelünk, közben arra törekszünk, hogy fenntartsuk és ösztönözzük a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvét. Figyelmet fordítunk a gyermek meghallgatására és kérdéseinek megválaszolására.

Az anyanyelv árnyalt, sokoldalú ismerete a társadalmi kommunikáció alapja. Lehetővé teszi az értékek megismerését, az értelmi képességek fejlődését, társas kapcsolatok kialakulását.

A nyelv az önkifejezésnek az önálló vélemény kialakításának és kifejezésének alapja, fontos szerepet tölt be a társas kapcsolatokban és a szocializációban.

Nevelőmunkánkban fontos szempont, hogy a helyes szép magyar beszédet, mint értéket közvetítjük a gyermekek felé. *Differenciáltan támogatjuk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekeket a magyar nyelv elsajátításában.*

A kommunikáció- és beszédfejlesztést a családok együttműködésével tudjuk hatékonyá tenni. A fejlesztés kiindulópontjának tekintjük a családi környezet a gyermek egyéni képességeinek megismerését.

Az értelmi fejlesztés kiterjed az észlelés, motoros, és verbális terület fejlesztésére. Ezek a fejlesztési területek szerves egységet alkotnak, együttesen jelennek meg és hatnak egymásra.

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára különösen fontos és elengedhetetlen az egyéni fejlesztési terv kidolgozása, alkalmazása, speciális szakember igénybe vételével.

Óvodapedagógus feladatai

- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni fejlettségét, képességeit.
- Tegye lehetővé, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön.
- *A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.*
- *A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.*
- *Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.*
- *Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása különböző spontán élethelyzetekben és tevékenységekben, személyes mintaadással.*
- *Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.*
- *Kommunikáció (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.*

- *Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.*
- *A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, és képességfejlesztést valósítson meg.* Lássa el a prevenció, korrekció feladatokat, tehetségfelfedező feladatokat
- Szervezze meg és biztosítsa az inkluzív nevelést, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési tevékenységét.
- Engedjen teret a gyermekek önállósulási vágyának, segítve a gyermekek egymástól való tanulását.
- Önmaga is legyen érdeklődő, kíváncsi, a gyermek kérdéseire nyitott.

Feltételek

- Megfelelő motivációs helyzetek.
- Változatos tevékenységeket.
- Játékos, hatékony módszerek, eljárások.

Tevékenységek

- Az óvodai életet átszövő minden tevékenységforma lehetőséget ad a gyermekek anyanyelvi és értelmi nevelésére, komplex fejlesztésére, állandó cselekedtetéssel, játékos módszerekkel, játékkal.
- Az önálló, majd társas tevékenység közben gondolkodnak, gondolataikat kifejezik, kommunikálnak.
- A tevékenységek alkalmával és a játék során a gyermekek nonverbális képességei fejlődnek. *A tevékenységek során használják a párbeszéd különböző formáit.*
- Tapasztalatokat szereznek természeti és társadalmi környezetükből. Ismerkednek az őket körülvevő világ tárgyaival, jelenségeivel, tulajdonságaival, eseményeivel, emberi kapcsolataival, térrel, idővel. Ezen tevékenységek közben fejlődnek kognitív képességeik: érzékelésük, észlelésük, figyelmük, emlékezetük, képzeletük, gondolkodásuk.
- A „beszélgetőkör”-ben lehetőségük nyílik általuk kitalált történetek, velük megtörtént események elmondására, képessé válnak egymás meghallgatására, az egymástól való tanulásra. Fejlődik szövegalkotási kompetenciájuk.
- Képolvasáskor gyarapszik szókincsük, kommunikációs képességeik fejlődnek.
- Beszédfejlesztő gyakorlatokat végeznek az óvodapedagógus irányításával, (motoros fejlesztő gyakorlatok, oldó-lazító gyakorlatok, auditív fejlesztő gyakorlatok), melyek kognitív kompetenciákat fejlesztve óvodáskor végére hozzájárulnak a tiszta, érthető beszéd kialakulásához.
- Nyelvi játékok – melyek szórakoztatók, (nem unalmas nyelvhasználati gyakorlatok); nyelvtörők, szólások, közmondások, találós kérdések, népies humoros kifejezések, megismerése, alkalmazása. Mondókák, versek, mesék hallgatása, visszaadása.
- *A néphagyományok felelevenítése, jeles napok megünneplése népi játékokkal, mondókákkal.*
- *A beszélgetések során felelevenítik az elmúlt eseményeket, közeli és távolabbi terveket tűznek ki.*
- *A visszahúzó, gátlásos gyermek megszólaltatása bábjátékon keresztül*

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Képesek mozgásuk, beszédük, figyelmük bizonyos fokú önirányítására.
- ❖ Kialakul szándékos, tartós figyelmük.
- ❖ Tapasztalataikat, ismereteiket alkalmazni tudják megváltozott helyzetekben is.
- ❖ Felismerik az ok-okozati logikai összefüggéseket.
- ❖ A képszerű gondolkodástól eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- ❖ Verbális szintű feladathelyzetekben is tudnak cselekedni.

- ❖ A gyermekek választékos mondatszerkesztéssel beszéljenek egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- ❖ Ismerjék a szavak jelentését – legyen a szavaik mögött „kép”.
- ❖ A köznyelvben használatos nyelvi formákat megfelelően alkalmazzák.
- ❖ Helyesen, folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezzék ki magukat.
- ❖ Tudjanak egyszerűbb történetet, elbeszéléseket, meserészleteket – kötőszavak alkalmazása nélkül – elmondani.
- ❖ Gondolataikat, érzelmeiket, érthetően, megfelelő sebességgel, hangsúllyal tudják kifejezni.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Óvodánk elvárásai az óvodapedagógusokkal szemben:

- *Legyen megértő, elfogadó, együttérző, kedves, vidám, a gyermekekkel együtt tevékenykedő, játszani tudó, nyitott, érdeklődő, toleráns, önkritikus, kezdeményező*
- *Rendelkezzen jó helyzetfelismerő képességgel.*
- *Személye biztonságot jelentsen a gyermeknek, aki bármikor menedéket, védelmet, segítséget, bátorítást, vigasztalást talál a számára anyát pótló óvó néninél.*
- *Elfogadó attitűdje, belülről jövő kulturált viselkedése, ugyanakkor határozottsága a szülő felé is irányuljon. Alakítson ki jó kapcsolatot a családokkal.*
- *Nyitott legyen az új pedagógiai módszerek iránt. Képes legyen a megújulásra.*
- *A nevelés minőségének, eredményességének fokozása érdekében az óvodapedagógus saját kompetenciáit fejlessze.*
- *A sokféleség elfogadását segítő képességek, tulajdonságok, megerősítésére legyen képes; mint a megértés, önkritika, tolerancia,*
- *Értékközvetítő, értékteremtő magatartását erősítse, holisztikus látásmódját képes legyen fejleszteni.*
- *Csapatmunkához, –team- munkánkban történő alkotó együttműködést fejlesztése - konfliktuskezelési technikákat képes legyen elsajátítani.*
- *Igénye legyen az életen át tartó tanulás, az ön-, és továbbképzéseken való részvétel.*
- *Rendelkezzen életvezetési ismeretekkel és alkalmazza azokat.*

Az óvoda valamennyi dolgozója törekszik a nyugodt, kiegyensúlyozott, bizalommal teli munkahelyi légkör kialakítására.

Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak kommunikációja és bánásmódja minta értékű.

A munkatársak folyamatos együttműködése és összehangolt munkája elősegíti az inkluzív nevelés megvalósulását.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodapedagógusaink kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel való foglalkozásra.

Intézményünk alkalmazotti létszámát az alábbi táblázat jeleníti meg.

Óvoda	Csop. száma	Óvoda-pedagógusok	Logopédus	Dajka	Konyhai dolgozó	Ügyint. Élelm. vezető	Fűtő Kertész	Összesen
Székhely Lajosmizse, Attila u.6.	8	18	1	8	8	3	2	40
Telephely Lajosmizse, Szt. Lajos u. 19	3	3	-	3	-	-	-	6
Telephely Lajosmizse, Rákóczi u. 26.	2	4	-	2	1	-	-	7
Tagintézmény Felsőlajos, Óvoda u. 4.	2	4	-	2	1	-	-	7
Összesen	15	31	1	15	10	3	2	60

A város különböző pontján elhelyezkedő épületekben folyó nevelőmunka irányítását, valamint Felsőlajos óvodájának vezetését közös vezető látja el.

Az óvodavezetést az óvoda vezetője a tagóvodavezető, az általános vezetőhelyettes, és a telephely-vezetők alkotja. Óvodatitkár megfelelő szakismeretek rendelkező.

A szakmai munka fejlődését az intézményekben működő munkaközösségek segítik. Jelenleg Játék, Anyanyelvi, Ügyes kezek és Fejlesztő munkaközösség működik óvodáinkban. A munkaközösségek a tagok által kidolgozott munkatervek alapján dolgoznak. A szakmai munkaközösségek éves terve és munkája a mindenkori igényekhez alkalmazkodik.

Intézményünk beszédhibákkal küzdő gyermekinek ellátását a Fenntartó által biztosított főállású logopédus alkalmazásával oldjuk meg. A logopédus mind a központi óvoda, mint a két tagintézmény gyermekei beszédhibájának kezelését, korrekcióját ellátja.

Felsőlajoson Kecskeméti Kistérség által biztosított utazó logopédus látja el a feladatot.

Óvodánkban az SNI A gyermekek ellátását óraadó gyógypedagógus látja el, az SNI B gyermekek fejlesztését fejlesztőpedagógus végzettségű pedagógusok végzik.

Az alapító okiratban megjelölt feladatok bővülése miatt, szükségesnek tartjuk főállású gyógypedagógus alkalmazását is óvodánkban.

A fejlődésben elmaradottabb gyermekek felzárkóztatását a csoportban dolgozó óvodapedagógusok végzik. Ehhez igénybe veszik az óvodai logopédus szakmai tanácsait, **a fejlesztőpedagógusok segítségét,** valamint lehetőség szerint utazó Szakszolgálati szakember tanácsát, szakmai ajánlásait.

Speciális testtartást javító szaktanfolyamot végzett óvodapedagógusaink naponta alkalmazzák a gyermekcsoportokban a láb- és testtartást javító tornát. A hanyag testtartású gerincferdülésre, vagy lúdtalpra hajlamos gyermekeknél speciális foglalkozásokat **2009. szeptemberétől 2 fő gyógytestnevelő óvodapedagógusunk látja el, melynek anyagi költségeit a Kecskeméti Kistérség látja el.**

Az óvodapedagógusok továbbképzési terveit az óvoda vezetője készíti el, a testülettel való egyeztetés és a felkínált lehetőségekből való kiválasztás után. A továbbképzési lehetőségek közül elsősorban azokat a képzéseket támogatjuk, melyek programunk minőségi megvalósulását segítik, speciális képzettséget adnak a továbbképzésen résztvevő óvodapedagógus számára (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus).

A továbbképzések rendjét, szempontjait a továbbképzési és beiskolázási terv tartalmazza.

A tanfolyamokon résztvevők részletesen beszámolnak az ott hallottakról.

Továbbképzések

Szakvizsgálóval rendelkezők száma (Lajosmizse):

- Vezető óvodapedagógus: 3 fő
- Differenciáló és fejlesztő pedagógus: 4 fő
- Nyelv és beszédfejlesztő pedagógus: 1 fő
- Gyógytestnevelés: 2 fő
- Szociális munkás 1 fő

Szakvizsgálóval rendelkezők száma (Felsőlajos):

- Vezető óvodapedagógus: 1 fő
- Differenciáló és fejlesztő pedagógus: 1 fő
- Gyógypedagógiai asszisztens

Szakirányú végzettséggel rendelkező:

- Mentálhigiénés 1 fő
- Gyógypedagógiai asszisztens

Folyamatban lévő szakvizsgáló képzések:

- 1 fő gyógypedagógus – logopédus (2 év)

A 7 évenkénti kötelezően előírt 120 órás továbbképzést minden óvodapedagógusunk teljesítette.

4.2. Tárgyi feltételek

Az óvodánk rendelkezik a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezései szolgálják a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Óvodánk udvarai parkosítottak.

Lehetővé teszi a gyermekek mozgás-, és játékigényének kielégítést, a gyermekeket harmóniát árasztó formákkal, színekkel vesszük körül.

A tárgyi felszerelések a gyermekek számára hozzáférhető módon vannak elhelyezve, figyelve a gyermek biztonságára.

Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda munkatársainak, lehetőséget ad a szülő fogadására.

A felújítási, karbantartási munkálatokat az intézmény költségvetéséből, valamint pályázatok útján igyekszünk megoldani. Segítséget jelent a felújítási munkákban és az eszközvásárlásban az óvoda „Tündéerkert” Alapítványa, a helyi vállalkozók, valamint a Szülői Szervezet.

Óvodánk székhelyén - négyszázötven adagos működési engedéllyel rendelkező, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, egészséges, változatos ételféleségek elkészítését szolgáló – főzőkonyha működik.

A konyha rendelkezik a HACCP működtetésével. A 2009. évi felülvizsgálat alapján a rendszer jól működik, folytatása engedélyezett.

Szent Lajos utcai intézmény új épületszárnyba költözött, három csoportszobát, 1 fejlesztőszobát, 1 tornaszobát újítottunk fel és alakítottunk ki.

Az orvosi szoba kialakítása még anyagi források hiányában nem valósulhatott meg.

Egy óvodafejlesztési felújítási koncepció keretében célszerű lenne a Fenntartó által támogatott nagyobb pályázati lehetőség kihasználásával a Központi óvodában a hiányzó helyiségeket (logopédiai-, fejlesztő-, orvosi szoba) kialakítani. A korszerűsítés, beruházás során az egész évben úszásoktatásra is alkalmassá lehetne tenni az óvoda medencéjét. Ezek megvalósulásával korszerű, minőségi nevelőmunkára alkalmas, magas színvonalú óvodai ellátással rendelkezne városunk.

A felsőlajosi óvoda épülete, udvara tágas, minden igényt kielégítő. Külön öltöző, mosdóhelyiség van mindkét csoportnak. Óvodavezetői iroda, úgy van kialakítva, hogy logopédiai, és fejlesztő szobaként is tudjuk használni. Nevelőtestületi szoba, tálaló helyiség, mosogató- melegítőkonyha, raktárhelyiség, szertár, mosdó- zuhanyzó, WC az épület további helyiségei.

Tornaszoba nincs, a Faluháza nagytermében kerülnek megrendezésre a mozgásos foglalkozások.

Az óvodák eszközszerkezete az utóbbi években sokat javult, korszerűsödött, de messze nem valósult meg a kötelező eszköz felszerelések ütemezése.

A fejlesztésekre a szülői jótékonyági rendezvények bevételét, valamint pályázati források kihasználását célozzuk meg.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a megfelelő feltételeket a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. Óvodai nevelésünk rendszerében a folyamatos, rugalmas, helyi szokásokhoz, valamint a gyermek egyéni igényeihez igazodó napirend biztosítja az érzelmi biztonságot.

A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását.

Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, amikor óvoda valamennyi dolgozója figyelembe veszi a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.

4.3.1. A napirend megtervezésében az alábbi elveket tartjuk fontosnak:

Mivel minden csoportnak más az összetétele, a gyermekek kora, merev szabályokat nem alkalmazunk a napirend időkeretének meghatározásában.

A csoportok napirendjét év elején megtervezzük, a csoportnaplóban rögzítésre kerül.

A nyári élet nyári napirend szerint történik.

Az óvodapedagógus feladata:

- **Egységes időkeretet biztosítunk a játéktevékenységre.**

- A játékidő egységét a folyamatos tízórázással is elősegítjük.
- A napirendet óvodai szinten összehangoljuk, hogy a csoportok ne zavarják egymást, ne akadályozzák egymás tevékenységét (öltözés, testápolás, tornaszer használat), valamint a dajkák minden csoportban érdemben segíthessenek (gondozás stb.).
- A napirend rugalmasságával, a folyamatos életmódszervezéssel lehetővé tesszük, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének, igényének, tempójának megfelelően tevékenykedjen.
- A napirend szerint kialakult életritmusa legyen a csoportnak. A gyermek életritmusának megfelelően az aktív mozgás, tevékenység; az aktív és passzív pihenés életszerű váltakozását biztosítjuk.

Napirend (Lajosmizse):

Időtartam	Tevékenység
6.30 – 10.00 óráig	Játék a csoportszobában, a szabad levegőn. Spontán tervezett kötetlen és kötelező foglalkozás Testápolási tevékenységek. Mindennapos testnevelés (csoportszoba, udvar).
kb. 10.00 órától	Játék, mozgás a szabad levegőn. Séta.
12.00-15 óráig	Ebédhez készülődés. Testápolási tevékenység végzése. Ebéd. Pihenés. (előtte mese) Folyamatos ébredés. Testápolási teendők. Mindennapos testnevelés (csoportszoba, udvar)
15.00-15,30 óráig	Uzsonna.
15.30-17,30 óráig	Játék a csoportszobában és az udvaron. Folyamatos hazamenet.

Napirend (Felsőlajos):

• Játék és szabadidős tevékenység	5 óra
• Étkezés, pihenés	3 óra
• Öltözködés, tisztálkodás	1,5 óra
• Komplex foglalkozások	35 perc

4.3.2. A heti rend megtervezésében az alábbi elveket kell figyelembe venni:

A csoportok heti rendjét az óvodapedagógusok készítik el minden év elején, mert minden csoportnak más az összetétele, a gyermekek kora. A csoportok heti rendje a csoportnaplóban rögzítésre kerül.

Az óvodapedagógus feladata:

- *A heti rendet óvodai szinten összehangoljuk, hogy a csoportok ne zavarják egymást, ne akadályozzák egymás tevékenységét, valamint a dajkák minden csoportban érdemben segíthessenek.*

- *A heti rend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy minden gyermek egyéni fejlettségének, igényének, tempójának megfelelően tevékenykedjen.*
- *A tevékenységek szervezeti kereteit a gyermekek egyéni igényeihez igazodva szervezi meg és a csoportnaplóban rögzíti (egyéni, mikrocsoportos, frontális)*

A kötetlen és kötelező foglalkozások aránya (Lajosmizse):

	<i>Vers, mese naponta</i>	<i>Ének-zene, énekes játékok</i>	<i>Rajzolás, mintázás, kézimunka</i>	<i>Mozgás</i>	<i>Külső világ tevékeny megismerése</i>
<i>Kis</i>	<i>kötetlen</i>	<i>kötetlen</i>	<i>kötetlen</i>	<i>heti 1 kötelező</i>	<i>kötetlen</i>
<i>Középső</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>heti 1 kötelező</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>
<i>Nagy</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>	<i>heti 2 kötelező</i>	<i>kötelező és kötetlen formában</i>

Heti rend (Felsőljajos):

	Naponta 20-30 perc	Naponta 30-35 perc
Hétfő	Mindennapos testnevelés Mese, vers	Művészeti tevékenységek
Kedd	Mindennapos testnevelés Mese, vers	Matematika
Szerda	Mindennapos testnevelés Mese, vers	Természet, társadalom ember
Csütörtök	Mese, vers	Mozgás, Testnevelés
Péntek	Mindennapos testnevelés Mese, vers	Művészeti tevékenységek

4.3.3. Gyermekcsoporttal kapcsolatos dokumentáció

Az óvodában a gyermek fejlődését, fejlesztését ezek nyomán követését, valamint megismerését az óvodapedagógusok által készített feljegyzések alkotják. Ezek dokumentálása az IMP-ben le szabályozott formában történik és mellékletében megtalálható. Ezek a következő dokumentumok:

- *Anamnézis lap*
- *Fejlődési napló:* A gyermek fejlődéséről az óvodába lépéstől az iskolába menetelig folyamatos írásbeli feljegyzéseket készítünk. Ez a napló tartalmazza a gyermek megfigyelését, egységesen kidolgozott szempontsor alapján, továbbá a gyermekekre vonatkozó egyéni fejlesztési tervet. Rögzítjük a gyermek fejlődésében bekövetkezett változásokat, *különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében. A velük kapcsolatos dokumentációt az IPR program tartalmazza.* Ugyancsak ezzel együtt őrizzük az orvosi igazolásokat és a különböző szakvizsgálatok eredményét, valamint a szülői nyilatkozatokat, családlátogatások feljegyzéseit. A mérés értékelés idejét a különböző életkorú csoportokban, az alábbi táblázatban jelöljük

kiscsoport:	Április
középső csoport: Október	Április
nagycsoport Október	Március

- *Kimenet mérésére szolgáló mérőlap*
- *Csoport napló*: az általunk készített csoportnaplót használjuk

Ebben rögzítjük:

- A gyermekek nevét, jelét, születési dátumát
- Napirendet
- Heti rendet
- Az év elején elvégzett csoportfelmérést
- Az új gyermekeknél beszoktatási tervet
- Félévi és év végi nevelési tervet illetve értékeléseket
- A tanulási folyamat tervezését éves szinten: Évszakok és a négy őselem (tűz, víz, föld, levegő) köré csoportosítva
- A tanulási folyamat tervezését heti lebontásban
- A csoport egészére vonatkozó észrevételeket
- A csoport életében történő eseményeket, programokat, kirándulásokat (időpont, tartalom, feladat megjelöléssel)
- Egyéb szervezési feladatokat
- Ellenőrzések időpontjait

A nyári élet tervezésénél óvodapedagógusaink által készített nyári naplót vezetünk. Az óvodapedagógus hetente tervezi meg a tevékenységeket melyek sokszínűségét a „játék”, az „ügyes-kezek” és „anyanyelvi” munkaközösségek által készített szakmai anyagok segítik. a nyári napló vezetése június második hetétől kezdődik.

4.3.4. Egyéb törvény által előírt dokumentumok

- *Helyi Óvodai Nevelési Program*
- *Az óvoda helyi éves munkaterve, amely tartalmazza a munkaközösségek éves munkatervét is*
- *IMIP*
- *Beíratási napló*
- *Óvodai törzskönyv*
- *Felvételi és mulasztási napló*
- *Étkezési nyilvántartás*

A dokumentumok naprakész, hiteles vezetése az óvodapedagógusok feladata. Kivétel a Törzskönyv és Beíratási napló, mely az óvodatitkár feladata.

4.3.5. Óvodánk csoportszerkezete

A szülők igényeihez és kéréseihez alkalmazkodva, valamint a fejlődési körülményeket, a gyerekek szociális fejlettségét, a felvett gyermekek életkorát és a **gyermekek lakóhelyét** figyelembe véve homogén és heterogén csoportokat szervezünk. A szülői igényeknek megfelelően egy óvodai csoportunkban helyi óvodai programunkon belül biztosítjuk a keresztény értékek ápolását, valamint egy csoportban lehetőséget adunk a német nyelvvel való ismerkedésre.

A csoportok megszervezésénél rendkívüli körülményt igényel és meghatározó tényezők a következők

- *A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes elosztása a csoportokban*
- *A sajátos nevelési igényű, valamint a magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek egyenletes elosztása a csoportokban*

- ***A kollégiumi ellátásban részesülő gyermekeket*** a velük azonos életkorú gyermekcsoportokban helyezük el, a szervezési feladatok megkönnyítése érdekében.

Mivel a gyermek érzelmi kötődése igényli az állandó személy meglétét, törekszünk arra, hogy a gyermekek óvodai élete során felmenő rendszerben foglalkozzanak óvodapedagógusaink a gyermekcsoportokkal.

Minden csoportban szükséges, hogy két óvodapedagógus foglalkozzon a gyermekekkel.

Jelenleg a Szent Lajos u.-i telephelyen működő csoportok 14 óráig fogadják a gyermekeket ezért velük csoportonként egy óvodapedagógus foglalkozik.

Az óvónők hetes váltásban foglalkoznak a gyermekcsoporttal, délelőtt és délután. Az óvodapedagógusok munkaidejét munkarend rögzíti. Indokolt esetben –fejlesztés, felzárkóztatás, kiemelkedő képességű gyermek foglalkoztatása – a ***csoportban töltött kötelező óraszámot meghaladhatja.***

4.4. Az óvoda kapcsolatai

Mindannyiunk feladata a harmonikus tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása, ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

Alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani melynek alapja a kölcsönös bizalom és szeretet. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

Az óvoda és a család együttműködésének formái továbbfejlesztésének lehetőségei

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Jó esetben az óvoda folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. Sajnos gyakori a családokban végbement funkcionális változások következtében, hogy az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben történő hiányok pótlása. A kölcsönös bizalom és segítségnyújtás jegyében tájékoztatjuk a szülőket az óvodában történekről. Előítéletektől mentesen közelítünk a családhoz, és ezt várjuk az óvoda valamennyi dolgozójától. A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel diszkrét, bizalmat ébresztő kapcsolatot kezdeményezünk.

Igyekszünk minél több alkalmat biztosítani és megragadni a kölcsönös tájékoztatásra, egymás alaposabb megismerésére.

Családlátogatás

Célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket a közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól.

Az előzetes és év közbeni családlátogatás során kapott információkat használjuk fel az egyéni különbségek feltárására, a szülők nevelési szemléletének tapintatos formálására, átfórmálására. A tapasztalatokat a személyiségi lapokon rögzítjük. A családlátogatásokra a szülővel előzetesen egyeztetette időpontban, kerül sor.

A gyermek érdekében szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel együtt történik a családlátogatás.

Beszoktatás

Célja a gyermekek beilleszkedésének segítése. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek a családból, családi napköziből, vagy más közösségből érkeznek.

A beszoktatásra azért van szükség, mert új környezettel, új szokásokkal találkozik a gyermek. Az óvodakezdés a későbbi közösségi életet is meghatározhatja.

Lehetőséget biztosítunk a fokozatos, a szülői beszoktatásra, a kisgyermek személyes tárgyainak behozatalára.

Közös programok ünnepek

Célja lehetőséget teremteni a család és az óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére egymás szokásainak értékrendjének még jobb megismerésére szemléletük formálására, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, kulturális eseményeket és az ezekre való felkészülést. A szülőket bevonjuk az óvodáért, és gyermekeikért végzett közös tevékenységekbe (karácsony, farsang, anyák napja, gyermeknap, óvodaszépítő nap, bál, Alapítványi gála stb.)

Nyílt nap

Célja a szülőnek lehetőséget biztosítani a napi óvodai életbe való betekintésre. A szülők ezeken az alkalmak során betekintést nyerhetnek a hétköznapi élet követő tevékenységeibe.

Közös alkotónapok, játékkészítés

Célja, hogy a gyermek a szülő és az óvónő közös tevékenységek során szorosabb kapcsolatot alakíthasson ki.

Fogadóóra

Célja a szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. A fogadóórák ideje előzetes egyeztetés alapján történik. Javasolt minden nevelési évben legalább egyszer ilyen témájú megbeszélés kezdeményezni.

Szülői értekezlet

Célja az óvodát, a csoportot, a gyermeket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok esetleges problémák megbeszélése. Az óvodapedagógusok feladata a szülők tájékoztatásán kívül véleményük meghallgatása javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezleteken jelenléti ív és jegyzőkönyv készítése kötelező. A szülő értekezlet idejéről és témájáról legalább egy héttel tájékoztatni kell a szülőket.

Intézményen belüli kapcsolattartás

A lajosmizsei székhely óvoda és a felsőlajosi tagintézmény szoros együttműködését segítik a közös nevelőtestületi értekezletek, szakmai napok, előadások, bemutatók, team munkák szervezése, a munkaközösségek munkája. Az intézmény dolgozói közötti kapcsolatok elmélyítését a közös kirándulások hívatottak mélyíteni, tartalmasabbá tenni.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Szeretnénk, ha óvodásaink beilleszkedése zavartalan lenne. A nagycsoportosok számára lehetővé tesszük, hogy megismerkedjenek az iskolai élettel. *Az iskola által szervezett „Gergely-járáson” részt veszünk a nagycsoportos gyermekekkel.* Igyekszünk vonzóvá tenni számukra a rájuk váró tanulást.

Feladatunknak tekintjük, hogy megismerjük az iskola nevelési alapelveit, az első osztályra vonatkozó követelményeket. Lehetővé tesszük, hogy az első osztályos tanítók is megismerjék az óvodai nevelőmunkánk folyamatát, eredményeinket, programunkat, ezeket segítik elő a kölcsönös hospitálások.

A szakmai tapasztalatcsere (szakmai tanácskozások, szülői értekezletek), a gyermekek fejlődésének nyomon követése.

A felsőlajosi tagintézmény közös rendezvényeket szervez az ottani iskolával (Mikulás, Karácsony, Március 15., Karácsony)

Az óvoda és kollégium kapcsolata

Helyi adottságaink, a település tanyás szerkezete és városunkban egyre növekvő szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek száma indokoltá teszi ezen gyermekek kollégiumi elhelyezését. Több év tapasztalata alapján a kollégiumban elhelyezett tanköteles gyermekek számra évente 5-8 fő.

A gyermek érdekében a kollégiummal közösen próbálunk segíteni a gyermekek beilleszkedési, magatartási problémáin, szociális hátrányaik leküzdésére megoldást találni.

- Óvodánknak és a kollégiumnak hatékonyan együtt kell működnie a gyermek-, és ifjúságvédelem területén. (nevelőtanár és óvodapedagógus, kollégium vezető és óvodavezető együttműködése)
- Naprakész tájékoztatás szükséges a nevelőtanár és az óvodapedagógus között a gyermek, napi gondjairól, fejlődéséről, testi és mentális állapotáról és az óvodai ismeretanyagáról,
- Nevelési Tanácsadóba és egyéb bizottságok elé küldött gyermekekről közös konzultációkat tartunk. (óvodapedagógus és nevelőtanár).
- Szülőknek és gyermekeknek szervezett játék,- és munkadélutánokra a kollégiumi nevelőt meghívjuk.
- Részt veszünk a kollégium szervezésében megrendezésre kerülő „Karácsonyi” ünnepségen
- Meghívjuk a kollégiumi nevelőket a csoportban rendezendő ünnepségekre pl.: Farsang, Március 15., Anyák napja, Gyermeknap.
- A gyermekcsoport kirándulásaira meghívjuk a kollégiumi nevelőtanárokat.
- Az óvodából az iskolába készülő kollégista gyermekeket az őszi folyamán az óvodapedagógus meglátogatja az iskolai osztályban.
- Az óvodai élethez szükséges felszerelés beszerzéséhez (tornaruha, benti cipő) valamint a szülőket érintő információ, (kulturális programok, szülői értekezlet stb.) közvetítéséhez igénybe vesszük a kollégiumi nevelők segítségét.
- Kollégium igényeit, elégedettségét feltérképezzük a partneri mérés során.

Óvoda és Fenntartó kapcsolata

Óvodánk fenntartója Lajosmizse Város Önkormányzata. Az egyre szűkülő anyagi lehetőségek ellenére kijelentjük, hogy a Város Önkormányzata intézményünk működését kötelező feladatellátásként garantálja. Működési feltételeinket, eszköz anyagellátásunkat – lehetőségeihez mérten biztosítja.

Eddigi tapasztalataink alapján és reményeink szerint az Önkormányzat partnerünk lesz a helyi program által támasztott követelmények megvalósításában is.

A felsőlajosi tagintézmény kapcsolata a fenntartóval részben hivatalos, részben támogató jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi. Óvodásaink rendszeresen részt vesznek műsorokkal az Önkormányzat által szervezett Idősek Napján, Falunapon. Tevékenyen részt veszünk a község tisztán tartásában. Törekszünk az eddigi jó kapcsolatok fenntartására, erősítésére. Fontosnak tartjuk, hogy a fenntartó ismerje munkánkat, rendszeres beszámolók alapján, személyes beszélgetések formájában, partneri elégedettség mérésével.

Óvoda és a Kisebbségi önkormányzat kapcsolata

Kapcsolattartásunk rendszeres, a folyamatos segítségnyújtás érdekében az intézményeinkbe járó etnikai kisebbségi gyermekek szociális háttérének problémáinak megismerése végett.

Szükség esetén közös gyűjtéseket szervezünk, közös pályázatokon veszünk részt. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beövodázását közösen segítjük elő.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

A Művelődési Ház és a könyvtár, színház, bábszínház sajátos lehetőségeket nyújtanak az óvodapedagógusi nevelőmunkában.

Ajánlataikkal, programjaikkal színesíteni szeretnénk az óvodai életet. Felkeltjük a szülők érdeklődését is a közművelődési intézmény rendezvényei iránt.

A foglalkozások keretén belül is igyekszünk megismertetni a közművelődési intézményeket és azok funkcióit. Igényt tartunk továbbra is a Művelődési Ház által szervezett bábelőadásokra, kiállításaira, és a könyvtár szolgáltatására.

A Művelődési Ház helyet biztosít óvodai programok lebonyolításához.

Továbbra is fenntartjuk a kapcsolatot az alábbi intézményekkel

- Lajosmizse Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala
- Nevelési Tanácsadó (Kecskemét)
- Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Egészségügyi Szakszolgálat (védőnők, óvodaorvos, szájhigiénikus szakember)
- Családsegítő, - Gyermejjóléti Szolgálat
- Egyházak
- Pedagógusképző Főiskolák
- Helyi Magánóvoda és családi napközik
- Más települések óvodái
- Fekete István Általános Iskola, és Kollégium
- Gazdasági Ellátó Szervezet
- Könyvtár
- Művelődési Ház
- Nyugdíjas Klub

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI (Lajosmizse)

5.1. Játék

„Az különös
Gömbölyű és gyönyörű.
csodaszép és csodajó.”
(Kosztolányi D.)

Cél:

Óvodánkban olyan *élményt adó* játéktevékenységnek kell megvalósulni, amely *fejleszti és erősíti a pszichikumot*, a gyermekek kreativitását. Lehetőséget ad a sokrétű megtapasztalásra, ismeretszerzésre, aktivitásra az egyéni és közös tevékenységek során.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Önkéntességen alapuló, szabadon választható tevékenység, mely a pozitív és negatív érzelmi állapotot egyaránt képes tükrözni. *A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban tagolja.*

Megvalósíthatják a játékban saját elgondolásaikat, szabad érzelem fantázia megnyilvánulás mellett. Lehetőségük van arra, hogy érdeklődésüknek, fejlettségi szintjüknek megfelelően

bontakozhasson ki egyéniségük, személyiségük. Az egyéni és közös élményeik beépülnek a játékba, annak tartalmát gazdagítva. A közös játék során a társas kapcsolatokban a konfliktusok megoldásában önállóságot szereznek, érvényesülhet kreativitásuk.

Az élethosszig tartó tanulás alapja a kíváncsiság, az önértékesítés, kreativitás – ezek a képességek csak a játékban és a játék tevékenység során alakulnak ki és fejlődnek.

Az óvodapedagógus feladatai

- *Megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.*
- *A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléttel kell, hogy biztosítsa az indirekt irányítást.*
- *Közös élményszerű lehetőségek biztosítása a játék fejlesztéséhez.*
- *A napi tevékenységek során Érvényesítenie kell a szabad játék túlsúlyát.*
- Tudásra, tapasztalatokra, értékekre épülő szakmai felkészültséggel rendelkezzen.
- Tudjon és szeressen játszani, élje bele magát a gyermeki játék helyzetbe.
- Tudjon a játék nyelvén kommunikálni a gyermekekkel.
- Adjon mintát a gyermekeknek a velük való együttjátszás során. Különös figyelmet fordítson a sajátos nevelési igényű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek közös játékba történő bevonására. Szükség szerint alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Ismerje a különböző játékfajták sajátosságait, pedagógiai funkcióit, azok fejlesztő hatását.
- Kísérje figyelemmel a gyermekeket játéktevékenység közben.
- Fejlődésükről szerzett tapasztalatait építse be a gyermekek differenciált fejlesztési tervébe.
- Segítse a gyermeki játék fejlődését.
- *A gyermekekkel együttműködve, közösen alakítsanak ki játékszabályokat. Ezek betartása és betartatása gyermek és felnőtt számára legyen fontos elvárás.*
- Kreatív légkör segítse az alkotó együttműködést, ahol a szabad játék során a gyermekek tudnak önfeledten tevékenykedni.
- Az óvónő ötletei biztosítanak közös élményszerzési lehetőségeket a sokszínű játéktevékenység kialakulásához és továbbfejlődéséhez.
- A gyermeki kommunikáció megvalósulásával biztosítsa az ötletek szabad áramlását, a kapcsolatépítést.
- *Használja ki a népi játékokban rejlő személyiségfejlesztő lehetőségeket, biztosítva ezzel a múlt értékeinek megismerését, játékba való beépítését.*

A játék objektív feltételei

- *Játékidő: folyamatos és rugalmas napirend biztosítja a hosszú egybefüggő játékidőt*
- *A megfelelő hely: csoportszoba (otthonos, variálható játszó sarkok, kuckók), udvar, alkalmanként természetes terek (kirándulások séták alkalmával)*
- *Eszközök: esztétikus, fejlesztő hatású, balesetmentes eszközök, melyek megfelelnek a csoport létszámának és az életkori sajátosságoknak, amelyek kibontakoztatják, megmozgatják és gazdagítják a gyermeki fantáziát*

A játék szubjektív feltételei

- Pozitív, derűs, nyugodt, alkotó légkör
- Élmény- és tapasztalatszerzés
- Játék tevékenység szabad választása

Tevékenységek

- A **gyakorlójátékban** a gyermekek megismerik az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, a véletlen cselekvéshez örömszerzés társul. Ezen örömszerzés alapján a gyermekek többször megismétlik a cselekvést, szinte ritmikusan gyakorolják.
- A **mozgásos gyakorlójátékra** lehetőség van a csoportszobán kívül az udvari játék keretében is. Erre a legalkalmasabb a homok, víz, kavics továbbá olyan kisebb-nagyobb tárgyak, melyeket a gyermekek saját maguk által kialakított szabályok szerint rakosgatnak. A mozgásos gyakorlójátékhoz használjuk a csoportszoba és udvar berendezési tárgyait is.
- A **verbális gyakorló játék** a gyermekek körében nagyon kedvelt. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt.
- A **szerepjátékban** sokféle szerepet formálhat meg. Szervezik a játék feltételeit, egyeztetik a szerepeket. Szükség esetén segítséget kérnek és kapnak az óvodapedagógustól. A klasszikus játékfajták mellett egyre inkább a mai kor élményeit is „kijátsszák”. A közös játék érdekében szabályokat alkotnak, melyeket igyekeznek betartani, alkalmazni a társakkal való együttes, tartalmas cselekvésben, eközben fejlődik szociális kompetenciájuk. A szerepjátékhoz használnak olyan eszközöket, melyeket saját maguk, vagy segítséggel készítenek, barkácsolnak, és elsajátítják az egymástól való tanulás képességét.
- Meséket, valós élethelyzeteket, napi élményeket dramatizálnak, **báboznak**. Az ehhez szükséges kellékeket önmaguk illetve az óvodapedagógussal, szülőkkel együtt készítik el, gyűjtik, más csoportból kölcsön kérik. A csoport kedvenc bábja aktív szereplője, a csoport életének. A gyermekek a bábbal napi kommunikációs kapcsolatban állnak, megosztják vele örömeiket, bánatukat. A konstrukciós játékot is összekapcsolják a barkácsolással, eszközkészítéssel.
- A gyermekek egyszerű, könnyen betartható szabályokhoz kötött **ügyességi és szabályjátékokat** játszanak.
- Olyan szabályjátékokat is megismernek, amelyek a mozgásigényüket is kielégítik.
- Rendelkezésükre állnak **társasjátékok**, olyanok is, amelyeket az óvónővel közösen készítenek, a játék szabályait ők maguk határozzák meg. Ezek a társasjátékok a komplexitás elvének érvényesülésével – aktuális témák, események feldolgozását teszik élményszerűvé.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Kialakult játéktudatuk van.
- ❖ A gyakorlójáték csak a konstrukciós és a szerepjáték elemenként jelenik meg.
- ❖ A játszócsoportokban, baráti közösségekben tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- ❖ Elfogadják társaik elgondolásait, logikáját, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- ❖ Képesek élményekre épülő játékhelyzet létrehozására, szabad eszközválasztásra.
- ❖ Egy-egy játéktémát több napon keresztül is képesek játszani, továbbfejleszteni.
- ❖ Tudnak irányítani, társaikhoz alkalmazkodni, vállalják a számukra kedvezőtlenebb szerepeket is.
- ❖ *Képesek saját maguk eszközt készíteni a játéktevékenységekhez.*
- ❖ Ismert mesék bábozására, dramatizálására képesek.
- ❖ Igénylik a társaikkal való együttjátszást.

5.2. Vers, mese

„A mese és a vers az anyanyelv zenéje”

Cél:

A mese a gyermek értelmi-érzelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában – tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső

világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges megfelelő viselkedésformákról. Mindezek megvalósítása a legfőbb célkitűzésünk.

Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal és összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek. A gyermekkorban kapott irodalmi élmények meghatározóak a pozitív személyiség kialakulásában.

Az anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egységet alkot. Az irodalmi művekkel folytatott aktív párbeszéd révén jön létre a kapcsolat a múlt, jelen, s jövő között. *A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapi mondókázásra, verselésre. Óvodánkban egyaránt alkalmazzuk a népi, a klasszikus és kortárs irodalmi műveket. Az óvodapedagógusok által összegyűjtött, lajosmizsei népi mondókák, kiszámolók, rigmusok alkalmazásával a gyermekeket a szülőföld szeretetére neveljük.*

Az óvodai nevelés folyamatában a gyermekek mindennapjait – áthatja – a csodákkal teli meseélmények és a versek zeneiségének, rímeinek csengése, - az anyanyelv zenéje.

A gyermek számára a rendszeres mindennapos mese-vers élmény, örömforrás, a gyermeki önkifejezés, a helyes nyelvhasználat eszköze. *A mese visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást, és megoldást kínál. A mese ráébreszti őket a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesehallgatás elősegíti a belső képalkotás folyamatát, amely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.*

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodapedagógus feladatai

- *Tegye motiválttá őket, a mese-vers iránt, biztosítson a mesehallgatás idejére meghitt légkört.*
- Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség, szemléletesség elvét, **vegye figyelembe, a csoportba járó gyermekek egyéni fejlettségi szintjét** az irodalmi anyag kiválasztásánál.
- *A mesék heti szinten történő feldolgozása változatos formában, fokozatosan történjen (mesélés, eszközzel történő mesélés, bábozás, dramatizálás).*
- Ismertesse meg, alakítsa ki a mesélés alatti szabályokat, szokásrendszert, fejlesztve a szociális kompetenciát.
- A mesék, történetek hallgatása során fejlessze szókincsüket.
- A mesék nevelő hatását használja fel a gyermekek erkölcsi nevelésében.
- Alkalmazza a mesét, verset, bábozást **és a drámajátékot** a gátlásos, visszahúzódo gyermekek szorongásának oldására, az esetleges sérülések okainak feltárására, terápiára.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknek, különösen a báb segítségével adjon irodalmi élményt, és a gyermekeknek lehetőségük nyíljon a bábjáték alkalmazására.
- **Halmozott hátrányos gyermekeknél fokozott figyelmet fordítson az egyéni fejlesztésre. (szókincsbővítés, beszédértés, beszédészlelés, nyelvtörök használata)**
- A mese-vers előadása feleljen meg a követelményeknek. Különösen figyeljen a szemkontaktusra, az átélt, **meghitt** mesélésre.

- Tudatosítsa a szülőknél is a mese és vers fontosságát. Ehhez segítséget nyújt az évente megjelenő óvodapedagógusok által szerkesztett óvoda újság, amelyben mesék és versek is találhatóak.
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek kedvenc meséik, kitalált történeteik bábozására, dramatizálására.
- Az óvodapedagógus feladata a tevékenységformákban az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés- megértés- reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és non verbális jelzések interakciók megjelenítése).

Feltételek

- Mese-vershallgatáshoz, bábozáshoz, dramatizáláshoz nyugalmas kényelmes - kuckót - bensőséges, meghitt légkört biztosítása (délelőtti, valamint pihenés előtti meséléskor)
- Legyen a gyermekek számára elérhető helyen a mese,- képek, a bábozás és a dramatizálás eszközei.
- Az eszközöket a nap bármely időszakában használhassák a gyermekek a csoportban és az udvaron is.
- A csoportokban az életkori és egyéni fejlettségi szintek figyelembe vétele hangsúlyos legyen a feltételek biztosítása során is.

Tevékenységek

- Bábjátékok során a gyermekek jelzést adnak érzelmi állapotukról, környező világhoz való viszonyukról, fantáziájuk, beszédképességük fejlettségéről.
- Kitalált történeteiket és a jól ismert meséket, - azok szófordulatainak felhasználásával – mesedramatizálással jelenítik meg, miközben szerepeket vállalnak. A szereplők helyzetében való átélés során kijátsszák magukból pozitív és negatív érzéseiket, élményeiket, lehetőségük nyílik az önkifejezésre, erősödik önmagukról kialakított képük. Működik speciális kompetenciák felismerésére, fejlesztésére. (pl. feltűnően jól használja a szövegfonetikai és nonverbális kommunikációs eszközöket az adott helyzetben).
- Eszközöket készítenek az óvodapedagógus irányításával, vagy önállóan a mesék eljátszásához, közben fejlődik szociális kompetenciájuk, megtanulják az együttműködés sokféleségét.
- Meseélményeiket játéktevékenységükben is megjelenítik, így a megszerzett ismereteiket új helyzetben is tudják alkalmazni. Fejlődik belső képalkotási képességük.
- Gyakorolják különböző anyanyelvi játékokkal, nyelvtörő mondókákkal, versikékkel a helyes tiszta beszédet, játékos elemekkel tarkítva.
- A sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos gyermekeket is szereplő társukká fogadják a meseélmény eljátszása során.
- A mesekönyvek képeit szívesen nézegetik, társaiknak mesélnek a képek alapján.
- A mesekönyvek nézegetésére és kölcsönzésére is lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára a könyvtárlátogatások alkalmával.
- Évente több alkalommal bábszínházi, valamint meseszínházi előadások megtekintésére is sor kerül, amely gazdagítja élményeiket.
- A tehetséges gyermekek évente egy alkalommal mese- és versmondó versenyen vehetnek részt.
- Anyanyelvi fejlesztésre szoruló gyermekek számára egy hetes intenzív nyári tábor szervezünk a lemaradások enyhítésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermekek maguk is szívesen verselnek, mesélnek. Kezdeményezik a bábozást, dramatizálást.
- ❖ Érdeklődve, figyelmesen, csendesen hallgatják a mesét.
- ❖ Képesek rövidebb meséket, verseket vagy a mese egy-egy részletét önállóan elmondani, ítéleteket megfogalmazni. **(legalább 10 mese, 10-15 vers ismerete, reprodukciója nagycsoport végére)**
- ❖ Játékukban megjelennek a mesékben szereplő szavak, szókapcsolatok.
- ❖ Az elkezdett meséket képesek önállóan befejezni. A vers hangulatát érzékeltetve önállóan el tudják azokat mondani.
- ❖ Vigyáznak a verses- és mesekönyvek épségére.
- ❖ Képről önállóan tudnak mesélni, történetet mondani.
- ❖ **Tisztán, érthetően beszéljenek. Képesek egész mondatokban beszélni.**

5.3. Ének, zene, énekes játék

„Nem lehet egészen boldog ember, akinek nem öröm a zene. Erre az örömrre azonban tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig.”

(Kodály)

Cél:

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

A zenei nevelés olyan emberformáló erő, ami kihat az egész személyiségre. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, és szoktatja őket a szép, tiszta énekléshez. Fejleszti a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, és lehetőség van a speciális kompetenciák fejlesztésére is. *Az értékes zene fogékonnyá teszi a gyermeket a szép befogadására és formálja ízlését.* A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgás elősegíti mozgáskultúrájuk fejlődését. A dalos játékok alkalmával lehetőség nyílik a személyes és szociális kompetenciák fejlesztésére is. *A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.*

Az óvodapedagógus feladatai

- Fejlessze a nyelvi képességeket *az ölbéli játékok, mondókák, népi énekes játékok, gyermekdalok* és zenei képességfejlesztő játékok által.
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, mozgáskultúráját.
- Tartsa be a fokozatosság elvét a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében, a zenei képességek fejlesztésében.
- A zenei alapkészségek fejlesztését változatos módszerekkel segítse elő.
- Biztosítson közös élményt az éneklés, a mondókázás, a népi játékok és a népi gyermektánc segítségével.
- Az óvónő fordítson gondot a mozgások esztétikus megformálására.

- A kötetlen és kötelező foglalkozásokon biztosítsa a játékoságot és a jókedvet.
- Alapozza meg a zenei fogékonyságot.
- Keltse fel a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt.
- Alkalmazza az inkluzív pedagógiát, differenciált zenei nevelést a gyengébb és a kiemelkedőbb képességű gyermekek számára.
- *Alkalmazza az énekes népi játékokat, és igényesen válogasson a kortárs művészeti alkotások közül. Ezek fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.*
- *Vegye figyelembe a zenehallgatási anyag kiválasztásánál a gyermekcsoport összetételét. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs műveknek egyaránt helye van.*

Feltételek

- Álljon rendelkezésre megfelelő helye az énekléshez, a dalos játékokhoz, körjátékokhoz, tánchoz.
- A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolódva is kaphassanak a gyermekek zenei élményt.
- Jól használható, sokféle eszköz, ritmushangszer kapcsolódjon a dalos játékokhoz, körjátékokhoz, tánchoz, zenei képességek fejlesztéséhez.
- A felhasznált zenei anyagot igényes legyen, figyelembe véve az egyéni fejlettségi szintet, és a gyermekek érdeklődését, motiváltságát.
- *Napi szinten nyíljon lehetőség a zenehallgatásra, komolyzenei és kortárs művek alkalmazásával.*
- Biztosított legyen az érzelmi biztonság a gyermekek számára, nagy figyelmet fordítva a kisebbekre és a beszoktatás idejére, amelyben fejlődik képzelete, alkotókedve, önkifejező képessége.
- *Biztosított legyen a csoportszobában a zenehallgatásra alkalmas hely és eszköz (polc, magnó, fülhallgató, CD, kazetta). Altatásnál halk zene is segítheti a gyermekek nyugodt pihenését.*
- A sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő bánásmódban részesüljenek, az énekes tevékenységek során is.

Tevékenységek

- Kellő motiválás mellett ráirányul figyelmük, környezetük hangjainak szépségeire, érdekességeire.
- Felfedezik és utánozzák a háziállatok (madár, kutya, macska, béka, stb.) a természeti jelenségek (eső, szél, stb.) tárgyak (járművek, gépek, stb.) hangjait.
- Szívesen hallgatják az óvónő énekes, hangszeres előadásait, utánozzák azt.
- Dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, népi gyermektáncokkal kialakul az együttjátszás, formálódik a közösségi szellem.
- A kisebbeknél az arc-, kéz-, ujj-, és lovagoltató játékokkal kialakul érzelmi biztonságuk, fejlődik szeretet-kapcsolatuk.
- A játékos mozdulatok feloldják feszültségüket (különös tekintettel a beszoktatás idejére)
- A spontán dalolgatás, mondókázás alkalmával érzékelik az egyenletes lüktetést.
- A gyermekek játék közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket, ismerik meg az alapfogalmakat (halk-hangos megkülönböztetése, környezet hangjainak megfigyelése, dallamjátszó hangszerek megfigyelése, egyenletes lüktetés, különböző játékos mozdulatokkal).
- A nagyobbak már az egyenletes lüktetés mellett érzékelik a dalritmust.
- Képesek bonyolultabb énekes játékok eljátszására, melyben különböző térformák jelennek meg.

- Gyakran énekelnek önállóan is.
- A mondókák, énekek ismételtetésével alakul helyes artikulációjuk, a szavak szép, pontos kiejtése.
- Az énekes játékokkal fejlődik mozgásuk. Megismerik az egyszerű táncos lépéseket, amelyeket a felnőtt minta utánzásával tudnak követni.
- A zenei fogalmakat differenciáltabban érzékelik.
- Megismernek és használnak néhány ritmushangszert, amelyekkel gyakorolják az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a mondókák, dalok ritmusát.
- A közös zenei tevékenységek által zenei képességeik fejlődnek.
- Fejlődik hallásuk (megfelelő hangkészletű, hangterjedelmű, hangmagasságú dalok, zenei játékok) ritmusérzékük (mondókák, dalok ritmusa).
- Dalos játékaink, a népi gyermektánc elemei szebbé, összerendezettebbé teszik a gyermekek mozgását.
- A gyermekek zenei aktivitására, a dalos anyag vagy zenehallgatási anyag bábos bemutatása nagy hatással van. A báb az ének megszerettetésére, valamennyi zenei feladat gyakorlására, zenei készség fejlesztésére alkalmas.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermek tud 6 hangterjedelmű dalt helyes szövegkiejtéssel tisztán énekelni.
- ❖ A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- ❖ Tudja a dalt biztonsággal elkezdni (egyéni, csoportosan).
- ❖ A mondókát a magyar beszéd ritmusának megfelelően mondja.
- ❖ Tud dalokat szöveg nélkül dúdolva, zümmögve énekelni (egyéni, csoportosan).
- ❖ Felismeri a dalokat jellegzetes kezdő vagy befejező motívumról szöveg nélkül is.
- ❖ Megfigyeli és megkülönbözteti a környezete differenciált hangjait, egymás hangját – hallás után.
- ❖ Felismeri a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors, közötti különbséget.
- ❖ Örömmel játszik énekes játékokat.
- ❖ Önállóan kezdeményez énekes játékokat, melyben átéli a közös élmény örömét, erősítve a csoporton belüli társas kapcsolatokat.
- ❖ A térformát esztétikusan, arányosan alakítja, a különböző mozgásokat, táncmozdulatokat társaival egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- ❖ Ismer néhány hangszert, és annak megszólaltatási módját.
- ❖ Ismer néhány ritmushangszert, amelyeket a mindennapokban használni is tud.
- ❖ Az ének-zene lehetőséget biztosít az önbizalom erősítésére, az önkifejezésre, és a személyes kompetenciák fejlődésére (önálló éneklés).

5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka

Cél:

A rajzolás, mintázás és kézimunka a gyermekek számára örömmel végzett tevékenység. A gyermeki élmény és fantáziavilág képi, plasztikai szabad önkifejezése, a gyermekek tér-, forma-, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, térbeli tájékozódó és rendező képességük fejlesztése. Ezekon keresztül fejlődik kognitív kompetenciájuk, és mód nyílik a speciális kompetenciák felszínre hozására.

Az óvodáskorú gyermekek alkotó-alakító tevékenységének kialakítása, továbbfejlesztése az óvodapedagógus, és a család közös feladata.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Maga a tevékenység –s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tegye lehetővé a gyermekek számára, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel.
- Biztosítsa a kreatív alkotó-alakító tevékenységek mindennapi játékba integrálódásának lehetőségét.
- Szervezzen irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységeket is.
- Biztosítsa számukra, hogy az egyéni sikeren keresztül megélhessék a kollektív munka örömét is.
- Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak kevés gyermekkel foglalkozzon. Tartsa szem előtt a gyermekek elképzeléseit, személyes kompetenciáit.
- A technikai készségeken túl értékelje a gyermekek alkotókedvét és bátorítsa őket, adjon segítő ötleteket.
- Vegye figyelembe a gyermekek közötti képességbeli különbségeket.
- Adjon lehetőséget az egymástól való tanulásra.
- Ismerje fel egyes gyermekek speciális kompetenciáját, segítse elő tehetségük kibontakoztatását.
- A halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását tartsa szem előtt.
- Hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy otthon is adjanak lehetőséget rajzolásra, festésre, mintázásra, kész alkotásaikat becsüljék meg.
- *Ismertesse meg a gyermekeket az eszközök használatával és a különböző anyagokkal, rajzolás mintázás és a kézi munka különböző alapelemeivel és eljárásaival*

Feltételek

- Olyan elkülönülő, a mozgó gyermekektől védett térrész álljon rendelkezésre, ahol a nap folyamán bárki, bármikor ábrázoló tevékenységbe kezdhet.
- Kellemes, oldott légkör és elegendő idő biztosítása segítse a kreativitás kibontakozását.
- Méretben, minőségben, mennyiségben megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre, hogy a gyermekek belső indíttatásuktól vezérelve üljenek le az asztalhoz firkálni, rajzolni, festeni, hajtogatni, nyírni, ragasztani, egyszerű tárgyakat készíteni.
- A gyermekek egyéni fejlettségüknek és képességüknek megfelelően sajátíthassák el az eszközök biztonságos kezelését.

Tevékenységek

- A gyermekek használnak ceruzát, krétát, filc- és rostirónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket, amelyekkel nyomokat hagynak papíron, homokban stb. illetve a firkából kilépve ábrázolják környezetüket, élményeiket, elképzeléseiket.
- Képeket alakítanak festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal.
- Közösen is alkotnak kompozíciókat, amelyeknél a technikai megoldásokat a vegyes technikák színesítik: papírhajtogatás, kollázsok, batikolás, lenyomatok.
- Plasztikai alkotások során megismerik a különféle anyagok alakíthatóságát. Örömet jelent számukra a gyúrás, a gömbölyítés, a sodrás, a karcolás stb.
- Játékukhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készítenek.
- Használnak különböző formájú, minőségű textilt, bőrdarabokat, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához.
- Megismerkednek a környezetükben fellelhető természetes anyagokkal és azok felhasználási lehetőségeivel a népi kézművesség alapjain keresztül.
- Az építés során változtatják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Ehhez különböző méretű dobozokat, tárgyakat, vagy a témához illően természetes anyagokat használnak.

- Létrehoznak közös kompozíciót a plasztikai munkában is.
- Kiállításokon gyönyörködnek saját és mások alkotásaiban. Ezekre szüleiket, ismerőseiket is elhívják.
- A gyermekek maguk is megtervezői és képességeikhez mérten kivitelezői a környezetalakító, díszítő munkának. Az óvoda folyosóit saját munkáikkal teszik szebbé.

A tevékenységek által kialakulnak, és fejlődnek kognitív-, és személyes kompetenciáik, elmélyülnek társas kapcsolataik.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermek képes élményeit, elképzeléseit, tapasztalatait megjeleníteni egyre kifejezőbb képi, illetve plasztikai formában.
- ❖ Munkája tükrözi egyéniségét.
- ❖ Alkotását formagazdagság és változatos színhasználat jellemzi.
- ❖ Biztonsággal tud önállóan bánni az általa megismert eszközökkel.
- ❖ Elsajátítja a helyes három ujjas ceruzafogást, a megfelelő ecsetkezelést, az olló helyes használatát.
- ❖ Bátran, ötletesen vesz részt az őt körülvevő környezet alakításában, berendezésében.
- ❖ Alkalmazza a már megismert technikákat, és azok felhasználásával készít egyszerű játékokat, illetve kellékeket.
- ❖ Közös alkotó tevékenység által fejleszti saját és társai ízlés és fantáziavilágát.
- ❖ Örül alkotásainak és a közösen elkészített képi vagy téri kompozíciónak.
- ❖ Megfogalmazza értékítéletét, tud beszélgetni az alkotásokról.
- ❖ Észreveszi a szépet, tud gyönyörködni benne.
- ❖ Igényévé válik az esztétikus környezet megbecsülése és annak létrehozása mind az óvodában, mind otthon.

5.5. Mozgás

Cél:

A gyermekek természetes mozgáskedvnek megőrzése, a mozgás megszerettetése, rendszeres mozgással egészséges életmód kialakítása. A mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése pozitív személyiségtulajdonságok megerősítése.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. A mozgás a gyermek elemi szükséglete, legtermészetesebb megnyilvánulási formája, mely sikerélményt, örömforrást jelent számára. Kedvező hatással van a gyermek szervezetének testi képességeinek, fejlődésére, teljesítő- és teherbíró képességének növelésére. Fontos szerepet játszik az egészség megóvásában, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartásában. Fejleszti a gyermekek kognitív kompetenciáit, mozgáskultúráját, térbeli, időbeli tájékozódását. Az óvodai nevelés a gyermekek egészséges testi- és mozgásfejlesztése útján szolgálja a személyiség kompetenciák fejlődését.

A tornának, játékos mozgásnak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Az óvodai nevelés minden napján az egészséges életmódot erősítő mozgásos tevékenységek szervezése.

Az óvodai mozgás program három területen valósul meg:

- *A gyermekek kötetlen, motivált szabad mozgástevékenységének biztosításával*

- *A konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel, különös figyelemmel kell lenni a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására*
- *Az ügyesség fejlesztő sportprogramok körültekintő fejlesztésével*

Az óvodapedagógus feladatai

- Szerettesse meg a mozgást, tornát, adjon személyes mintát.
- Elégítse ki a gyermekek mozgásigényét, bővítse mozgástapasztalataikat spontán vagy szervezett formában.
- Óvja a gyermekek egészségét.
- Fejlessze a kondicionális és koordinációs képességeiket, izületi mozgékonyaságukat célzott mozgással, tornával.
- Alakítsa a személyes kompetenciáikat (bátorság, fegyelmezettség, kitartás, tűrőképesség).
- A rendszeres mozgást, tornát építse be a csoport szokásrendjébe.
- A családi környezetben kialakult mozgásszegény életmódot ellensúlyozza mindennapos tornával, játékos mozgásokkal, az óvoda udvarán és a csoportszobában.
- A mozgásgátolt, koordinációs és kondicionális képességek terén gyengébb gyermekeket egyéni differenciálással zárkóztassa fel, motiválja a mozgásra.
- Fejlessze a gyermekek testi képességeit.
- Alkalmazzon rendszeresen prevenció- láb és testtartásjavító – tornát. Ha rendellenességet vél felfedezni, tájékoztassa a szülőt, segítse, hogy megfelelő szakember vegye gondozásba.
- Tartsa be a fokozatosság, rendszeresség elvét a mozgások gyakorlásában, a gyermekek terhelésében.
- Fejlessze kognitív kompetenciájukat, állóképességüket, téri tájékozódásukat, egyensúlyérzetüket, a nagymozgások során.
- A gyermek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségi szintjének figyelembe vételével fordítson nagy gondot a nagymozgások gyakorlására. Különösen nagy figyelmet fordítson a halmozottan hátrányos és a sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásfejlesztésére.

Feltételek

- Legyen biztosított a megfelelő mozgástér a csoportszobában és a szabadban.
- Megfelelő kézi eszközök álljanak rendelkezésre a játékos gimnasztikai gyakorlatokhoz.
- Használhassák a tornaszereket a csoportszobában és a szabadban.
- Az udvari játékszereket, mászókákat a szabad mozgás gyakorlása mellett vehessék igénybe a tornamozgások végzésére is.
- Napirendben elegendő idő álljon a gyermekek rendelkezésére, a játékos mozgásra.
- Megfelelő ráhangolódási idő legyen biztosított a kötelező testnevelés foglalkozások előtt.
- Jó szervezéssel biztosított legyen a foglalkozásokon a folyamatos mozgás, érvényesüljön a játékos minden mozgástevékenységben.
- A nyári időszakban a pancsoló medence higiénikusan álljon a gyermekek rendelkezésér, hogy szabadon, kedvükre játszhasanak a vízben.

Tevékenységek

- Szabadban és csoportszobában szervezett és spontán mozgást, tornát, mozgásos szabályjátékokat irányítottan és önállóan végeznek a gyermekek.

- Mindennapos testnevelésben délelőtt, délután és heti 1-2 alkalommal az óvónő által irányított mozgástevékenységekben, tornán vesznek részt a gyermekek, ahol megismerkednek új mozgásokkal, kifejezésekkel, eszközökkel, tárgyakkal.
- A kötelező foglalkozások előtti ráhangolódás (edzés) közben a nagy mozgásigényű gyermekek levezethetik feszültségeiket. A mozgásgátolt gyermekek lehetőséget kapnak önmaguk kipróbálására, sikerélmény eléréséhez.
- A szabadban kerékpároznak, rollereznek előre meghatározott szabályok szerint.
- A vízzel történő edzés során az úszáshoz szükséges mozdulatokat gyakorolják.
- Utánzó, fogó, labdajátékokat játszanak.
- Járás, ugrás, futó gyakorlatokat végeznek.
- Tornaszeren, talajon csúszó, mászó, kúszó, lengő-függő mozgásokat gyakorolnak.
- Labdát vezetnek, célba dobnak.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Növekszik teljesítőképessége, fizikai állóképessége, tűrőképessége.
 - ❖ Mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
 - ❖ Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
 - ❖ Megismeri az irányokat, tud térben tájékozódni.
 - ❖ Kialakul szabálytudata, megérti az egyszerűbb vezényszavakat.
 - ❖ A természetes járást ütemes járással tudja kombinálni.
 - ❖ Gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzi.
 - ❖ Mozgástapasztalatai az egyensúlyozásban növekednek.
 - ❖ Kompetensé válik a szabályok betartására, ha szükséges az óvodapedagógus irányításával, vagy önmaga által felállított szabályok szerint játszik.
 - ❖ Megszereti a mozgást és igényli is azt.
 - ❖ Tud akadályon átugrani.
 - ❖ Guruló átfordulást végez előre, hátra.
 - ❖ Állórajtból kiindulva rövidtávon fut.
 - ❖ Élvezi az egyéni és csapatverseny.
 - ❖ Kudarcűrő képessége kialakult.
 - ❖ Ismeri az egyszerű vezényszavakat, utasításra is tudja végezni a játékos gyakorlatokat.
 - ❖ Alsó-felső dobás technikáját ismeri.
 - ❖ Biztonsággal kezeli a labdát.
- Kognitív kompetenciáinak fejlettsége teszi lehetővé, hogy alkalmassá váljon az iskola elkezdésére.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

„Mi az ember a természetben?
Semmi a végtelenhez képest,
minden a semmihez képest.
Valami a semmi és a minden között,
középen.”

(Pascal)

Cél:

A gyermeket közvetlenül körülvevő természetről, társadalomról olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek segítik az életkoruknak megfelelő biztonságos tájékozódásban. A gyermeket tudatos környezetvédő, természetszerető magatartásra neveljük.

A gyermek érdeklődéssel kísért aktív cselekvése során tapasztalatokat szerez a *szűkebb* és tágabb természeti – emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok megőrzését, védelmét, az értékek megbecsülését.

A környezetének felfedezése során, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek alkalmassá teszik életkorának megfelelő, környezettudatos magatartás elsajátításához.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások, a *családi* és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. A környezettel való ismerkedés óvodai életünk egészében komplex módon érvényesülő folyamat.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemlélete.

Lehetőséget biztosítunk a gyermek számára a környezet tevékeny megismerésére. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Az óvodapedagógus feladatai

- Építsen a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, hogy a gyermekek játszva tanuljanak egymástól és a felnőttektől. *Éljen a projekt módszer alkalmazásával, érvényesítse a komplexitást.*
- Támaszkodjon a gyermek egyéni élményeire, tapasztalataira, valamint a meglévő ismereteket mélyítse el azáltal, hogy olyan jellegű élményszerzést biztosít, mely lehetővé teszi a szűkebb, illetve a tágabb környezetünkben végbemenő folyamatok megvártatását, az azokban való tevékeny részvételt.
- *Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.*
- *A matematikai tevékenységek során teremtsen olyan helyzeteket, amely során fejlődik problémamegoldó képességük, és igényükké válik az önálló probléma megoldás.*
- *A tevékenységek során figyeljen arra, hogy a gyermekek ne passzív szemlélők legyenek. Hagyja a gyermekeket saját logikájuk szerint gondolkodni, próbálja több oldalról megközelíteni, rávezetni a megoldásra, úgy, hogy nem veszi el tőlük a felfedezés örömet. Ezzel fejlődik logikus gondolkodásuk, problémafelismerő, megoldó készségük és kitartásuk.*
- *Állandóan törekedjen a gyermek kommunikációs készségének fejlesztésére a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során. Törekedjen a gyermekek passzív szókincsének gyarapítására (mennyiségi, minőségi), a fogalomkörök bővítésére, a fogalomrendszer kialakítására, a kontextusos beszéd gyakorlására*
- *A környezet megismerése közben fejlessze a gyermekek megfigyelőképességét, képzeletét, gondolkodását, emlékezetét, beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességét. A környezet megismerésének komplex tevékenységsoraiban célként és eszközként használja a spontán és irányított beszélgetést, ezzel fejlesztve a gyermek verbális képességeit.*
- *Matematikai tevékenységek alkalmával pontosan fogalmazza meg kéréseit, gondolatait, probléma felvetése egyértelmű legyen, használja a speciális matematikai kifejezéseit.*
- *Figyeljen tudatosan a környezet-, illetve a természetvédelem fontosságára, a környezettudatos magatartás kialakítására. Azt kell megerősíteni, hogy milyen nagy az ember felelőssége környezetük megóvása szempontjából.*

- A környezeti nevelésben alkalmazza az elemi megismerési módszereket: megfigyelés, vizsgálat, összehasonlítás, mérés, kísérlet, modellezés.
- Olyan hagyományokat építsen be az óvodai életbe, amelyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét, elmélyítve a gyermekek környezethez, nemzeti kultúrájukhoz való pozitív viszonyát. (Állatok napja, Víz napja, Föld napja, Városi környezetvédelmi nap). Segítik a hazaszeretet érzésének kialakítását ünnepek, hagyományok, történelmi események megismerése által. Ápolja, ismertesse meg a gyermekekkel a településhez kötődő helyi hagyományokat
- Vegye figyelembe a helyi adottságokat, a csoport tapasztalatait, a gyermekek gondolkodási fejlettségét. **Figyeljen a gyermek egyéni fejlődésének nyomon követésére, a differenciált fejlesztésre, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos gyermekek tekintetében.**
- **A sajátos nevelési igényű gyermekeknél vegye igénybe speciális szakember segítségét.**
- **A gyermekek önbizalmának erősítése fontos feladata az óvodapedagógusnak dicsérrettel, sikerélményhez juttatással.**

Feltételek

- Óvodánk jól támaszkodik a szűkebb és tágabb környezetére: esztétikus csoportszobákra, tágas, rendezett „zöld” óvodaudvarra, tó- és vízpartra, parkra, épített környezetére (boltokra, hivatalokra, különféle lakóházakra). **Kirándulások során a gyermekek megismerik a település, és környezetének nevezetességeit: Pusztai templom, Tanya Múzeum, Tanyacsárda (Felsőhajós) őshonos állatvilága, Madaras tó (Ladánybene)**
- Biztosítottak a megfelelő eszközök, szervezeti keretek a gyermeki tevékenységekhez, próbálkozásokhoz, kísérletezésekhez, felfedezésekhez.
- Az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez lehetőséget teremtünk a jelenségek, állatok, növények, természetes környezetében történő megfigyelésre.
- Nyugodt, - szemlélődésre, elmélyülésre alkalmas – érzélem gazdag, hangulatos légkör veszi körül a gyermeket az óvodában.
- Az óvodapedagógus személyiségével környezeti attitűdjével, értékrendjével követendő minta adása a gyermekeknek és szüleiknek egyaránt.
- A család nevelési szokásainak megismerése által az értékrendek közelítése.

Tevékenységek

- Az óvodai élet kezdetén ismerkednek az óvodai környezetükkel, a velük foglalkozó felnőttekkel, csoporttársaikkal.
- Beszélgetnek, képeket gyűjtenek a családjukról, szimulációs játékot játszanak a családról.
- Ismerkednek testükkel, érzékszerveikkel, megnevezik testrészeit magukon és társaikon.
- Beszélgetnek érzékszervek és végtagok funkciójáról, azok ápolásáról. (játékukban is megjelenik : orvosos játék).
- Megfigyelik a természetben történő változásokat, az egyes évszakok szépségeit, színeit, időjárását.
- Séták, kirándulások során gyűjtenek terméseket, leveleket, gyümölcsöket, magvakat, „kincseket”...
- Az összegyűjtött „kincseket” hasznosítják – gyümölcslátát készítenek, bábokat, játékokat barkácsolnak, élősarkot gazdagítják.
- Közös kirándulásokon vesznek részt, ahol megfigyelik az évszakok jellemzőit, szépségeit.
- Végeznek rügyeztetést, hajtatót, csíráztatást, növények, állatok (pl. halak) gondozását.
- Összefüggéseket keresnek az időjárás és az emberek tevékenysége között.

- Részt vesznek betakarítási munkákon (szüretelés, dióverés ...).
- Ismerik, ismerkednek az évszakokra jellemző gyümölcsökkel, zöldségekkel, azok fogyasztási módjával, tárolásukkal. Készítenek befőttet, savanyúságokat.
- Ismerkednek az óvoda környezetével, és a város fontosabb intézményeivel, épületeivel.
- Megismerik, lehetőség szerint megfigyelik a házi-, és vadállatok életmódját kirándulások, gazdasági udvar látogatása alkalmával.
- **A nevelési év során játékos tevékenységek alkalmával ismerkednek a négy őselemmel, egyszerű kísérleteket végeznek, vízzel, levegővel, tűzzel, talajjal és ezek egymásra gyakorolt hatásával. Megfigyelik, megtapasztalják kapcsolatukat.**
- Részt vesznek **a jeles napok kapcsán** szervezett környezetvédelmi programokon, Pl.: Állatok napja, Víz napja, Föld napja, **Városi környezetvédelmi nap (a helyi vállalkozó bevonásával)**. Közvetlen tapasztalati úton történő megismeréssel vegyen részt a környezetvédelmi tevékenységekben (pl. szelektív hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, kupakgyűjtés). Szert tesz olyan kompetenciákra, amelyekkel megtanulja tisztelni környezetét, bátran alakítja azt, anélkül, hogy kárt okozna benne.
- Séták alkalmával gyakorolja a gyalogos közlekedés szabályait, és megfigyeli a közúti közlekedés általános szabályait.
- Ellátogatnak busz- és vasútállomásra.
- Ismerkednek szárazföldi-, vízi- és légi járművekkel, közlekedéssel.
- **Az óvodáskorú gyermekek egészségének védelmére nagy hangsúlyt fektetünk. Alkalmazzuk a Dohányzás vagy egészség kiegészítő óvodai programot, valamint csatlakoztunk Egészségesebb óvodákért programhoz.**
- Számfogalom alapozásakor mennyiségeket, halmazokat mérnek össze, párosítják, számlálgatják, mérnek különböző egységekkel, tapasztalatokat szereznek a darabszám változásairól.
- Felismernek számképeket 10-es számkörben.
- A geometria körében építenek, alkotnak szabadon és másolással, építenek tükör előtt, tájékozódnak térben és síkban ábrázolt világban.
- A tevékenységek részletes elemzésekor tárgyakat, személyeket, halmazokat hasonlítanak össze, válogatnak szét, rendeznek sorba, ítéleteket alkotnak.
- **Mennyiségeket mérnek össze: hosszúság, magasság, tömeg, űrtartalom, mennyiség, terület, mennyiség, szélesség, vastagság, bőség alapján, megállapításokat tesznek.**

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően tanul tájékozódni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében.
- ❖ Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Tudatosul benne, hogy ő is a természet része, kialakul az igénye a környezete szépségére, megóvására.
- ❖ Tudja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, a víz, a levegő. Takarékoskodik a vízzel, megismerkedik a hulladék szétválogatásának fontosságával, környezettudatos magatartása megalapozottá válik.
- ❖ Megismeri lakóhelye, városa szépségét, nevezetességeit, hagyományait. Ismeri a környezetében lévő fontosabb intézményeket, üzleteket, azok funkcióit.
- ❖ Különbséget tud tenni az évszakok között.
- ❖ Tudja értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát óvja és védi, gondozza azokat. Ezek által nő a feladattudata, kitartása.
- ❖ Aktív és cselekvő személyiséggé válik, aki fogékony az új dolgok iránt.
- ❖ Felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, melyek a környezetében rejlenek.
- ❖ Tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását.
- ❖ Ismeri, megnevezi a vadállatokat, háziállatokat, bogarakat és azok élőhelyét, szokásait.

- ❖ Megnevezi az ismert növényeket, tudja azok életfeltételeit.
- ❖ Elsajátítja a közlekedési szabályokat, ismeri a közlekedési eszközöket.
- ❖ Megfelelő ismeretekkel rendelkezik saját teste felépítésével, testrészeit felsorolja. Ismeri érzékszervei funkcióit, az elemi higiénés szabályokat.
- ❖ **Legyen fogalmuk az időről: napszakok, napok, hetek, hónapok, évszakok.**
- ❖ A tárgyakat meg tudja számlálni legalább tízig, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma szerint, sorba tudja rendezni. **Az elemek helyét meg tudja állapítani a sorban, ismeri a sorszámneveket.**
- ❖ **Kis számokat összkép alapján felismer, megnevez.**
- ❖ Meg tudja különböztetni a jobbra-balra irányokat, érti a helyeket, irányokat kifejező névutókat.
- ❖ Az óvodapedagógus kérdéseit, gondolatait megérti, követni tudja.
- ❖ Matematikai jellegű problémákról, helyzetekről el tudja mondani saját gondolatait.
- ❖ Érti, és helyesen használja az összehasonlítást kifejező szavakat.
- ❖ Különböző mértékeket (magasság, hosszúság, tömeg, szélesség, vastagság, bőség, űrtartalom, terület,) önállóan is össze tud mérni, megállapítást tud tenni.
- ❖ Elő tud állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- ❖ Ok-okozati összefüggéseket felismer, megmagyaráz.
- ❖ Különböző helyzetekben lévő azonos alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat azonosítani tud.
- ❖ Másolással képes kirakni a mintával megegyező elemekből a térbeli és síkbeli alakzatokat.
- ❖ Képes geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.
- ❖ 2-4 elemből álló alakzatok tükörképét meg tudja építeni.

5.7. Munka, munka jellegű tevékenységek

Cél:

Természetes gyermeki aktivitás, tevékenységi vágy megőrzése, megerősítése, a munka jellegű tevékenységek megszeretetésével. A kitartás, kötelességtudat, felelősség érzet munka által történő fejlesztése. A munka során a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz juttatjuk, amelyekkel képességeik, készségeik fejlődnek.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.)

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- *önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység,*
- *A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint pl. a kitartás, az önállóság, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége,*
- *a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.*

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Tervezze meg a különböző típusú munkajellegű tevékenységeket.
- Biztosítsa a munka elvégzésének feltételeit.
- Ismertesse meg a gyermekekkel a munkaeszközök rendeltetésszerű használatát.
- Ismertesse meg a legcélszerűbb munkafogásokat, azok sorrendjét.
- Személyes tevékenysége minta értékű legyen a gyermek számára.
- Tartsa fontosnak, hogy a gyermek visszajelzést kapjon az általa elvégzett munka minőségéről az óvodapedagógus vagy társai részéről.
- Értékelése mindig *reális* legyen a gyermekek számára.
- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni fizikai fejlettségét, csak olyan munkát bízjon a gyermekre, amelyet megerőltetés nélkül el tud végezni.
- Alapozzon a gyermek önállóságára, aktivitására, motiváltságára.
- Tartsa szem előtt, hogy az egyes munkafajták fokozatosan kerüljenek bevezetésre.
- Erősítse a gyermekben a munka szükségességének és nélkülözhetetlenségének felismerését, elfogadását.
- Törekedjen arra, hogy a különböző munkatevékenységek közben használt tárgyakkal, eszközökkel kapcsolatos takarékosági szabályok kialakulhassanak (használati tárgy, víz, villany).
- A sajátos nevelési igényű gyermekek, és halmozottan hátrányos gyermekek munkába való bevonására kiemelt figyelmet fordítson.

Feltételek

- A munkához szükséges feltételek biztosítása. Meg kell tanítani a gyermeket a munkafolyamatok elvégzésére, ennek alapfeltétele, hogy a begyakorláshoz megfelelő idő álljon rendelkezésre. Meg kell ismerniük az adott munkához szükséges eszközöket, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait. Eközben folyamatosan fejlődik a gyermekek önálló munkavégzése, alakulnak szokásai.

Tevékenységek

- A kisebbek az óvodapedagógust, illetve idősebb társaikat megfigyelve szerezzenek tapasztalatot az egyes munkafolyamatokról.
- Erejükhez mérten részt vesznek a csoportszoba rendbetételében, átrendezésében.
- A kerti munkában megfigyelik a veteményezést, a növények ápolását, gondozását.
- Segítenek a különböző munkafolyamatokban, koruknak megfelelő szinten (termések, falevelek gereblyézése, udvar gondozása).
- A nagyobbak önállóan illetve felnőtt segítségével alkalmasszerű, ismétlődő munkát végeznek:
 - - játékok elpakolása
 - csoportszoba átrendezése
 - tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése.
- Segítenek az élősarok, akvárium gondozásában.
- Önállóan vagy segítséggel ültetnek, a palántákat locsolják, gondozzák. Részt vesznek a növények ápolásában.
- Gondoskodnak a madarak etetéséről.
- Szükség szerint az öltözködésben segítenek a kicsiknek.
- Apróbb megbízásokat szívesen teljesítenek.
- Önállóan végzik a naposi munkát a kialakított szokásrendnek megfelelően.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Önállóan, igényesen végzik az önmagukkal és a közösséggel kapcsolatos munkákat.
- ❖ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.

- ❖ Szívesen közreműködnek a növények, állatok gondozásában, a természeti környezet ápolásában.
- ❖ Örömmel segítenek a kisebbeknek, társaiknak.
- ❖ Rendeltetészerűen használják a munka végzéséhez szükséges eszközöket.
- ❖ Munkavégzés közben vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- ❖ Igényesek a környezet tisztaságára, rendjére. Ennek érdekében szívesen végeznek különböző tevékenységeket.
- ❖ Értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.
- ❖ Kialakul kötelességérzetük.
- ❖ Kitartóan végzik munkájukat és a munka jellegű tevékenységeket.
- ❖ Kialakul feladattudatuk, *szükségesnek, fontosnak érzéik a munka elvégzését.*
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlettségnek megfelelő mértékben vegyenek részt a munkajellegű tevékenységben.

A munka során olyan szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlődnek, amelyek az egyén belső személyes kompetenciájának és társadalmi beilleszkedésének alapját képezik.

5.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg saját szemével nézni a világban...”
(Rudolf Steiner)

Az egyre halmozódó információk tömege megkívánja, hogy a gyermekek a *tevékenységben megvalósuló* tanulás során a legfontosabb kompetenciákat birtokolják. Minden gyermek, akár tehetsége, átlagos vagy lassan fejlődő típus, kialakíthatja azokat a kompetenciákat, amelyek alapján örömet jelent számára a későbbi tanulás, önfejlesztés. Nemcsak a tanuláshoz, hanem az élethez is szükséges: a találékonyság, az érdeklődés a felelősség-érzet.

Az óvodapedagógus feladatai

- Bővítse a gyermek kognitív, személyes, szociális kompetenciáit.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekekben alakuljon ki a figyelem összpontosításra való képesség, problémamegoldó, kreatív gondolkodás.
- Vegye figyelembe a gyermek egyéni sajátosságait, fejlődési ütemét, hagyjon időt az egyéni felfedezésre.
- A játékban szerzett és belső érdeklődésből fakadó *tevékenységben megvalósuló* tanulás mellett kisebb illetve nagyobb csoportokban biztosítson irányított formában is lehetőséget a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására.
- Tartsa fenn a gyermekek tanulási kedvét az óvodai nevelés folyamatában.
- A gyermekek egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítse sokoldalú tevékenységükre. Egyénre szabott bánásmód, megfelelő szakemberekkel a lehetőségekhez mérten (gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus).
- A gyermekek kérdéseire, megjegyzéseire építve vezesse a tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatát.
- Segítse elő, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjön.
- Építsen a gyermekek ismereteire.
- Figyelje a fejlődésüket, vegye észre a változásokat.

- Különös figyelmet fordítson az inkluzív pedagógia alkalmazására. Az átlagostól eltérő, a fejlődésben lemaradt, a részképességi zavarokkal küzdő, a halmozottan hátrányos helyzetű vagy éppen kiemelkedő képességű gyermekek differenciált foglalkoztatására, sikerélményhez juttatására nagy figyelmet fordítson.
- *Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.*

Feltételek

- Lehetőség legyen a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató megtapasztalásra.
- A *tevékenységek* lehetséges formáiban változatos, játékos *cselekvéshez kapcsolódó* eljárásokra nyíljon mód. Játékosság forrása lehet az eszköz, az eljárás a módszer.
- A gyerekek csoportbeli szociális kompetenciája, társas helyzete is hatással van a tapasztalat-, és ismeretszerzési kedvére.
- A kezdeményezések optimális időpontjának biztosítása.
- A kezdeményezések helyének megválasztása olyan körülményt teremtsen, hogy a bekapcsolódó és a játszó gyermekek ne zavarják egymást.
- A kötetlen és kötött *tevékenységi formák megvalósulásához*, a gyermeknek olyan helyük legyen, hogy az esetleges helyváltoztatás a gondolati-érzelmi folyamatot ne szakítsa meg.
- Minél több tevékenységi forma, illetve cselekvéses tanulás természetes környezetben, a szabadban történjen.
- A *tevékenységekben megvalósuló tanulás* során felhasznált eszközök kiválasztásánál (tárgyak, képek stb.) törekedni kell arra, hogy érdeklődésre, aktivitásra, a gondolati műveletek alkalmazására feladatban rejlő probléma felismerésére és megoldására ösztönözzenek.

Tevékenységek

- A gyermekek lehetőséget kapnak a próbálgatásra, a felfedező tanulásra, az „aha” élmény átélésére.
- A tevékenységekben minden gyermek legalább egyszer részt vesz.
- A gyermekeknek alkalma nyílik a folyamatos és alkalmi megfigyelésre.
- Az óvodások játékban és játékos *tevékenységi formák* keretében szerzik meg ismereteiket.
- A játék és a sokféle tevékenység lehetőséget ad a gyermek érdeklődésének kielégítésére, tapasztalatszerzésre a „megtanulás”, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és a tárgyi környezet szépségének felfedezésére.
- A gyermekek minden tevékenység közben ismeretet szereznek és tanulnak.

Szervezett tevékenységi formák

Korosztályok	Mozgás	Ének-zene, énekes játék	Rajzolás mintázás kézimunka	A külső világ tevékeny megismerése		Mesevers
				Matematika	Környezet	
3-4 évesek	Kötelező 1 alkalom	Kötetlen	Kötetlen	Spontán	Kötetlen	Kötetlen naponta
4-5 évesek	Kötelező 1 alkalom	Kötelező 1 alkalom	Kötelező	Kötelező 1 alkalom	Kötetlen és Kötelező	Kötetlen és Kötetlen
5-7 évesek	Kötelező 2 alkalom	Kötelező 1 alakom	Kötelező	Kötelező 1 alakom	Kötelező 1 alkalom	Kötetlen és

A kötetlentől a kötelező tevékenységi forma felé fokozatosan közelítünk az óvodai nevelés folyamatában.

A kötelező cselekvéses tanulás aránya 6-7 éves korra emelkedjen, de ne váljon egyedüli meghatározó formává.

A komplex tevékenységekben megvalósuló tanulás alkalmat ad a gyermek által szerzett benyomások rendezésére, a spontán tanultak rögzítésére, tudatosítására, kognitív kompetenciák fejlesztésére.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- ❖ Jártasságuk, képességük révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- ❖ Társaikkal együttműködve egymást segítve részt vesznek tanulási folyamatban.
- ❖ Képesse válnak a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra.
- ❖ Eljutnak a pontos valóságghú észleléshez, amelynek segítségével ismereteik megalapozottá válnak.
- ❖ A tanulási folyamat hatékonysága, nem a gyerekcsoport összteljesítményén, hanem az egyes gyerekek fejlődésének ütemén mérhető.
- ❖ Az egyéni differenciált fejlesztés hatására képessé válnak az iskolai élet megkezdésére.

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI (Felsőljajos)

6.1. A fejlesztés tartalma

A tevékenységközpontú óvoda nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas és közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

1.1. Játék: A 3-7 éves gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék azért is kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésekre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra átélheti kellemes élményeit a gyermek.

Célunk:

A szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.

Az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása a szabad játék tevékenység területén

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszédok támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prozódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Jót és jól játszani, ez a gyermek dolga az óvodában!

A játék feltételei:

- Nyugodt, derűs légkör a felszabadult játék feltétele, amely alapvető szokásrendszerre épül. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy a választott játékot kivel, milyen helyen, mennyi ideig és milyen eszközzel játsszák.
- Megfelelő hely fontos a nyugodt játékhoz.
- Az óvodai játék színterei: a csoportszobák, az óvoda udvara, kedvenc kirándulóhelyek. A csoportszobában úgy alakítjuk ki a játékkeret a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével, hogy az otthonos legyen, variálható játszósarkoknak, kuckóknak, szabad mozgásnak lehetőséget biztosítva.
- Megfelelő időt az óvónő által szabadon választott, folyamatos és rugalmas napirend biztosítja.
- Megfelelő eszközök biztosítása. A játékszerek esztétikusak, balesetmentesek és fejlesztőhatásúak legyenek, melyek megfelelnek az életkori és egyéni sajátosságoknak, a csoport létszámának.
- Tapasztalatszerzés, élmény biztosítása igen fontos. A gyermekeknek legyen élményhátterük a játékhoz. Vásároljanak boltban, piacon, lássák az eladók, fodrász, postás, orvos munkáját. A játék öröme fokozza, ha az óvónő maga is szívesen részt vesz benne, ha az óvónő is tud, és szeret is játszani.

Játék fajtái:

- Gyakorlójáték: a ritmikus gyakorlás és megismerő tevékenység során fejlesztjük a szem-kéz koordinációt dominanciát, tér-érzékelésüket.
- Szerepjáték: fejlesztjük a gyermek viselkedés és beszédkulturáját, alkalmazkodó képességét, aktivitását, segítőkészségét. A játék a gyermek komplex személyiségének fejlődését szolgálja.
- Dramatizálás, bábozás: fejlesztjük az empátiát segítő magatartásformákat, oldjuk a gátlásokat, konfliktus helyzeteket, fejlődik a gyermek kifejezőkészsége, kreativitása, aktivitása, esztétikai érzéke, beszéde, önállósága.
- Szabály-játék: Fejlesztjük a szabálytudat kialakítását, a szabályok pontos betartásával, egymáshoz való alkalmazkodást, toleranciát, türelmet, felelősségtudatot.
- Konstruáló-építő játék: segítjük az összerakosgatás és szerkesztés örömeinek kialakulását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítását, az eszközök kombinált alkalmazásának lehetőségét, a szerkesztés örömeinek átélését.
- Barkácsolás: közösen készítünk játékszereket, ajándékokat, kellékeket, melyeket felhasználunk a bábozásban, komplex foglalkozásokon. Minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg. Megismerkednek a gyermekek a különböző anyagokkal, szerszámok használatával, egyszerűbb technikai fogásokkal. Aktívan bekapcsolódnak az elromlott játékok megjavításába.
- Szabadtéri játék: az évszakoknak megfelelően biztosítunk lehetőséget az udvari játékokra. Változatos mozgásformák gyakorlására van lehetőség /mászás, csúszás, futás, séta, homokozás, pancsolás/.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkört biztosítunk, az elmélyült játék feltételeinek megteremtéséhez,
- A napirenden belül elegendő időt és helyet biztosítunk a játék számára,
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása, bővítése,
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához, folyamatos törekvés a játék sokszínűségének biztosítására,
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játékfejlesztése érdekében,
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása,

- Szükség esetén kapcsolódjunk be a játékba, együttjátsszunk a gyermekekkel.
- *A szabad játék elsődlegességének biztosítása.*
- *Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységet biztosítson a gyermek számára.*
- *Biztosítsa a szimbolikus szerepjátékhoz a feltételeket.*
- *Korszerű játékpedagógiai megközelítés valósuljon meg a tudatos jelenlétével és indirekt játékirányításával a játék folyamatában.*
- *Elfogadó, segítő, támogató attitűd, differenciált módszerekkel, multikulturális - interkulturális szemlélettel.*
- *A tradicionális nemi szerepektől való eltérés, az egyéni különbségek, motivációk tisztelete (babázó kisfiú, autózó kislány természetessége).*
- *Az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményezőkésséggel, önértékeléssel, önérvényesítéssel, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok.*
- *Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével*

A szülői szemléletformálás feladatai:

A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

1.2. Tanulás

Minden olyan tartós változás, amely a gyermekekben a mindennapi tapasztalatok hatására megy végbe.

A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja

A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.

Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.

Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva a gyermek cselekvéseiben. A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvónő megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása.

Kompetenciák fejlesztése (például a tanulási folyamatban érzelmek közvetítése a gyermek felé, a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására motiválás az interaktív közös együttműködésben, szövegértés-szövegalkotás megalapozása.).

A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, és a képességek fejlesztése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzások, minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, *felfedezés*
- gyakorlati problémamegoldás

A játék és tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A nevelési folyamat egésze, minden pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán, vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. Több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek tanulása szempontjából. A gyermek a világot

komplex módon érzékeli, észleli, ezért komplex foglalkozásokon keresztül juttatjuk el hozzá, ami számára a világból megismerhető. Célunk, hogy örömmel és önként vegyen részt a tanulási folyamatban. Minden gyermeket saját képességének megfelelő feladat elé állítunk.

Óvodapedagógus feladatai:

- Értelmi képességek fejlesztése
 - Gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú kielégítése.
 - Lehetőséget felkínálni olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés, kutatás örömét.
 - A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek választása.
 - A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
 - A gyermeknek segítségnyújtás olyan tapasztalatok szerzéséhez, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti
 - Komplexitásra törekvés a tanulási tartalmak tervezésénél, feldolgozásánál, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti
 - Differenciálás a tapasztalatszerzés sokoldalúságára törekvés.
 - *Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.*
 - *Felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése*
 - *A tanulás lehetséges formái bővülnek cselekvéses tanulással, a felfedezéssel, és szűkülnek a feladat megoldással és az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozással*
 - *Személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a tanulást az óvodapedagógus*
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése személyre szabott pozitív értékeléssel, a tanulási készségek, képességek differenciált fejlesztésével.*

2. Társas és közösségi tevékenység

Fontos feladat már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és közös tevékenységek kibontakoztatására. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, olyanok, akik egyéni akarataikat, ambícióikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermek cselekedeteit. A helyes szociális viselkedés megtanulásának első színtere az óvodai csoportközösség.

A társas-közösségi tevékenységhez kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a csoport szokásrendszerének kialakítása,
- a beszoktatás,
- a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatok,
- az egészséges életmódra nevelés és feltételei

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre,
- a felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban,
- a társakkal, a felnőttel való kommunikáció sokoldalú megtapasztalásának, gyakorlásának előmozdítása,
- a gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, együttdolgozás képességének kialakítása és gyakorlása,
- a konfliktusok kezelése, demokratikus, nyílt légkör kialakítása,
- a társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása,

- a demokratikus szabályok betartásának gyakorlása,
- a gyermekeket arra neveljük, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában,
- a csoport együttéléséhez szükséges szabályok, szokások, normák kialakításának elősegítése,
- az egyéni törekvések tiszteletben tartásával biztosítani a csoport egészének zökkenőmentes napi életét.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában.

3. Munkatevékenység

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játéktól.

A cselekvő tanulással is kapcsolatban van a munka jellegű tevékenység.

Feladatunk annak megvalósítása, hogy a 3 -7 éves gyermek örömmel, játékosan szeressen tevékenykedni, szívesen végezzen saját maga és társai számára olyan cselekvéseket, melyek a munkatevékenységek körébe tartoznak.

A munkavégzés tartalma a következő területekhez kapcsolódik:

- a) az önkiszolgálással, a biológiai szükségletekkel kapcsolatos tevékenységek önálló végzése: étkezéssel, tisztálkodással, öltözködéssel kapcsolatos teendők,
- b) közvetlen tárgyi környezet karbantartása: játékok elrakása, különböző játékok és eszközök előkészítése, csoportszoba rendben tartása, díszítése,
- c) az udvaron, a kertben végezhető fizikai munkák, amelyek a környezeti nevelés elengedhetetlen mozzanatai is,
- d) virágágyások gondozása,
- e) tárgyak készítése,
- f) megbízatások végzése, pl. virágfelelős,

Munkafajták: önkiszolgálás, naposság, saját személyükkel kapcsolatos munkák, csoport érdekében végzett munkák, környezet- növény-és állatgondozás. Ezek közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen.

Fontos, hogy:

- Önként, szívesen végzett tevékenység legyen.
- Rendszeres és folyamatos legyen.
- Fokozatosság a munka mennyiségében.
- Munkamegosztásban tudjanak önállóan dönteni.

A gyermekek képesek felfogni, hogy munkájuk eredményeként (pl. papírgyűjtés) kirándulni mehetnek, játékot, könyvet vásárolhatnak. Feladatunk felfedeztetni, hogy a munkának anyagi vonzata mellett erkölcsi, esztétikai értéke is van.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- biztosítsunk lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan minden gyermek elvégezhesse kedve és képességei szerint az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységeket,
- a gyermekek számára megfelelő számú munkaeszközök biztosítása, bővítése. Az eszközöket olyan helyen kell tárolni, hogy azokat a gyermek bármikor elérjék és használhassák.
- a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez adjunk lehetőséget,

- minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekek számára, és teljes önállósággal végezhessek azokat,
- differenciálás a munkatevékenységek végzésében, a gyermekek sajátos igényeinek figyelembevételével.
- *Munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.*
- *A munka saját és mások elismerésére nevelés egyik formája*
- *Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása*
- *Konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.*

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

4. Szabadidős tevékenységek

A szabadidő igazi tartalma a sokféle felkínált tevékenység közül önállóan, szabadon érdeklődésének megfelelően választhat a gyermek.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- törekedni kell a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Minél nagyobb mozgás és tevékenységi teret biztosítsunk.
- bővítsük a felkínált tevékenységek listáját: bábozás, festés, rajzolás, gyurmázás, természetes anyagokból játékkészítés, origami, stb., gondoljuk át változások lehetőségét és szükségességét.
- a gyermekek fantáziájának fejlődését egyszerű, saját magunk és a gyermekek alkotta eszközökkel segítsük elő,

Pihenőidőben és délután keressünk és kínáljunk lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

6.2. Komplex foglalkozások rendszere

A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés. A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása

A komplex foglalkozások rendszere:

- komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodások szintjén
- a foglalkozásokat probléma-centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- A foglalkozásokon tudatosan, tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

6.2.1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

6.2.1.1. Anyanyelv

- ❖ *Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.*
- ❖ Az anyanyelv legfontosabb eszköze az emberek közötti kommunikációnak, szociális kapcsolatoknak. Komplex folyamat áthatja a nevelési folyamatot. Fontos a családi beszédkultúra és a gyermek egyéni képességeinek megismerése. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre. A hétfői napokon beszélgetős délelőttöt

szervezünk. Ilyenkor az otthonról hozott rengeteg élményt mondhatják el a gyermekek.

- ❖ *Beszélő környezet, szabályközvetítés a javítgatás elkerülésének, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartásának, ösztönzésének és a gyermeki kérdések támogatásának kiemelése*
- ❖ *A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel.*
- ❖ *A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.*
- ❖ *Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.*
- ❖ *Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.*
- ❖ *Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése. Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.*
- ❖ *Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.*
- ❖ *A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.*
- ❖ *A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.*

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- a gyermekeket arra neveljük, hogy bátran, nyilatkozzanak meg, bátran mondják el élményeiket,
- minden gyermeknek biztosunk lehetőséget a folyamatos beszéd gyakorlására,
- képessé kell tenni a gyermeket arra, hogy mások mondanivalóját is meghallgassák,
- szókincsüket folyamatos bővítjük,
- beszédmegértés fejlesztése,
- beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása,
- gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- beszédhibák felmérése, megfelelő módszerekkel történő javítása,
- helyes mintaadás: beszédünk stílusban, hanglejtésben, dinamikában, artikulációban, hangsúlyban, mimikában,
- beszédünk legyen érthető, egyszerű, világos.

6.2.1.2. Matematika

Cél: Matematikai tapasztalatok, ismeretek tevékenységekben való alkalmazása

A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés

Az óvodában az életkori sajátosságok miatt a matematikai tanulás több formája valóján meg:

- utánzásos mintakövető
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvónő által irányított megfigyelésre épülő
- gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások

Fontosnak tartjuk, hogy a családban szerzett matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés.

Az első szint: bevezetés a matematikába, a gyermek 5. évéig tart. Feladata a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése.

Második szint: 5-7. év intenzív fejlesztés. Feladat az iskola alkalmassághoz szükséges részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.

A matematikai nevelésnek szoros kapcsolatban kell lenni az életre neveléssel. A gyermekek minél több tapasztalatot (érzékszervi mozgásos) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, ezáltal biztonságban tájékozódjanak környezetükben. A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése a cél játékos formában.

Feldolgozásra javasolt témák:

- minőségi eltérések megfigyeltetése (nagyobb, hosszabb, magasabb, szélesebb)
- mennyiségi eltérések megfigyeltetése (sok, kevés, több, kevesebb, ugyanannyi, semmi, eggyel több, a hat több mint az öt)
- mennyiségi eltérések megállapítása (becslés, párosítás, csoportosítás, számlálás, soralkotás, bontás, egyesítés)
- tő-és sorszámlálás
- testek körberajzolása, színezése (kocka, gömb, sík formák, kör, háromszög, négyszög, téglalap)
- azonosság, egyenlőség megfigyelése
- vonalak megfigyeltetése (labirintus)
- becslések, mérések (felület térfogat)
- térbeli tájékozódás (nagymozgás térben, tükörben, tárgyakhoz viszonyítva, jobbaloldaliság)

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- természetes szituációkat keressünk és használjunk fel a matematikai nevelésben,
- olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben szerezhessenek matematikai ismereteket,
- a komplex matematikai foglalkozások vagy kezdeményezések minden esetben támaszkodjanak a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeikre,
- a matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építve valósítsuk meg.

6.2.2. Társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

Szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét.

A természeti-társadalmi valóság megismerése két részből áll:

1. Természet - társadalom – ember

A szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása. Konkrétumok megtervezése, pl. a kirándulásokkal, ünnepekkel, gyűjtött tárgyakkal kapcsolatban.

Célunk, hogy a gyermeknek segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. Közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre építünk. A környezet felfedezését a négy évszak, annak változásai és történései foglalják keretbe. A környezetben megtalált örömök segítségével, és sok - sok élménynyújtásával szeretnénk elérni a természeti és társadalmi környezet felfedezésének és megismerésének kitűzött céljait.

A gyermeki kíváncsiságra, a gyermeki érzékelésre, a gyermek érzelmeire alapozva kiemelt feladatunk a természet megismertetése, megszerettetése.

Kiemelt figyelmet fordítunk környezetünk ápolására, gondozására. Azt kell megerősíteni, hogy milyen nagy az ember felelőssége környezetünk megóvása szempontjából.

2. Születéstől felnőttkorig

Születéstől a felnőtt korig témakör magában foglalja a testápolástól a közlekedésig a fejlődéstől a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében lévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

Feladataink:

- minél több tapasztalatszerzést tegyünk lehetővé a természetben / séta, vásárlás piacon, kirándulások, fák megfigyelése évszakonként /.
- Biztosítsunk megfelelő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és tervszerű tapasztalatszerzésre.

Csoport szobában élő sarkot alakítunk ki az évszaknak megfelelően. Növények fejlődését folyamatosan megfigyeljük, gondozzuk a növényeket. Séták során megfigyeljük a háziállatokat.

Őszi tevékenységek:

- terméseket, faleveleket gyűjtünk, préselünk, a termésekből bábót készítünk,
- udvart folyamatosan takarítjuk / söprés, gereblyezés /,
- őszi piacon zöldségeket, gyümölcsöt vásárolunk,
- részt veszünk szőlő, dió szüreten, kukoricatöresen, paprikát szedünk,
- diót, mogyorót szedünk,
- gesztenyét gyűjtünk,
- a leszüretelt gyümölcsöket befőzzük télire
- vitaminalátát, gyümölcsalátát készítünk télire

Téli tevékenységek:

- madáretetőket helyezünk ki, eleséget gyűjtünk,
- folyamatosan etetjük, figyeljük az itt telelő madarakat,
- havat söprünk, havat lapátolunk a járdán,
- szánkózunk, hóembert építünk, csúszkálunk, havat festünk, lovas szánkózunk,
- megismerkedünk a helyi népszokásokkal / disznóvágás,/
- hajtás, csíráztatás a növényсарokban,
- karácsonyra mézeskalácsot sütünk

Tavaszi tevékenységek:

- megfigyeljük a tavaszi kerti munkákat, fóliasátor készítést,
- piacon tavaszi zöldséget, gyümölcsöt vásárolunk,
- tavaszi virágok fejlődését figyeljük, ibolyát szedünk, virágokat palántázunk,
- tavaszi nagytakarítás az udvaron /fűgereblyezés /
- Víz világnapja (március 22.), Föld világnapja (április 22.) alkalmából változatos tevékenységeket szervezünk

Nyári tevékenységek:

- Rendszeresen locsoljuk a virágokat, a kertben fűvet,
- Megismerkedünk a mezei virágokkal: pipaccsal, búzavirággal, margarétával, szarkalábbal

Ünnepeink, hagyományaink

- Az óvodai élet hagyományos ünnepei: Mikulás, Anyák napja, Gyermeknap, Évzáró, a gyermekek név- és születésnapja
- Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek: Advent, Karácsony, Farsang, Húsvét, Pünkösöd
- Nemzeti ünnepeink: Március 15.
- Helyi szokásokhoz kapcsolódó ünnepek: Idősek napja, Falunap

Időszakos, alkalmakhoz kapcsolódó ünnepek: Madarak és fák napja, Föld napja, Víz napja, helyi évfordulók.

Az óvodapedagógus feladatai a foglalkozások megszervezésében:

- olyan feltételeket teremtsünk, amely lehetővé teszi minél több közvetlen tapasztalat és felfedezés szerzését a környezetben,
- tudatosan törekedjünk arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyermekek séták, kerti munka, kirándulások alkalmából,
- a gyermekek folyamatos tevékenykedtetéséhez biztosítsunk minden eszközt, lehetőséget,
- a foglalkozásokat lehetőségeink szerint a szabadban tartsuk,
- óvodánkban virágoskertet gondozunk.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása

Művészeti tevékenységek:

1. Mese, vers, dramatizálás, bábozás

A tudatosan választott, tervszerűen alkalmazott irodalmi mű fejleszt a gyermek érzelmeit, értelmi képességeit, segíti anyanyelvi fejlődését. Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét.

Cél:

A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Például: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánpótlás, mimetizálás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítés, átalakítás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről, mese szerkesztése megadott címről, ismert mese feldolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével.

A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyag megválasztásával a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása.

Az anyanyelvi nevelés feladataként:

Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében. Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok). A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés /megértés/ reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, melyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus, realizisztikus mesék alkotják a gyermekek meséit. Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai írók modern meséinek is. Megismertetünk a gyermekekkel vidám, humoros verseket, a mai magyar költők verseit.

A nagyobbak mesetárába cselekményesebb mesék, klasszikus tündérmesék, tréfás és műmesék is beépülnek.

A gyermekek versanyagát kiolvasókkal gazdagítjuk. A választott mesék, versek közvetítik a környezet megszerettetését, évszakok szépségét, néphagyomány ápolását.

3-4 évesekkel 10-12 mondókát, 3-4 verset, 10-12 új mesét ismertetünk meg.

4-5 éveseknek 2-3 kiolvasót, 6-8 verset, 10-14 új mesét mutatunk be.

6-7 éveseknél 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a mondókákat, találós kérdésekkel, rímjátékokkal bővítjük az eddig tanultakat. 10-15 új verset ismertetünk meg a gyermekek élményeihez kapcsolódóan. 10-15 új mesét mutatunk be az év során.

Mese, vers, **dramatizálás, bábozás:**

Néhány jelképes kellékkel motiváljuk a gyermekeket a mesék dramatizálására. Szerepvállalásnál segítünk, hogy sikerélménnyel végződően vegyenek részt a játékban.

Bábozásra a nap bármely szakában lehetőséget biztosítunk.

Kiscsoportban a beszoktatásnál különös hangsúlyt helyezünk a báb gátlás-feloldó szerepére.

Először óvónői bábjátékkal éreztetjük meg a bábozás élményét. Később a gyermekeket is bevonjuk a játékba, közösen barkácsolunk bábokat, / sík-báb, fakanál-báb, ujj-báb, zacskó-báb, kúp-báb, kesztyű-báb / felhasználjuk azokat a mesék eljátszásánál.

2. Ének-zene, énekes játék

Célunk a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadásra való képesség megalapozása, zenei ízlésformálás.

Az énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Feladatunk a megfelelő légkör kialakításával érzelmi motiváltság biztosítása. Gyermeink örömteli, érzelm gazdag, lehetőleg tiszta éneklésének alakítása. Közös éneklés, közös énekes játékok megszerettetése. Gyermekeink zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, mozgáskultúrájának fejlesztése. A zenei élményt igyekszünk többféle tevékenységhez kapcsolni a mindennapok során.

Óvodánkban a dalanyag feldolgozása Forrai Katalin: Ének az óvodában c. szakirodalom alapján történik. Felhasználjuk a magyar népdalok, népi mondókák, gyermekdalok anyagát, mozgásvilágát egyszerű népi tánc megismertetésével az óvodában.

Az ének zene, énekes játék hatása a gyermek nyelvi-kommunikációs fejlődésére

Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel. Beszéd és zenei hallás fejlesztése. Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása. Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játék helyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Zenei anyag kiválasztásának szempontjai:

3-4 éves korban:

- kétszemélyes játékok, utánzó mozgással kísért szerepjátékok.
- ölbeli játékok, mondókák 6-8
- arc, kéz, ujj, lovagoltató játékok
- 4-5 hangból álló énekes játékok, 10-15.

A zenei készségeket és alapfogalmakat játék közben ismertetjük meg a gyerekekkel.

Hallásfejlesztés:

- halk, hangos megkülönböztetése beszéden, mondókán, éneken keresztül
- környezet hangjainak megfigyelése
- dallamjátszó hangszerek hangszínének megfigyelése

Ritmusérzék fejlesztés:

Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos mozdulatokkal.

4-5 éves korban:

- mondóka 4-5
- 4-8 motívumból álló énekes játékok, műdalok 10-12.

Hallásfejlesztés:

- halk, hangos megkülönböztetése ének, beszéd és taps során
- magas, mély érzékeltetése, dallamvonal mutatása a levegőben
- tiszta éneklés érdekében gyakori önálló éneklés.

Ritmusérzék fejlesztés:

- egyenletes lüktetéses járással, tapssal, dalok, mondókák ritmusának kiemelése
- ritmuseszközök használata / dob, csörgődob, cintányér /

5-6-7 éves korban:

- mondóka 4-7
- énekes játékok 15-18,
- műdal 3-4.

Hallásfejlesztés:

- halkabb, hangosabb, dallamfelismerés dúdolásról, dallambújtatás,
- tiszta éneklés, egyéni éneklés gyakorlása.

Ritmusérzék fejlesztése:

- egyenletes lüktetés és dalok ritmusának megkülönböztetése,
- ritmus eszközök használata, bővítése.

E korosztály számára már tanítjuk a párcserés, sorgyarapító, fogyó, kapus, hidas játékokat, szembekötősdit, egyszerű népi tánclépéseket.

A zenehallgatás anyagába beépítjük a magyar népdalokat, klasszikus műveket.

3. Rajzolás, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különböző fajtái, valamint a műalkotásokkal való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

Az egész nap folyamán biztosítunk teret, lehetőséget, eszközöket a szabadon választott tevékenységre.

Maga a tevékenység és ennek öröme fontosabb, mint az elkészült mű.

Cél:

*A belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával.
Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására*

Feladatok:

- megismertetjük a gyermekeket a különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, technikai alapelemekkel.
- Fejlesztjük a vizuális észlelést, képzeletet, térbeli tájékozódást, tér, forma és szín képzeteinek kialakulását, esztétikai érzékenységüket.

A tevékenység megszervezéséhez jó alapot adnak az évszakok változásai, a gyermekek által megélhető világ tárgyai, eseményei.

Az ünnepek érzelmileg közel állnak a gyermekhez, fantáziájukat megmozgatják. Ünnepre való készülődés során átéli annak meghitt pillanatait, az ajándékozás örömét.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a rajz, mintázás, kézi munka tevékenységben

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.

3-4 éves korban játszva ismerik meg az anyagokat, eszközöket a gyermekek. A szabadon firkálgató, mázoló, gyurkáló gyermekekkel együtt éljük át a felfedezés, alkotás örömét.

- **képalakítás:** rajzolás, festés, papírragasztás, agyagba, homokba karcolás
- **plasztikai alakítás:** nyomkodva, ütögetve, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva gyurmába, agyagba
- **építés:** különböző tárgyakkal formák, alakzatok létrehozása.

4-5 éves korban jelentkezik a szándékos képalakító tevékenység. Megjelenik az ember, környezet, események ábrázolása.

- **plasztikai munkák:** jellemző a formák tagolódása, játékokhoz kellékek készítése, báb-, és díszletkészítés
- **építés:** tér variálása,
- **képalakítás:** színkeveréssel színárnyalatok létrehozása. Az eszköztár bővül fonalakkal, textillel, termékekkel.

5-6-7 éves korban a fejlesztési célok azonosak a 4-5 évesekével. A fejlődés a részletgazdagságban, kompozíciókészítésben jelenik meg. Megismerkednek a műalkotásokkal, kedvük szerint reprodukálják azokat. Ehhez segítséget nyújtunk múzeumok látogatásával, kiállítások megtekintésével.

- rajzban és plasztikai munkában megjelenik a térben és síkban több alakos cselekményábrázolás
- díszítő technikák bővítése: szövés, fonás

Az elkészített munkákkal díszítjük termeinket és az öltözőt.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:

- biztosítsunk nyugodt légkört az alkotó tevékenységhez,
- a csoportszobát a gyermekekkel közösen úgy alakítsuk ki, hogy a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, egymás zavarása nélkül dolgozhassanak,

- a művészeti tevékenységek gyakorlásához minél több helyet, eszközt biztosítunk,
- ötletekkel, élményszerzéssel segítjük a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását,
- adjunk lehetőséget a gyermekeknek, hogy az élményeket átélve valósíthassák meg elképzeléseiket,
- mindennapi meséléssel, verseléssel, ének, zene és vizuális tevékenységek biztosításakor ügyelünk a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére,
- a gyermekek számára elérhető helyen legyenek a művészeti tevékenységekhez az inspiráló, alkotásra ösztönző eszközök, kellékek.

Mozgás

Célunk a mozgás megszerettetése, az óvodás korú gyermek szervezetének, testi képességeinek fejlesztése.

A mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását / járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás /

Fejlesztjük a testi képességeket. / erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség /

Fejlesztjük a gyermekek teherbíró képességét.

Fontos szerepe van a mozgásnak az egészség megőrzésében, megóvásában.

„Ép testben ép lélek”. Mozgáskultúra fejlesztése mellett fejlesztjük a térbeli tájékozódást, helyzetfelismerést, alkalmazkodó képességet, akarati tényezők alakulását, énkép, testséma alakulását.

Óvodapedagógus feladata:

A társra figyelés képességének fejlesztése.

A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.

A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése.

A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembe vételével a mozgásigény kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.

Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára (mindennapos testnevelés, testnevelés szabad mozgáslehetőségek kihasználásának nyomon követése).

Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben.

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével.

Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása.

Szervezés:

- minden nap lehetőség szerint a szabadban 20 – 30 perc, heti egy alkalommal a Faluházán 33 – 35 perc.

Objektív feltételek:

- a benti tornához rendelkezésünkre áll GRESWALD tornapad, labdák, karikák, ugráló labdák, trambulín, tornaszőnyeg, TINI- KONDI, ASCO tornaszer.
- Felhasználjuk a saját készítésű kendőket, babzsákokat.

- Bővíteni szeretnénk a megfelelő eszközállományt ASCO karikákkal, labdákkal, tornabottal, tornaszőnyeggel.

Az udvarunk tágas, lehetőség van mozgásra, levegőzésre, napfényvel való edzésre. Az udvari tornaszereinket naponta használjuk. Az udvari játékeszközöket bővíteni szeretnénk új szabványnak megfelelő komplex mozgásos eszközökkel.

Szubjektív feltételek:

- Az óvodapedagógus aktívan vegyen részt a testnevelésen, ezáltal mintát nyújt, motivál a mozgásra.
- Fontos, hogy változatos helyen és eszközökkel, mozgásanyaggal dolgozzunk a mindennapok során.
- Az időjárástól függően minél több tornát szervezzünk a szabadban.

3-4 éves korban

- **nagymozgások fejlesztése:** csoportszobában és szabadban egyaránt a kúszásra, mászásra, bújásra, egyensúlyozásra adódó alkalmakat kihasználjuk. Mozgásteret, eszközöket ehhez alakítjuk.
- Járás és futás közben történő ki- és megkerülést, ki- és belépést, fel- és lelépést gyakorolják a gyerekek.
- Megismertetjük őket egyszerű ugrásokkal, előkészítő gyakorlatokkal.
- Játékanyag jórészt futó játékokból, egyszerű fogó játékokból áll.

4-5 éves korban

- **a mozgás koordináltabbá válik:** Nagymozgásokat bővítjük, nagyobb hangsúlyt helyezünk az egyensúlyérzék fejlesztésére, szem-kéz, szem-láb koordinációt segítő játékokra.
- Járás, futás közben tempó és iránytartást oldalt, hátra, párokban is gyakoroljuk.
- Le-és felugrást, támaszugrást mélyugrással, távolugrással bővítjük.
- A dobások bővülnek célba dobással, távolba dobással.
- Talajtorna elemei: guruló átfordulással egészül ki.

5-6-7 éves korban

- **A mozgás összetettebbé válik.** Ebben a korban a finom mozgások, az észlelés, az alakítás, formaállandóság fejlesztésére helyezük a hangsúlyt.
- Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel való mozgásokat.
- Futó- és fogó játékok szabályai bonyolultabbá válnak, a játékok váltó- versenyekkel egészülnek ki.
- Ugrások bővülnek magasugrással.
- Labdagyakorlatok labdavezetéssel, egykezes alsó és felső célzott irányú dobásokkal bővülnek.
- Talajtorna elemeit változó körülmények között gyakorolják, kiegészülnek a kézállást előkészítő gyakorlatokkal és hátrafelé történő guruló átfordulással.
- Gimnasztikai elemeket párosan is gyakorolják.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

- napirendünkben minél hosszabb időtartam legyen a szabad levegőn való tartózkodásra,
- biztosítsuk a gyermekeknek a szabad mozgásgyakorlásának feltételeit. Adjunk ötleteket, irányítsuk a gyermekek figyelmét a szabadban, a csoportszobában a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz, eszközök használatával, az önálló, szabad mozgás biztosításával,

- az egészséges életmód szokásainak kialakításával biztosítjuk a testnevelés zavartalanságát, nyugalmát,
- differenciált, egyéni fejlesztés megvalósuljon a mindennapi testnevelés keretein belül is.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Az óvodáskor végére a gyermekeknek el kell érniük az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem elhanyagolható.

Testileg egészségesen fejlett gyermekek

Szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban. A gyermekek nagymozgása, finom mozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakul. Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni. Betartják a szabályokat, különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor. Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni. Jó az állóképességük, fizikai teherbírásuk. Testi szükségleteik kielégítését szándékosan képesek irányítani. Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőket.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermekek

Nyitottak, érdeklődésükkel készen állnak az iskolába lépésre. A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt. Énkép-önismeret-önértékelés fejlődése révén képessé válnak az önálló helyzetmegoldásokra. Önérvényesítésük a társas kapcsolatokban elfogadható módon történik. Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek. Érzelmileg elfogadják egymást, a másságot is. Ezt tolerálják és segítenek a hátrányos helyzetűek beilleszkedésében (közös játék).

Örömmel játsszák az énekes játékokat. Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat. Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni. Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Zenehallgatásra szánt műveket figyelmesen hallgatják.

Ábrázolásban mondanivalójukat vizuálisan ki tudják fejezni. Az eszközöket készség szinten kezelik. Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat. Képzőművészetben egyéni módon jelenítik meg élményeiket, ötleteiket, elképzeléseiket. Téralakításban ötletesek, bátrak, együttműködnek. Színhasználatban érvényesítik kedvenc színeiket. Emberábrázolásban megjelenítik a részformákat. Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.

A mese, vers hatása megjelenik a rajzban, beszédben, egymásra hangolódásban. Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről: tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.

Felismerik a napszakokat.

Aktívan részt vesznek az élőlények / növények, állatok / gondozásában, védik és szeretik környezetüket. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához szükségesek.

Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.

Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.

Tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint.

Megkülönböztetik a jobbra, balra irányokat, értik a helyet kifejező névutókat / pl. alá, fölé, közé stb. /.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük, beszédképességük fejlett. Érthetően, folyamatosan kommunikálnak. Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban, hangsúllyal tudják kifejezni. Beszédfigyelmük kialakult. Igénylik a meséket, verseket. A magyar népmesék szófordulatai passzív szókincsükbe beépülnek.

Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak. Tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat / kivétel a fogváltással járó eltérések /. Minden szófajt használnak.

Kialakul a belső képalkotás képessége, ami az olvasás alapja.

7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

<i>Fejlődés területei</i>	<i>Fejlődés jellemzői</i>
<i>Testi érettség</i>	<i>Fejlett testalkat (első alakváltozás, fogváltás) Teste arányosan fejlett, teherbíró Ép érzékszervek Összerendezett, harmonikus mozgás Kialakult finommozgás (mozgáskoordináció fejlődés) Mozdulását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes</i>
<i>Lelki érettség</i>	<i>Készen áll az iskolába lépésre Tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek Érzékelése, észlelése differenciálódik (téri észlelés fejlettsége, vizuális és akusztikus differenciáció, téri tájékozottság, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettség, testséma kialakulás) Önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés a közvetlen felidézéssel mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés Megnövekszik a megőrzés időtartama A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés Megjelenik a szándékos figyelem Növekszik a figyelem tartalma, ideje Képes egy időben több dologra is figyelni Elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van Érthetően folyamatosan kommunikál Minden szófajt használ Mondatszerkezeteket alkot Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat Végig hallgatja és megérti mások beszédét Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről (név, szülők foglalkozása, napszakok, közlekedési szabályokat ismeri és betartja, ismeri szűkebb lakóhelyét, növényeket, állatokat és jellemzőiket, védelmüket, felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit, viselkedési szabályokat, alapvető magatartási formák és szokások kialakulnak, óvja környezetét, elemi mennyiségi ismeretekkel rendelkezik</i>
<i>Szociális érettség</i>	<i>Megfelelő ismeretek Érdeklődés, kíváncsiság Érett gondolkodás, jó emlékezet, amelyet már nem csak az érzelem irányít</i>

	<i>Jó analízáló – szintetizáló képesség Probléma megoldási készség, lényeglátás Analógiás gondolkodási készség</i>
--	--

8. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem lényege, hogy megelőzze, elhárítsa, enyhítse azokat az ártalmas környezeti tényezőket, amelyek gátolják a gyermekek egészséges testi, lelki, szellemi fejlődését.

A preventív gyermekvédelem legfontosabb intézménye az óvoda. Fontos feladata az óvodának az egyenlő hozzáférés biztosítása. A gyermekek életük jelentős részét itt töltik, így fejlődésük minden hiányossága, zavara megjelenik az intézményben.

*Hátrányos helyzetű azon gyermek, akinek alapvető szükséglet kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat elsősorban szociális, kulturális téren. Amennyiben a hátrányok halmozódnak, és a család nem tud kiemelkedni helyzetéből, a gyermek **halmozottan hátrányos helyzetűvé** válik, ami gyakran veszélyeztetettséghez vezet.*

Veszélyeztetett az a gyermek, akinek testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.

A veszélyeztetettség és hátrányos helyzet kialakulásának okai:

- *munkanélküliség*
- *alkoholizmus*
- *szülői inkompetencia*
- *szülői agresszió*
- *alul iskolázottság*
- *pszichés és fiziológiai elhanyagolás mind a szülő, mind a gyermek esetében.*

Az elsődleges jelző probléma esetén a gyermekvédelmi felelős felé az óvodapedagógus. A gyermekvédelmi munka elsődleges koordinátora a gyermekvédelmi felelős.

A veszélyeztetettség leggyakoribb tünetei a gyermekeknél:

- *kommunikációs zavarok*
- *érzelmi-, értelmi lemaradás*
- *súlyos magatartás zavarok*
- *fáradékonyság*
- *mozgáskoordinációs problémák*
- *testi elhanyagolás*
- *alultápláltság*
- *érzelmi disszonanciák*
- *túlfokozott agresszió*
- *zárkózottság*
- *a közösségben való élés képtelensége.*

A gyermekvédelmi munka céljai

- *Általános prevenciós tevékenységek az intézményt körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében.*
- *A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése, felzárkóztatása.*
- *A veszélyeztetett gyermekek feltárása, típusának mérlegelése, ez alapján, pedig a további teendők kidolgozása.*
- *Problémák feltárása, kezelése, megoldásokra való törekvés a gyermeki jogok érvényesítésének érdekében.*
- *A másság elfogadása, elfogadtatása másokkal is.*
- *A gyermekek testi- lelki egészségének megóvása, a családi nevelést kiegészítve.*

Óvodapedagógusok feladatai:

- *A prevenciós program keretein belül a gyermeki-szülői jogok megismertetése, illetve érvényesítése az óvodában.*
- *A családok helyzetének tapintatos feltárása.*
- *Bizalommal teli kapcsolat kialakítása a szülőkkel.*
- *Biztonságos, nyitott óvodai környezet kialakítása.*
- *Rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermeke szüleivel.*
- *A támogató, segítő szervezetekkel és intézményekkel a gyermekvédelmi felelősön keresztül tervszerű, folyamatos és rendszeres kapcsolattartás.*
- *Gyors, pontos, szakszerű ügyintézés; szükség esetén külső segítség biztosítása.*
- *Családlátogatás, visszatérő családlátogatás a gyermekvédelmi felelős, az óvodapedagógusok, vagy a vezető óvónővel együtt.*

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- *Képviseli az intézményben a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat*
- *Szervezi, irányítja és elősegíti a gyermekvédelmi feladatokat*
- *Feladata a családdal pedagógussal együtt működve, hogy kiküszöbölje, a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, megvédje őket testi, lelki, erkölcsi károsodástól*
- *Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét, ezt a feladatot a csoport óvónőjével végzi*
- *Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel és megszüntetés okait*
- *Segíti az óvónőket a gyermekeknél felmerülő problémák megoldásában*
- *Szükség esetén családlátogatásokat végez az óvónőkkel együtt*
- *Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra*
- *Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében*
- *Havonta részt vesz a Családsegítő által szervezett esetmegbeszélő értekezleteken*

Általános szervezési feladatok

- *A hátrányos, halmozottan hátrányos, illetve veszélyeztetett gyermekek óvodai felvételének megszervezése, előzetes környezettanulmány elkészítése.*
- *A gyermekek rendszeres óvodába járásának ellenőrzése.*
- *A nevelőtestület, a gyermekvédelmi felelős feladatainak megjelölése.*
- *Családlátogatások alkalmával meggyőződés a hiányzások okairól, ezek megszüntetése.*

- *Szülők fokozottabb ösztönzése az óvodai szülői értekezleteken, rendezvényeken való részvételen.*
- *A szülők segítése az eredményesebb szülői szerep betöltéséhez.*
- *Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, fokozottabb együttműködés kialakítása a nevelőmunkában.*
- *A veszélyeztetett, hátrányos-, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásának szem előtt tartása minden csoportban.*
- *Együttműködés a Gyermekjóléti-, Családsegítő-, Védőnői Szolgálattal.*
- *Egyéni tehetséggondozás.*
- *Javaslat a védelembe vételre.*

Tevékenységszervezők

- *Szülői értekezlet*
- *Fogadóóra*
- *Családlátogatás, visszatérő családlátogatás*
- *Nyílt nap*
- *Közös kirándulások szervezése*
- *Fejlesztő, felzárkóztató programok (logopédia, fejlesztőpedagógia, gyógytorna)*

Társszerveink, melyek a gyermekvédelem hatékony működését segítik elő:

Gyermekjóléti Szolgálat

Családsegítő Szolgálat

Gyámhivatal

Általános Iskola

Kollégium

Védőnői Szolgálat

Gyermekorvosok

Rendőrség

Művelődési Ház és Könyvtár

9. HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK (IPR)

A Helyi Óvodai Integrációs Program készítésének jogszabályi hivatkozásai:

- a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 39/D. § (9) bekezdésnek megfelelően, mely szerint, ha az óvoda az oktatási és kulturális miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint szervezi a nevelést, külön jogszabály meghatározottak szerint – nyilvános pályázat útján – e feladat ellátásához külön támogatást igényelhet. A támogatás igénybevitelével kapcsolatos szabályokról külön jogszabály rendelkezik.
- Óvodai Integrációs Program (óvodai IPR), mely nem ad meg részletes pedagógiai tartalmakat, választandó nevelési tervet, nem nevez meg, nem ír le konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja azt a pedagógiai alapállást, amelyet megfelelőnek tart az érintett gyermekek esélyegyenlőségének elősegítésében. Az óvodai IPR nem jelent külön programot az óvoda munkájában, hiszen minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembe vételével az Óvodai nevelés országos alapprogramjára épül.

A Helyi Óvodai Integrációs Program céljai:

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves, HHH gyermek beóvodázásra kerüljön

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez. A közösségbe való beilleszkedés segítése. Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.
- A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása.
- Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek évről-évre egyre nagyobb számban, integrált iskolai környezetben kezdik meg általános iskolai tanulmányaikat
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolával, Kisebbségi Önkormányzattal, – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

FELADATAINK

1. Szervezési feladatok

1.1. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Kapcsolatfelvétel a védőnőkkel	Óvodavezető helyettes, Gyermekvédelmi felelős	Mindenkori nevelési év május hó	Anyakönyvi kimutatás	A halmozottan hátrányos gyermekek beóvodáztatási aránya közeledjen a 100 %-hoz
Kapcsolatfelvétel a fenntartó önkormányzat anyakönyvi nyilvántartó rendszerével	Óvodavezető, óvodavezető- helyettes			
Az óvodai beiratkozást követően, azon HHH gyermekek felkutatása, akik nem jelentkeztek óvodai felvételre a védőnők és a Családsegítő Szolgálat, illetve Gyermekjóléti Szolgálat bevonásával	Óvodavezető helyettes, Gyermekvédelmi felelős	Mindenkori nevelési év		
1.2. Integrációt elősegítő csoportalakítás				
Csoportalakítás	Óvodavezető- helyettes	Minden nevelési év június- július hónap	Óvodai felvételi és előjegyzési napló Kimutatás a HHH gyermekekről	Minden nevelési évben megfelelő a HHH gyermekek beóvodázása, egyenlő arányra törekvés

1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
<p>Érzelem gazdag, családias óvodai légkör kialakítása</p> <p>Nyitott óvodai működés fenntartása: a szülői házzal való nyitott kapcsolat</p>	Teljes dolgozói kör	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program, IMIP, Partneri elégedettség Felmérések dokumentációja, Csoportos és intézményi értékelések	A HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába, lehetőleg ne legyen igazolatlan hiányzás
A HHH gyermekek körében a hiányzások folyamatos figyelemmel kísérése, szükséges intézkedések megtétele	Csoportok óvoda-pedagógusai, óvodavezetőhely.	Folyamatos	Felvételi és mulasztási napló	
Jelzőrendszer működtetése a széles körű intézményi együttműködés keretében (orvos, védőnő, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhivatal)	Óvodavezető helyettes Gyermekvédelmi felelős	Folyamatos	Esetjelző lapok	

1.4. A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása				
Az óvodai nyitvatartási idő igényének felmérése a szülők körében	Óvodavezető helyettes	Beiratkozáskor	Nyilatkozat	Az óvoda 10 órás nyitva tartása biztosítja, hogy a szülők munkát kereshessenek, munkát vállalhassanak.

2. Nevelőtestület együttműködése

Formája	Részvevők	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Értékelő eset-megbeszélések	Nevelőtestület Külső szakemberek	Negyedévente	Óvodavezető helyettes, Gyermekvédelmi felelős	Jegyzőkönyv	Az óvodában működik az óvodapedagógusi együttműködésre épülő értékelési rendszer, mely teljes mértékben biztosítja a HHH gyermekek egyénre szabott felzárkóztatását.
Probléma-megoldó fórumok	pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus	Probléma felmerülés időszakában, folyamatos és tervszerű az éves IPR munkatervnek megfelelően			

3. Pedagógiai munka kiemelt területei

3.1. Az óvodába lépéskor komplex állapot felmérés				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő Személyiséglap rendszer „anamnézis” fejezetének elkészítése az óvodába lépő HHH gyermekek teljes körében (kiemelt terület a fejlődési lemaradások, veszélyeztetettség okának feltárása)	Csoport óvodapedagógusai	Mindenkori nevelési év: 10.31. október 31. után érkezettek anamnézisének felvétele folyamatos	Személyiséglap rendszer – HOP-ban, IMIP-ben szabályozott	Az egyénre szabott fejlesztés, differenciált személyiségfejlesztés valamennyi HHH gyermek körében biztosított
3.2. Kommunikációs nevelés				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
HOP tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a mintaadó óvodai környezet, a HHH gyermekek élményhez juttatása folyamatosan, a tárgyi és humán erőforrás fejlesztés, mese-vers mindennapi alkalmazása	Csoport óvodapedagógusai	A nevelési év során folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves munkaterv, Csoportnapló Gyermekek személyiséglap rendszere,	A HHH gyermekek szókincs, nyelvi kifejezőképesség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődése folyamatos.

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Difer folyamatos megismerése	Csoport óvodapedagógusai	2009. dec.31.-ig	jegyzőkönyvek	A mérések elvégzésével megfelelő módon tudjuk segíteni a HHH-s gyermekeket
Difer bevezetése	Csoport óvodapedagógusai	2010. januártól	Difer felmérőlapok	Az iskolába lépéskor a DIFER mérés eredménye az egyes területeken valamennyi HHH gyermek körében eléri az önmagához képest az „Optimum szintet”
Kristofóri Aladárné: Tanulásjáték alkalmazása a programban	Anyanyelvi munkaközösség tagjai	A nevelési év során folyamatos	Gyermekek névvel ellátott füzeti	Nyelvi kifejezőképesség, térbeli relációk, szókincsbővítés, problémamegoldó képesség, javítása
Anyanyelvi játékok alkalmazása (Göncző Ferencné programja)	Csoport óvodapedagógusai	A nevelési év során folyamatos	Csoportnaplóban	Hangképzés, artikulációs készségek alakítása, hallási figyelem felkeltése
Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére	Csoport óvodapedagógusai	A nevelési év során folyamatos	Ütemterv	Beszédértés, beszédmegértés fejlesztése életkorának megfelelő szintre

3.3. Érzelmi nevelés, szocializáció				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Az új HHH gyermekek személyre szabott beszoktatása az óvodai életbe	Pedagógusok, akiknek új HHH gyermekeik vannak	Mindenkori nevelési év szept. 30.	Beszoktatási terv Óvodai IPR éves munkaterv	A HHH gyermekek sikeresen beilleszkednek az óvodai életbe. Szeressenek óvodába járni, bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez. Szívesen és örömmel vegyenek részt a közös játékokban, tanulásban, programokban és a közösségért végzett munkában. Az óvodai csoportban évvégére ne legyen peremre szorult gyermek.
Közösségi fejlesztési terv kidolgozása, megvalósítása kiemelten az alábbi területeken: -másság elfogadása -tolerancia -egymás segítése -szeretetteljes légkör kialakítása -pozitív mintaadás	Óvodapedagógusok, (megvalósításában a dajkák is aktív résztvevők)	Mindenkori nevelési év 09.30.	Csoportok projekttervei, Heti tervek, Gyermekek egyéni fejlesztési terve	
3.4. Egészséges életmódra nevelés				
Helyi Óvodai Nevelési Programunk tevékenységrendszerének megvalósítása, melyben fő hangsúlyt kap a helyes egészségtudatuk és a táplálkozási szokásaik kialakítása sokoldalú mozgásigény kielégítése	Óvónők	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves munkaterv, Csoportok projekttervei, Heti tervek Gyermekek személyiséglap rendszere, Egyéni fejlesztései terv,	A HHH gyermekek teljes körében kialakul az életkorának megfelelő egészségtudatos szokásrendszer

Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Dohányzás megelőzési program alkalmazása	30 órás tanfolyamot végzett óvodapedagógusok	Minden év második félévében 1 hetes projekt	Csoportnaplóban Heti tervben	Attitűdformálás, Ismeretbővítés, Értékrend alakítása, A HHH-s gyermekek szüleinek közvetett szokásrendszer alakítása
A HHH-s gyermekek higiéniai szokásrendszerének helyes irányba alakítása (tisztálkodás, öltözködés)	Óvodapedagógusok és dajkák	Folyamatos	Csoportnapló, Egyéni fejlődési napló	A mindennapok cselekedetei valljanak szokásalakító gyakorlattá
Zöldség- és gyümölcsnapok beiktatásával, új ízekkel ismertetjük meg őket	Óvodapedagógusok és dajkák	Folyamatos	Csoportnapló,	Táplálkozási szokások gazdagítása
Helyes napirend kialakítása (étkezések, pihenés, játék, óvodába érkezés, tisztálkodás)	Óvodapedagógusok és dajkák	Folyamatos	Csoportnapló, Egyéni fejlődési napló	A HHH-s gyermekek életében a helyes életritmus kialakítása, igénnyé válása

3.5. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A Helyi Óvodai Nevelési Programunknak megfelelően a város hagyományainak beépülése a csoportok mindennapi életébe.	Csoport óvoda-pedagógusai	Folyamatos	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves munkaterv, Csoportok projekttervei, Heti tervek,	Erősödik a közösséghez tartozás érzése
A Sajátos Nevelési Igényű gyermekekkel való közös óvodai élet				Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor eléréséig kialakul egymás előítélet mentes elfogadása.
Az Idősek napján műsor adásával az idősek megbecsülésére való nevelés.				Az idősek tisztelete, megbecsülése.
Lokálpatriotizmusra nevelés: részvétel a város rendezvényein, ünnepein, építészeti értékeink megismerése, megőrzésére nevelés.				Erősödik a közösséghez tartozás érzése
A munkára nevelés során a környezet megóvására, védelmére való nevelés.				Az óvodás gyermekek körében az iskoláskor eléréséig szokásrendszerükbe beépül a tudatos környezetvédelem

3.6. Korszerű óvodapedagógiai módszerek				
Tevékenység megnevezése	Felelős	Határidő	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával a szociális képességek illetve az önállóság fejlesztése differenciálással, mozgással, zenével	Óvodapedagógusok	Folyamatos	HOP Éves munkaterv Heti tervek	A HHH-s gyermekek szociális hátrányaiból eredő képesség- és készségbeli lemaradásaik csökkenjenek.
A HHH gyermekek egyéni fejlesztési naplójában meghatározott feladatok végrehajtása	Óvodapedagógusok	Folyamatos	Gyermekek személyiséglapja Egyéni Fejlesztési tervek	Személyre szabott fejlesztéssel eredményesebb legyen az óvodai nevelés, ezzel felkészítve a gyermekeket a zökkenőmentesebb iskolakezdésre.

4. Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

4.1. Egészségügyi szűrővizsgálatok					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, Védőnő látogatásai, eü jelzőrendszer kialakítása	Gyermekek testi fejlődésének mérése: súly, magasság, stb Védőnő: egészségügyi szűrővizsgálatai	Évente 1x Fejtvesség szűrés negyedévente, illetve szükség szerint	Csoport. óvodapedagógusai, védőnők	Gyermekek testi fejlődésének mérőlapja (státuslap) Fejldési napló	A HHH gyermekek teljes körében az esetleges eü. problémák megállapításra kerülnek, szükség esetén további ellátásuk megvalósuljon. Higiéniai szokások javítása.

4.2. Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A szülők eseti problémáiban segítségnyújtás	Védőnői családlátogatás, szükség esetén óvónői jelzésre.	Alkalmanként	Védőnők	Védőnő feljegyzései, Védőnői munkanapló,	A HHH szülők körében végzett felvilágosító, tanácsadó munka hatására a gyermekek otthoni egészséges életmódja javul
Meggyőzi a családot a HHH-s gyermekek minél korábbi óvodába kerüléséről. Felkészíti a családot gyerek közösségbe való beilleszkedésére	Védőnői családlátogatás, tanácsadás	Minden év április hónapban, óvodai beiratkozás előtt	Védőnők	Védőnői munkanapló	A HHH-s gyerekek minél nagyobb arányú beóvodáztatása
4.3. Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése					
A családok szociális támogatása	Ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása,	Elsősorban karácsonykor illetve rászorultság esetén	Gyermekvédelmi felelős		A Gyermekjóléti szolgáltatások által a HHH gyermekek szociális hátrányaiból eredő lemaradások csökkennek.
4.4. A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés					
Szülők felvilágosítása a szociális támogatás lehetőségeiről	A HHH-s gyermekek óvodai ellátásának ingyenességének igényelhetőségéről.	Nevelési év elején: 09. 30-ig, utána folyamatos	Gyermek védelmi felelős	HHH gyermekek térítési díjkedvezmény kimutatása, Jegyzői határozatok	Egyetlen gyermek se marad ki az óvodából a szülők szegénysége miatt

5. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

5.1. Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Aktív részvétel a családok szociális, mentális támogatásában, segítésében	Folyamatos információ és segítségnyújtás a szülők számára a szociális támogatás lehetőségeiről, családi felkérésre a családok és a szakszolgáltató intézmény közötti közvetítés Jelzőrendszer folyamatos működtetése Szociális ellátó rendszerrel való közvetlen kapcsolattartás	Folyamatos	Óvodavezető, Gyermekvédelmi felelős Óvodapedagógusok	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves munkaterv	A Gyermekjóléti szolgáltatások által a HHH gyermekek szociális hátrányaiból eredő lemaradások csökkennek.
5.2. Védőnői hálózat					
A gyermekek óvodai beíratásának támogatása	Jelzőrendszer működtetése	Beiratkozás előtti időszak	Gyermekvédelmi felelős	Helyi Óvodai Nevelési Program Éves munkaterv	A HHH-s óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen járjon óvodába.

5.3. Szakmai szolgáltatók					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A gyermek fejlesztésében résztvevő közvetlen partnereink: -iskola, -fenntartó	Fogadó órák, Nyíltnapok, Beszámolók	Évente 1 alkalom illetve igény szerint	Óvodavezető, Óvodapedagógusok	Beszámoló	A partnerek ismerjék az intézmény működését. A HHH-s gyermekekkel kapcsolatos információk áramlása folyamatos legyen.
A gyermek fejlesztésében résztvevő közvetett partnereink: -Logopédus -Nevelési Tanácsadó -Szakértői Bizottság	Szakmai szakszolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása	Nevelési év eleje: 09.15-ig, majd a nevelési év során folyamatos	Óvodavezető-helyettes, Óvodapedagógusok, Gyermekvédelmi felelős	Éves munkaterv, Egyéni fejlesztési napló, Munkanapló, Forgalmi napló	A szociális hátrányokból eredő lemaradások csökkenjenek. A gyermekek a fejlődésükhöz a legmegfelelőbb szakmai segítséget kapják meg.
5.4. Cigány kisebbségi önkormányzat					
A gyermekek óvodai beiratásában való együttműködés	Konzultációk	Az óvodai beiratkozást megelőző időszakában	Óvodavezető	Feljegyzések	A városban a HHH-s óvodáskorú gyermekek teljes köre rendszeresen jár óvodába, egyéni differenciált fejlesztésük sikeresen valósul meg, ennek megfelelően az iskolai életükben az esélyegyenlőségük biztosítottá válik.
A gyermekek hiányzás csökkentésében való együttműködés	Konzultációk	Folyamatos	Gyermekvédelmi felelős	Felvételi és mulasztási naplók	
A gyermekek beiskolázásában való együttműködés	Egyéni és csoportos megbeszélések	Beiskolázás előtti időszakban	Óvodapedagógusok	Iskolaérettségi vizsgálat Szakvélemény	

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Rendezvényeken nyitott napokon való aktívabb részvételre ösztönzés	Konzultációk	Éves munkatervnek megfelelően	Óvodavezető-helyettes, Gyermekvédelmi felelős	Éves munkaterv,	Családokkal szorosabb együttműködés megvalósítása
Pályázati lehetőségek együttes kihasználása a HHH-s gyermekek óvodai sikeressége jegyében	Közös pályázat írása, eredményesség esetén: megvalósítás	Pályáztatás időszakában	Óvodavezető illetve a pályázat író	Pályázati dokumentáció	Pályázat adta lehetőségek 100 %-os kihasználtságának megvalósulása.

6. Óvoda – iskola átmenet támogatása

6.1. Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A Helyi Óvodai Nevelési Program eredményes megvalósítása	A mindennapi óvodai élet tevékenységei	Folyamatos	Valamennyi óvoda-pedagógus	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves munkaterv, Csoportnapló, Gyermek személyiséglap rendszere,	A tanulási képességek megalapozásával, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzésével, megoldási készlettel, monotónia túrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakításával a kudarcmentes iskolakezdés biztosítása
Difer folyamatos bevezetése	Egyéni felmérés alapján	Évente 2x /október, május/	Valamennyi óvoda-pedagógus	Difer mérőlapok Személyiség lapok	Iskolai tanulmányokban sikereket érjenek el, a gyerekek esélyeinek növekedését eredményezi

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Egyéni és kiscsoportos fejlesztések/értelmi és mozgás területein/	egyéni és mikrocsoportos /max. 3fő/ fejlesztés	Heti 2x 30perc	Fejlesztőpedagógusok. mozgásfejlesztők	Fejlesztési napló	Felzárkóztatás, mozgáskoordináció fejlesztés, változatos tapasztalatokhoz segítség, kognitív készségek fejlesztése, sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenése
6.2. Az érintett iskolával közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok kidolgozása					
A HHH gyermekek óvoda-iskola átmenetének zökkenőmentes biztosítása	DIFER mérés 4–8 éves korig, /mindkét intézményben egységesen/	Évi rendszerességgel: október és május hónapban	Fejlesztő munkaközösség Nagycsoportos óvodapedagógusok	Helyi Óvodai Nevelési Program, Éves Munkaterv, Csoportnapló,	Az egyéni differenciált fejlesztés eredményeként a HHH gyermekek általános iskolai eredményessége biztosítottá válik A HHH gyermekek kudarcmentesen illeszkednek az iskolai életbe. A HHH gyermekek többsége integrált iskolai környezetben kezdi meg általános iskolai tanulmányait
	Hospitálások, látogatások, gyermekek megfigyelése játék közben	Évi: min. 2 alkalom			
	Esetmegbeszélések, fejlesztő munkaközösségek kooperálása	Negyedévente			
	Közös programok, ismerkedés a tanítókkal /meseelőadás, látogatás az iskolában	Éves Munkaterv szerint			

6.3. A gyerekek fejlődésének utánkövetése legalább az általános iskola első évében

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A HHH gyermekek sikeres iskolakezdésének biztosítása, kontrolálása	Személyes beszélgetés az elsős tanítókkal, folyamatos konzultációk, esetmegbeszélések, módszertani tapasztalatcserék, iskolai Difer mérés összevetése az óvodai méréssel	A nevelési év első felében: 12.31-ig	Fejlesztő pedagógusok és azok a pedagógusok, akiknek első osztályba kerültek gyermekek	Értékelő megbeszélés jegyzőkönyve	A HHH gyermekek teljes körében sikeresen valósul meg az iskolai életbe való beilleszkedés: 1. Az iskolai DIFER mérés eredménye nem tér el az óvodai mérés eredményétől 2. A gyermekek többsége integrált iskolai környezetben tanul

7. A HHH gyerekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel	Családlátogatás, Egyéni beszélgetések Szülői értekezlet,	Nevelési év elején egyszer Napi rendszerességgel Nevelési évben 2 alkalommal	Csoport óvodapedagógusai	Csoportnaplók bejegyzései, Gyermek anamnézise, Jegyzőkönyv	A szülőkből tudatosítjuk, hogy gyermeknevelésünk a család intézményének tiszteletén alapszik, a gyerek fejlődéséért a család és az óvoda egyaránt felelős.
A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása	Beszoktatási tervnek való megfelelés				

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről	Tájékoztatás - beszélgetés a szülőkkel Gyermekmunkák kihelyezése a szülői tájékoztató táblákra	Napi illetve fogadó óra keretében négy szemközt	Csoport óvoda-pedagógusai	Helyi Óvodai Nevelési Program	A Helyi Óvodai Nevelési Programunk nyitott óvodaképének megfelelően a családok bevonásának hatékony megvalósításával a Partnerközpontú működés megvalósul, az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel A szülők elfogadóbbá válnak az óvodával és a gyermekekkel szemben
Az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése		Negyedévente		Szervezeti és Működési Szabályzat	
A gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.		Folyamatos		Intézményi éves Munkaterv	
Szülői részvétel lehetőségeinek biztosítása a foglalkozásokon, együtttevékenykedés a gyermekekkel	Nyílt napok szervezése	Évente 2-3 alkalommal		Gyermek személyiségkép rendszere	
Szülők Iskolája (neveléssel, gondozással kapcsolatos előadások)	Fórum	Igény szerint		Képek, videó felvételek,	
Szülői közösségek kialakítása	Csoportos és intézményi SZM megválasztása, működtetése	Kéthavi és szükség esetén		Program tervek	
Közös rendezvények szervezése	Családi napok az óvodában	Éves Munkaterv szerint		Csoportok és intézményi értékelések	

Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
A családok szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása, családgondozás	Családlátogatás Egyéni beszélgetések	Nevelési év elején, majd folyamatosan	Csoport óvoda-pedagógusai	Jegyzőkönyv Csoportnapló	A családok megfelelő irányú megsegítése. A családok minél alaposabb megsegítése, egymás elfogadása.
Szülői igény-, és elégedettségmérés (bejövő kis-, középső csoport, kimenő nagycsoport)	Kérdőív, személyes beszélgetés	Évente egyszer	Minőségi támogató csoport, óvodapedagógusok	IMIP	Minél szélesebb körben a szülők véleményének megismerése, kiemelten a HHH-s gyermekek szüleinek megkérdezése Felmerülő problémák hatékony kezelése Kapcsolat javítása

8. Intézményi önértékelés, eredményesség

8.1. Intézményi önértékelés készítése az Országos Oktatási Integrációs Hálózat ajánlása alapján					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
HHH-s és az SNI-s gyermekek aránya az intézményben, telephelyeken, tagintézményekben	Százalékos arányú megoszlás csoportonként	Évente egyszer a csoportok kialakításánál (június hónap)	Óvodavezető	Intézményen belül használható csoportnévsor	HHH-s gyermekek egyenlő arányú elosztása a csoportokban. A HHH-s gyermekek minél hatékonyabb fejlesztésének elősegítése SNI-s gyermekek hatékony felzárkóztatása Sajátos nevelési igényűvé minősítés csökkenésének elősegítése

8.2. Eredményesség					
Tartalma	Formája	Gyakorisága	Felelős	Dokumentálás módja	Eredményességi mutató
HHH-s gyermekek teljes körű beóvodázása	Jegyzővel való egyeztetés a HHH-s gyermekek nyilvántartása alapján	Évente egyszer beiratkozás után	Óvodavezető	Jegyzői nyilvántartás és a beszoktatási napló összehasonlítása	A HHH-s gyermekek nagyarányú óvodáztatása megvalósuljon
HHH-s gyermekek hiányzásának csökkentése	Hiányzások nyomon követése, Családlátogatás, Felszólítás	Hiányzás esetén	Gyermekvédelmi felelős, Óvodavezető	Felvételi és mulasztási napló	Hiányzások csökkentésével a HHH-s gyermekek hatékonyabb fejlesztése, felzárkóztatása, ezáltal megfelelő időben történő iskolakezdés elősegítése az iskolaérettség elérésével

Helyi Óvodai Integrációs Program 1. sz. Melléklete

Beszoktatási szabályzat

A szabályozás célja:

- Valamennyi új óvodásunk számára megkönnyítsük az első szociális közeg, az óvoda elfogadtatását.
- A gyermekek beszoktatása óvodai szintű folyamat legyen, nevelőtestületi szinten megtervezett beszoktatási tervvel.
- Az óvoda körzetébe tartozó valamennyi Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermek beóvodázása három éves kortól teljes körű legyen, a gyermekek szívesen járjanak óvodába

Célcsoport: az óvoda

Felelős: óvodavezető

A folyamat dokumentumai: csoportnapló,
beszoktatási terv,
gyermekek egyéni dokumentációja

A folyamat leírása:

1. Óvodába lépés előtt családlátogatás, beszélgetés a folyamatos beszoktatás fontosságáról. Anamnézis felvétele.

Határidő: augusztus 31.

Felelős: Új gyermekeket fogadó óvodapedagógusok

2. A beszoktatás első napjára a gyermek jelének elkészítése. A „megérkeztem tábla” elkészítése.

Határidő: augusztus 31.

Felelős: Új gyermekeket fogadó óvodapedagógusok

3. A szülő több beszoktatási formából választhat.

Szülővel együtt történő beszoktatás

Fokozatos beszoktatás

A beszoktatás időtartama minimum 1 hét, maximum 1 hónap.

Időtartam : szeptember 01 – szeptember 25. közötti időszak

Felelős: Új gyermekeket fogadó óvodapedagógusok

A beszoktatás tapasztalatainak dokumentálása, értékelése

Szemponatok:

- kapcsolatteremtése a felnőttekkel,
- kapcsolatteremtése társaival,
- érzelmi életének jellemzői a beszoktatás idején,
- a csoportszokásokhoz való viszonyulása,
- viszonyulása az óvoda sokféle tevékenységéhez (játék, mese, ének, ábrázolás, mozgás, környezet, stb.)
- beszoktatás eredménye csoport szinten

Határidő: október 1.

Felelős: csoportok óvodapedagógusai

10. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ ÉS A TEHETSÉGES GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK

10.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Cél:

Olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, akik a szakértői vélemény alapján a többi gyermekkel együtt nevelhetők. Az Alapprogramban megfogalmazott lehetőségek alapján az integrált nevelés során a sérült illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb folyamatosan biztosított speciális fejlesztése.

Feladat:

Személyes példaadás biztosítása, melynek hatására a gyerekek toleranciát tanulnak, elfogadják társuk többiekétől eltérő tulajdonságát. A szakszolgálat felméréseire alapozva egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása, fejlődési naplóban történő rögzítése. Megfelelő szakember biztosítása a sérült gyermek egyéni fejlesztéséhez.

Feltétel

Eszközök biztosítása

Szakemberek biztosítása

Megfelelő környezet kialakítása

Fejlesztés tartalma:

- ❖ egyéni fejlesztés
- ❖ mikrocsoportos fejlesztés
- ❖ óvodai csoportban fejlesztés a többi gyerekkel együtt
- ❖ fejlesztés otthon (szülővel együttműködés, otthoni feladatadás)

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- ❖ A fogyatékoság típusának és mértékének figyelembevételével önmagához képest fejlődjön.
- ❖ Törekedjen önállóságra, együttműködésre.
- ❖ A sérülés arányában legyen alkalmazkodó képes.
- ❖ Legyen képes önmagát elfogadó beilleszkedésre.
- ❖ Képes legyen az iskolai élet megkezdésére.

10.2. Tehetséges gyermekek nevelése

Cél:

A gyermekek tehetségének gondozása, fejlesztése

Feladat:

Feladatunk, hogy lehetőséget kínáljunk a gyermeknek arra, hogy felfedezze tehetségét és kibontakoztassa azt.

Egy-egy ismeretanyag minél több oldalról történő megközelítése.

A logikai gondolkodás fejlesztésére kiemelt figyelmet fordítunk.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az egyenlő érdeklődésű gyermekek együtt tevékenykedjenek.

Szülők figyelmét ráirányítjuk a gyermekek tehetségére.

Feltételek:

Különleges és speciális eszközök biztosítása a lehetőségekhez mérten.

11. ÓVODÁNK ÜNNEPEI, HAGYOMÁNYAI, JELES NAPJAI

Óvodai életünkben nagy hangsúlyt kapnak az ünnepek és az ünnepre történő felkészülések. Nagy gondot fordítunk a gyermekek életével kapcsolatos ünnepek érzelmi, tárgyi előkészítésére, megszervezésére, megtartására.

A gyermekeket ezen alkalmakkor ajándékkal is meglepjük (Mikulás, Karácsony, Húsvét, Gyermeknap).

Felelevenítjük az ünnepekhez szorosan tartozó népi szokásokat, hagyományokat (Adventi várakozás, betlehemes játék, locsolkodás, búzavetés).

Minden gyermekcsoportban egy napon jelmezes, vidám gyermekfarsangot szervezünk az óvoda dolgozóinak aktív részvételével és a szülők meghívásával. Az előkészületekben, jelmezkészítésben a szülők is részt vesznek a csoportonkénti szervezési módoknak, szokásoknak megfelelően.

A gyermeknapot épületenként ünnepeljük hagyományainknak megfelelően délelőtti szervezésben. Ezen a napon az óvodapedagógusok műsorral kedveskednek a gyermekeknek. Vidám tevékenységekkel teszik tartalmassá a gyermekek napját

A víz, föld, világnapjáról a csoportokban kialakult szokásrend szerint történik a megemlékezés.

Az érzelmi töltésű, meghitt anyák napi ünnepségeket minden gyermekcsoport külön tartja az édesanyák, nagymamák részvételével, megajándékozásával.

Nemzeti ünnepeink közül március 15. ünnepeljük meg csoportonként, óvodánként, változatos szervezés formában és módokon (Nyíri erdőbe történő látogatás, csoportokban nyílt nap tartása a szülők meghívásával és jelenlétével, a helyi Turul szoborhoz zászlók elhelyezése, ünnepi megemlékezés, Kecskemétre történő kirándulás, óvodán belül nagycsoportosok műsort adnak a kicsiknek.

Óvodásaink az augusztus 20-i ünnepel összekapcsolódó „Lajosmizsei Napok„ rendezvényén felkérésre kis műsorral vesznek részt. Ezzel is részt vállalunk városunk hagyományőrző tevékenységében.

Az óvoda jubileumi ünnepségét – óvoda születésnapja – együtt tartjuk. Széles körben ismertetett programsorozattal tesszük emlékezetessé a gyermekek, felnőttek számára. Ezekre a programokra meghívott vendégeink a város és a társintézmények vezetői, régi óvodások, az óvoda összes dolgozója, szülők, családok.

Óvodánkban hagyomány a nyugdíjba vonuló dolgozók köszöntése, búcsúztatása a gyermekek kis csoportja és az óvoda felnőtt közössége valamint a Szülői Szervezet képviselője által.

Hagyományként évenként kerül megrendezésre a Szülői Szervezet őszi rendezvénye az óvoda vezetőségének közreműködésével.

Az évzáró programokat vidám, játékos, családi nap keretében csoportonként szervezzük a szülőkkel együtt.

Óvodásaink búcsúztatása; a szeptemberi tanévnyitó napján kis ajándékkal kedveskedünk az első osztályba induló nagycsoportos óvodásainknak, s az óvodából a szülőkkel együtt kísérik őket az iskolába.

Ünnepek, hagyományok, jeles napok időrendi felsorolása

Állatok napja (október 4.)
Advent
Mikulás
Karácsony
Farsang
Március 15. Nemzeti Ünnepe
Víz napja (március 22.)
Föld napja (április 22.)
Húsvét
Anyák napja
Városi környezetvédelmi nap
Gyermeknap
Évzáró
Lajosmizse Napok (augusztus 20.)
Szülői Szervezet és Alapítványi rendezvények
Nyugdíjas búcsúztató
Jubileumi ünnepek
Nagycsoportos óvodások búcsúztatása

12. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

Óvodai Országos Alapprogramnak megfelelően a gyermekek életkori sajátosságait, és fejlődésüket szolgáló speciális szolgáltatásokat kínálunk a gyermekek számára. A speciális szolgáltatásokat óvodapedagógusok tartják munkaidejük - a heti 40 óra - terhére

Hitoktatás:

A nevelési év folyamán a feltételek biztosításával (személyi, tárgyi,) lehetőséget adunk a kisgyermek életkori sajátosságait figyelembe véve egyszerű bibliai ismeretek nyújtására.

Gyógytestnevelés foglalkozás:

Gyógytestnevelő végzettségű óvodapedagógusunk vezeti a gyermekek óvodai tevékenységébe építve szakorvosi javaslatra heti rendszerességgel. A pedagógus térítési díját Kecskemét Kistérségi Társulása fizeti.

Logopédiai foglalkozás:

Heti 21 órában kinevezett logopédus látja el a lajosmizsei óvodákban a fejlesztést a rászoruló gyermekeknél.

Fejlesztő felkészítés:

Óvodáinkban fejlesztő pedagógus végzettségű óvónők segítik a hátrányokkal küzdő gyermekek felzárkóztatását.

Vízhez szoktatás nyári időszakban:

A központi óvodánkban, a nyári időszakban lehetőséget biztosítunk a vízhez szoktatáshoz. Gyógytestnevelő végzettséggel rendelkező óvodapedagógus végzi.

„Ügyes kezek” Szakkör:

A nevelési év folyamán működtetjük, heti egy alkalommal két fő óvodapedagógus vezetésével.

Játékos ismerkedés a német nyelvvel:

Speciális végzettséggel rendelkező óvodapedagógus végzi saját csoportjában.

„Apróka - ugróka” zenés torna:

Óvodapedagógus vezetésével heti egy alkalommal lehetőséget biztosítunk zenés, játékos mozgásra a gyerekeknek

ÖSSZEGZÉS

A törvényi előírásoknak megfelelően módosított programunkkal; az abban megjelölt célok, feladatok, megvalósításával a nevelőtestület, a fenntartó támogatásával, a tárgyi és személyi feltételek szinten tartásával, fejlesztésével biztosítottak látjuk a hatékony óvodai nevelést.

A Tisztelt Fenntartó óvodaügy iránti érzékenységében, a családok együttműködésében, a helyi társadalom szervezeteinek, lakosságának kisgyermekek iránti szeretetében bízva programunkat hatékonyan megvalósíthatjuk. Gyermekeinket az iskolai életre alkalmassá tehetjük, a személyiség kompetenciájukat megalapozhatjuk.

**„ A gyökerek persze nem látszanak,
de tudod, hogy azok tartják a fát!”
(Görög költő)**

I. Nevelési program nyilvánossága

1. Tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

- ❖ Év elején, közös szülőértekezleten a Helyi Óvodai Program ismertetése
- ❖ Az önkormányzat honlapján történő megjelentetés

2. Hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A székhely intézmény (Lajosmizse, Attila u. 6.) nevelői szoba.

Tagintézmény (Felsőlajos, Óvoda u. 4.) nevelői szoba.

Telephelyeken (Lajosmizse, Rákóczi utca 26. és Szent Lajos utca 19.) folyosó.

4. Tájékoztatáskérés, és erre tájékoztatás adás rendje

Az óvodavezető fogadó óra keretében, (a házirendben meghatározott időben) tájékoztatást nyújt

II. A nevelési program hatálya és érvényessége

1. A Nevelési Program hatályba lépése

2010. szeptember 1.

2. A felülvizsgálat rendje

- törvények
- rendeletek
- helyi rendeletek alapján
- folyamatos HOP bevalás az IMIP –ben leszabályozott módon

3. Érvényessége

- A helyi nevelési program érvényességi ideje

2015. augusztus 31.

- A programmódosítás előterjesztésének szabályai

Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének
Nevelőtestületi értekezleten hozott határozati javaslat

Lajosmizse, 2010. június 30.

aláírás

PH.

Szülői közösség véleményezte:

Dátum: Lajosmizse, 2010. június 9.

Páldeákné Kardos Anikó
Szülői Szervezet elnöke

Cigány Kisebbségi Önkormányzat egyetértését nyilvánította:

Dátum: Lajosmizse, 2010. június 23.

Baranyi - Rostás Rodrigó
Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetője

Nevelőtestület véleményezte, elfogadta:

Dátum: Lajosmizse, 2010. június 30.

Kocsis Györgyné
Óvodavezető

Szakértő véleményezte:

Dátum:

Aláírás

Fenntartó jóváhagyta:

Dátum: Lajosmizse, 2010. augusztus

Basky András
Polgármester

Melléklet

Az Oktatási Minisztérium 1/1998. VII.24.) rendelete alapján, a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet módosítása alapján.

Eszköz felszerelési jegyzékben foglaltak végrehajtása nem fejeződött be 2008.-ban a hiány pótlására, az eszközök beszerzése kitolódik a következő évekre is.

- ❖ tornaterem + eszközök (székhelyintézmény)
- ❖ orvosi szoba (székhely, telephelyek, tagintézmény)
- ❖ csoportszobába új bútor beszerzése (4 csoport)
- ❖ logopédiai szoba (székhelyintézmény)
- ❖ egyéni fejlesztő szoba (székhelyintézmény)
- ❖ felnőtt étkező helyiség (székhelyintézmény)
- ❖ konyhai hulladékártató (székhelyintézmény)
- ❖ törölközők (székhely, telephelyek, tagintézmény)
- ❖ asztalterítők (székhely, telephelyek, tagintézmény)
- ❖ szőnyeg (2 csoport székhelyintézményen)
- ❖ óvodai fektetőágyak cseréje (70 db)
- ❖ hintagerenda (1 db)
- ❖ tornapad (6 db)
- ❖ képeskönyv, mesekönyv (50 db)
- ❖ hangszerkészlet (5 db)
- ❖ cintányér (20 db)
- ❖ dob (10 db)
- ❖ billenő rácshinta (1 db)
- ❖ himbáló tárcsa (1 db)
- ❖ billenő (4db)
- ❖ lépegető félgömb (10 db)
- ❖ udvari mászóka (2 db)
- ❖ létra mászóka (2 db)
- ❖ homokozó takaróponyva (140 m²)
- ❖ rotikom (2 db 7 elemes)
- ❖ több funkciós udvari játék (1db)
- ❖ udvari kosárlabda állvány (2 db)
- ❖ roller (7 db)
- ❖ olló (jobbos) (100 db)
- ❖ olló (balos) (50 db)
- ❖ faépítő kocka (4 készlet)